

Α.Τ.Ε.Ι ΚΡΗΤΗΣ  
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ  
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

## **ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ**

**Θέμα : ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΦΥΣΙΚΩΝ  
ΠΡΟΣΩΠΩΝ 2009**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ  
**ΤΖΟΥΓΚΑΡΑΚΗ ΝΙΚΟΛΕΤΑ**  
Α.Μ : 7120 Εξαμ: ΠΤ ΣΤ'

**ΕΙΣΗΓΗΣΗ: ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ**

## ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Κάθε κράτος για να καλύψει τις ανάγκες του σε χρηματικά διαθέσιμα , ώστε να πετύχει το στόχο του που είναι η κοινωνική ευημερία, εκμεταλλεύεται τους παραγωγικούς του πόρους , συμμετέχει σε επιχειρήσεις, δανείζεται ή δέχεται δωρεές, Τα παραπάνω όμως μέσα , εξεύρεσης πόρων κρίνονται ανεπαρκή και η ανάγκη για ιδιωτική εισφορά στο κράτος κρίνεται επιτακτική και πραγματοποιείται με την επιβολή των φόρων.

Η επιστήμη της **Φορολογίας** αναπτύχθηκε ιδιαίτερα κατά την διάρκεια του 20<sup>ου</sup> αιώνα λόγω της τεράστιας οικονομικής προόδου και το έργο της φορολογίας έγινε πιο δύσκολο , καθώς τα κράτη έπρεπε να βρουν άμεσα τρόπους για δίκαιη και αποτελεσματική φορολόγηση των πολιτών τους ανάλογα με την θέση και την ιδιότητα τους. Για να απεικονιστεί η σχέση ανάμεσα στα υποκείμενα του φόρου και στους φορείς που τον επιβάλλουν , αλλά και για να αντιμετωπιστούν τα φορολογικά προβλήματα κρίνεται απαραίτητη η συνεργασία δύο επιστημών, της Λογιστικής και της Φορολογίας.

## Γενικά περί Λογιστικής.

Έννοια : Είναι ο επιστημονικός κλάδος που ασχολείται με την αναγνώριση, μέτρηση, καταχώρηση, καταγραφή και συσχέτιση των οικονομικών πληροφοριών ώστε να ληφθούν χρηστές αποφάσεις για την πορεία μιας οικονομικής μονάδας.

### Σκοποί της Λογιστικής:

- Απεικονίζει την περιουσιακή κατάσταση της επιχείρησης και παρακολουθεί τις μεταβολές των στοιχείων της κατά τη διάρκεια του χρόνου.
- Η διενέργεια διαχειριστικών ελέγχων.
- Η παροχή πληροφοριών στην ηγεσία της οικονομικής μονάδας με στόχο την ορθή της λειτουργία.
- Η ενημέρωση προσώπων που ενδιαφέρονται για την πορεία της επιχείρησης όπως επενδυτές, πιστωτές, χορηγοί, κρατικοί φορείς κ.λπ.

### Χαρακτηριστικά λογιστικών πληροφοριών.

Οι λογιστικές πληροφορίες θα πρέπει να είναι:

- Σχετικές με τις ανάγκες των χρηστών.
- Επαληθεύσιμες ώστε να είναι αποδεκτές και αξιόπιστες.
- Ουδέτερες και ειλικρινείς , ώστε να μην ευνοείται καμιά ομάδα χρηστών.
- Επαρκείς και πλήρεις , ώστε να παρέχουν όλα τα απαιτούμενα στοιχεία.
- Διαχρονικές , ώστε να μπορούν να συγκριθούν με αυτές άλλων επιχειρήσεων , με κοινό κλάδο δραστηριότητας.
- Σημαντικές , ώστε να μην παρέχονται ασήμαντες πληροφορίες οι οποίες έχουν υψηλό κόστος συλλογής

### Γενικές Αρχές Λογιστικής.

Δημιουργήθηκαν κατά την εξέλιξη της Λογιστικής επιστήμης με σκοπό την απλοποίηση των λογιστικών προβλημάτων και την γρήγορη επίλυση τους . Αποτελούν θεμέλιο του λογιστικού κλάδου και επιτρέπουν σε όσους τις χρησιμοποιούν να λαμβάνουν ορθολογικές αποφάσεις με σκοπό την καλύτερη πορεία της επιχείρησης. Οι αρχές αυτές που εφαρμόζονται διαχρονικά είναι οι εξής :

1. Αρχή της συνεχούς δραστηριότητας της οικονομικής μονάδας.  
Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις που καταρτίζονται και τα στοιχεία της περιουσίας που αποτιμώνται προϋποθέτουν ότι η επιχείρηση θα ασκεί τη δραστηριότητα της επ' άπειρων.

2. Αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων.  
Τα έσοδα και τα έξοδα καταχωρούνται στα λογιστικά βιβλία όταν πραγματοποιούνται και όχι όταν εισπράττονται ή καταβάλλονται, ώστε ο λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης να περιλαμβάνει τα έσοδα και τα έξοδα από την οικονομική δραστηριότητα.

3. Αρχή της σταθερότητας της χρηματικής μονάδας.  
Η αγοραστική δύναμη του χρήματος θεωρείται σταθερή, ως εκ τούτου οι λογιστικές αξίες δεν αναπροσαρμόζονται σε περιόδους πληθωρισμού.

4. Αρχή της συντηρητικότητας.  
Για τον προσδιορισμό των αποτελεσμάτων μιας περιόδου θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη μόνο οι πιθανοί κίνδυνοι ή οι πιθανές επιπτώσεις από ζημιές, έστω και αν ακόμα δεν έχει πραγματοποιηθεί το σχετικό έξοδο ή ζημιά. Στόχος αυτής της αρχής είναι η εξασφάλιση της βιωσιμότητας της επιχείρησης.

5. Αρχή του ιστορικού κόστους.  
Η τιμή κτήσης ενός αγαθού απεικονίζει την παρούσα αξία των μελλοντικών υπηρεσιών του, τα περιουσιακά στοιχεία καταχωρούνται στα βιβλία της επιχείρησης με την αξία κτήσης ή το κόστος παραγωγής τους που αποτελεί τη βάση για την αποτίμηση τους στο τέλος της χρήσης.

6. Αρχή της περιοδικότητας.  
Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις θα πρέπει να καταρτίζονται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

7. Αρχή της αυτοτέλειας της λογιστικής μονάδας.  
Οι δραστηριότητες της επιχείρησης και η περιουσία της είναι ανεξάρτητες από αυτές των ιδιοκτητών της, οποιαδήποτε και αν είναι η νομική μορφή με την οποία ασκείται η επιχειρηματική δραστηριότητα.

8. Αρχή του συσχετισμού των εσόδων.  
Τα έσοδα που πραγματοποιήθηκαν κατά την διάρκεια της χρήσης, πρέπει να συσχετιστούν με τα αντίστοιχα έξοδα που απαιτήθηκαν

για τη δημιουργία τους, επιπλέον το οικονομικό αποτέλεσμα προσδιορίζεται λογιστικά από το συσχετισμό εσόδων – εξόδων.

9. Αρχή της πραγματοποίησης του εσόδου.

Το έσοδο καταλογίζεται στα λογιστικά βιβλία όταν πραγματοποιείται και όχι όταν εισπράττεται.

10. Αρχή της αντικειμενικότητας και την δυνατότητας επαληθεύσεως.

Τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τις λογιστικές μετρήσεις πρέπει να είναι αμερόληπτα και επαληθεύσιμα, που σημαίνει ότι πρέπει να υπάρχουν έγγραφα από τα οποία να προκύπτει η συναλλαγή.

11. Αρχή της συνέπειας στην εφαρμογή των λογιστικών μεθόδων.

Οι μέθοδοι αποτίμησης που εφαρμόζονται από μια επιχείρηση θα πρέπει να τηρούνται με συνέπεια από χρήση σε χρήση.

12. Αρχή του ουσιώδους των λογιστικών πληροφοριών.

Πρέπει να καταγράφονται οι ουσιώδεις πληροφορίες και αριθμητικά δεδομένα για τη λήψη σωστών αποφάσεων ή για το σχηματισμό προβλέψεων.

13. Αρχή της πλήρους ή επαρκούς αποκαλύψεως.

Θα πρέπει να παρέχονται στους ενδιαφερόμενους όλες οι συμπληρωματικές πληροφορίες που είναι απαραίτητες για τον σχηματισμό μιας ολοκληρωμένης και τεκμηριωμένης άποψης.

### Γενικά περί φόρων:

Έννοια : Είναι τα έσοδα από την αναγκαστική εισφορά των πολιτών προς το κράτος για την κάλυψη των δημοσίων δαπανών.

Χρησιμότητα των φόρων: Οι φόροι που εισπράττει το κράτος από την αναγκαστική ιδιωτική εισφορά έχουν κυρίως **αποταμιευτικό** σκοπό. Η φορολογία όμως μπορεί να είναι και μέσο άσκησης **κοινωνικής πολιτικής**, μιας και δύναται να καταπολεμά τις οικονομικές ανισότητες που διαμορφώνονται ανάμεσα στις κοινωνικές τάξεις. Παρέχει τους οικονομικούς πόρους που χρειάζονται για την **χρηματοδότηση των δαπανών** για τη δωρεάν παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες. Τέλος

καλύπτει οικονομικούς σκοπούς ιδιαίτερα σε περιόδους οικονομικής κρίσης.

Διάκριση φόρων: Οι φόροι διακρίνονται σε δύο γενικές κατηγορίες , τους **άμεσους** και τους **έμμεσους** φόρους.

Άμεσοι φόροι επιβάλλονται στο εισόδημα που παράγεται ή στην περιουσία, τέτοια παραδείγματα φόρων είναι ο φόρος εισοδήματος, ο φόρος μεταβίβασης ακινήτων, ο φόρος κληρονομιάς κ.λπ.

Έμμεσοι φόροι είναι εκείνοι που επιβάλλονται στο εισόδημα που δαπανάται, τέτοιοι φόροι είναι το Φ.Π.Α. , τα τέλη χαρτοσήμου, οι δασμοί κ.λπ.

Οι άμεσοι και οι έμμεσοι φόροι διακρίνονται με τη σειρά τους σε δύο κατηγορίες.

Αυτούς που έχουν **φορολογική βάση**.

- Φόρος εισοδήματος.
- Φόρος περιουσίας.
- Φόρος δαπάνης.

Αυτούς που έχουν κριτήριο τον **φορολογικό συντελεστή**.

- Αναλογικοί
- Προοδευτικοί.

Οι έμμεσοι φόροι μειονεκτούν έναντι των άμεσων , επειδή δεν ανταποκρίνονται στην φοροδοτική ικανότητα κάθε φορολογούμενου, από την άλλη οι άμεσοι πλεονεκτούν λόγω της σταθερής τους απόδοσης.

### Γενικές Αρχές Φορολογίας.

Οι κανόνες που πρέπει να διέπουν την φορολογική πολιτική που ακολουθεί κάθε κράτος και αποτελούν καταστάλαγμα βαθείας γνώσης , μελέτης και εμπειρίας είναι οι εξής:

1. Κανόνας καθολικότητας του φόρου.

Ο φόρος πρέπει να επιβάλλεται σε όλους τους πολίτες χωρίς εξαιρέσεις.

2. Κανόνας της παραγωγικότητας του φόρου.

Παραγωγικοί χαρακτηρίζονται οι φόροι όταν δεν είναι υπερβολικοί ώστε να οδηγούν στη φοροδιαφυγή και εισπράττονται γρήγορα με όσο το δυνατόν μικρότερα έξοδα. Καθώς και όταν οι νόμοι που τους καθιερώνουν είναι σαφείς και δεν μεταβάλλονται συχνά.

3. Κανόνας της απλότητας του φόρου.

Η νομοθεσία που επιβάλλει τους φόρους πρέπει να είναι απλή και κατανοητή.

4. Κανόνας βεβαιότητας και σταθερότητας.  
Αν οι νόμοι είναι σαφείς και δεν αλλάζουν συχνά , ο φορολογούμενος θα είναι σε θέση να γνωρίζει εκ των προτέρων το ποσό της οφειλής του.
5. Κανόνας της καταλληλότητας του φόρου.  
Ο φόρος πρέπει να είναι κατάλληλος από πλευράς χρόνου, τόπου και τρόπου πληρωμής.
6. Κανόνας του ελάχιστου ορίου συντήρησης.  
Πρέπει να υπάρχει ένα όριο εισοδήματος στο οποίο δεν επιβάλλεται φόρος το οποίο θεωρείται ότι καλύπτει τις βασικές ανάγκες του φορολογούμενου.
7. Κανόνας του διαχωρισμού των εισοδημάτων.  
Η φοροδοτική ικανότητα του φορολογούμενου εξαρτάται από την προέλευση του εισοδήματος, επομένως θα πρέπει να υπάρχει διάκριση μεταξύ των εισοδημάτων.
8. Κανόνας αποφυγής διπλής φορολογίας.  
Η διπλή φορολόγηση οδηγεί στη φοροδιαφυγή με αποτέλεσμα να εξασθενούν οι επιχειρηματικές προσπάθειες και να αυξάνονται οι φορολογικές ανισότητες.

Αντικείμενο του φόρου : Είναι το συνολικό καθαρό εισόδημα που αποκτάται από κάθε φυσικό πρόσωπο που υπόκειται στο φόρο.

Υποκείμενο του φόρου : Είναι όλα τα φυσικά πρόσωπα που απέκτησαν εισόδημα κατά τη διάρκεια του προηγούμενου οικονομικού έτους, από την άσκηση ατομικής ή από κοινού δραστηριότητας, ανεξάρτητα από το φύλλο , την ηλικία ή την δικαιοπρακτική τους ικανότητα.

# ΕΙΣΑΓΩΓΗ

## Α) Κατηγορίες Εισοδήματος.

Για να μελετηθούν ευκολότερα και για να επιβληθούν δικαιότερα οι φόροι ανάλογα με την πηγή προέλευσης τους τα εισοδήματα διακρίθηκαν σε 6 κατηγορίες , ανάλογα με το συντελεστή παραγωγής (ή το συνδυασμό συντελεστών παραγωγής) από τον οποίο προέρχονται.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
A –B	Εισόδημα από ακίνητα
Γ	Εισόδημα από κινητές αξίες
Δ	Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις
Ε	Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις
ΣΤ	Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες
Z	Εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα

Απεικόνιση πηγής εισοδήματος ανά συντελεστή παραγωγής.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
A-B	Έδαφος – Κεφάλαιο
Γ	Κεφάλαιο
Δ	Κεφάλαιο- Εργασία
Ε	Κεφάλαιο -Εργασία
ΣΤ	Εργασία
Z	Κεφάλαιο – Εργασία

## Β) Υπολογισμός φόρου.

Φόρος επιβάλλεται στο συνολικό καθαρό εισόδημα που προέρχεται από κάθε κατηγορία ύστερα από αφαίρεση των δαπανών για την απόκτηση του.

ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΠΗΓΗ – ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΤΟΥ  
=  
ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΣΤΟ ΟΠΟΙΟ ΕΠΙΒΑΛΛΕΤΑΙ Ο ΦΟΡΟΣ

Από την εκκαθάριση της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος μπορεί να προκύψει υποχρέωση καταβολής (χρεωστικό υπόλοιπο) ή δικαίωμα επιστροφής χρημάτων (πιστωτικό υπόλοιπο).



### **Γ) Υπόχρεοι στην υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.**

Υποχρέωση υποβολής φορολογικής δήλωσης έχουν:

#### Γενική κατηγορία υπόχρεων:

- 1) Κάθε φυσικό πρόσωπο του οποίου το ετήσιο φορολογούμενο εισόδημα, πραγματικό ή τεκμαρτό, υπερβαίνει τα 3.000€δικό του ή της συζύγου του.
- 2) Αν το εισόδημα είναι μικρότερο από 3.000€, υπάρχει υποχρέωση φορολογικής δήλωσης όταν στο συνολικό εισόδημα του υπόχρεου περιλαμβάνεται ζημιά από εμπορική ή γεωργική επιχείρηση.
- 3) Όσοι αποκτούν γεωργικό εισόδημα χωρίς να είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες.

#### Μισθωτοί , συνταξιούχοι αγρότες:

- 1) Ειδικά οι μισθωτοί, οι συνταξιούχοι και οι αγρότες υποβάλλουν δήλωση, όταν αποκτούν εισόδημα αποκλειστικά από μισθούς και συντάξεις άνω των 6.000€.
- 2) Όσοι αποκτούν γεωργικά εισοδήματα και οι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες.

#### Υποβάλλουν δήλωση:

- Οι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες που έχουν την κατοικία τους στην Ελλάδα και το προηγούμενο έτος το ετήσιο καθαρό γεωργικό τους εισόδημα ήταν πάνω από 3.000€.
- Όσοι αγρότες πήραν το προηγούμενο έτος επιδοτήσεις για προϊόντα φυτικής παραγωγής πάνω από 1.500€ ή για προϊόντα ζωικής παραγωγής πάνω από 2.250€.
- Όσοι εισέπραξαν επιστρεφόμενο φόρο προστιθέμενης αξίας μέσα στο προηγούμενο έτος από 881€και πάνω.
- Όσοι πήραν καλλιεργητικά δάνεια πάνω από 5.900€ ή όταν το χρεωστικό υπόλοιπο του λογαριασμού τους στην τράπεζα από καλλιεργητικά δάνεια την 31<sup>η</sup> Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους ήταν πάνω από 5.900€.
- Όσοι είναι κύριοι ή επικαρπωτές ή νομείς ή κάτοχοι γεωργικής γης και την καλλιεργούν με μορφή θερμοκηπίων σε έκταση από δύο στρέμματα και πάνω.

#### Λοιπές περιπτώσεις ανεξάρτητα από το αν έχουν φορολογητέο εισόδημα ή όχι :

Όσοι αγοράζουν, αυτοκίνητα, δίτροχα ή τρίτροχα αυτοκινούμενα οχήματα, πλοία αναψυχής, αεροσκάφη.

Όσοι έχουν στην κυριότητα τους ή διατηρούν στην κατοχή τους επιβατικό αυτοκίνητο Ι.Χ. , ημιφορτηγό (εξαιρείται το αγροτικό

ημιφορτηγό) , αυτοκίνητο μικτής χρήσης, αυτοκίνητο τύπου JEEP , αεροσκάφος, κότερο ή θαλαμηγό ή άκατο ή σκάφος αναψυχής.

Όσοι ασκούν ατομική επιχείρηση ή ελεύθερο επάγγελμα.

Όσοι μετέχουν σε προσωπική εταιρία ή Ε.Π.Ε. ή κοινοπραξία ή κοινωνία ή αστική εταιρία που ασκεί επιχείρηση ή επάγγελμα.

Όσοι αποκτούν ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση ακινήτων πάνω από 600€το χρόνο.

Όσοι αγοράζουν ακίνητα ή ανεγείρουν οικοδομή.

Όσοι διατηρούν μία ή περισσότερες δευτερεύουσες κατοικίες με συνολική επιφάνεια πάνω από 150 τ.μ. ή κατοικούν σε οικοδομή με επιφάνεια πάνω από 200 τ.μ.

Όσοι έχουν άδεια πλανόδιας πώλησης αγαθών ή λαϊκών αγορών.

Όποιος προσκληθεί με έγγραφο του προϊστάμενου της αρμόδιας οικονομικής υπηρεσίας, ο καλούμενος υποχρεούται να υποβάλλει τις οικείες δηλώσεις μέσα σε 30 ημέρες από την επίδοση του εγγράφου.

Όσοι απέκτησαν το προηγούμενο έτος ακίνητα κατά πλήρες δικαίωμα ιδιοκτησίας ή κατ' επικαρπία ή ψιλή κυριότητα ή έχουν το δικαίωμα οίκησης σε αυτό.

# Α' ΜΕΡΟΣ

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1** **ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΗΛΩΘΕΝΤΟΣ** **ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ**

### **1.1 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΑ**

#### **1.1.1 Έννοια.**

Στο εισόδημα αυτής της κατηγορίας ανήκει κάθε έσοδο που προκύπτει κάθε οικονομικό έτος από την **εκμετάλλευση ακινήτων, οικοδομών** , καθώς επίσης και από **εκμίσθωση γαιών\*** λόγω της ταυτότητας τους. Συμπερασματικά, εισόδημα αυτής της κατηγορίας θεωρούνται τα έσοδα από την εκμετάλλευση οικοδομημένων και μη οικοδομημένων ακινήτων, όπως επίσης και το δικαίωμα που αποκτάται από τον κύριο του εδάφους σε ειδικές περιπτώσεις εκμετάλλευσης ακινήτων.

Υποκείμενα στο φόρο εισοδήματος από ακίνητα είναι τα φυσικά , τα νομικά πρόσωπα πρόσωπα ανεξάρτητα από την ιθαγένεια τους , την κατοικία ή την έδρα τους , τα οποία έχουν εμπράγματο δικαίωμα πλήρους ή ψιλής κυριότητας ή επικαρπίας, ή οίκησης σε ακίνητο που βρίσκεται στην Ελλάδα, εφόσον αυτά αποδεικνύονται με οριστικό συμβολαιογραφικό έγγραφο ή δικαστική απόφαση. Τα πρόσωπα αυτά είναι υποχρεωμένα βάσει το άρθρο 23 του Ν. 3427/2005, στην υποβολή δήλωσης στοιχείων ακινήτων (έντυπο Ε9). Η δήλωση αυτή υποβάλλεται μόνο μια φορά από τον υπόχρεο , ενώ σε περίπτωση μεταβολής της περιουσιακής ή της οικογενειακής κατάστασης του υπόχρεου υποβάλλεται δήλωση μεταβολής στοιχείων ακινήτων την 1<sup>η</sup> Ιανουαρίου του αντίστοιχου έτους. Οι δηλώσεις αυτές σκοπό έχουν την δημιουργία ενός ηλεκτρονικού περιουσιολογίου, το οποίο θα εμφανίζει το σύνολο της ακίνητης περιουσίας των φυσικών και των νομικών προσώπων. Από τη δήλωση στοιχείων ακινήτων εξαιρείται μόνο το Δημόσιο και κανένα άλλο νομικό πρόσωπο.

#### **1.1.2 Τρόποι κτήσης εισοδήματος από ακίνητα.**

Άμεσος τρόπος :

- **Εκμίσθωση ή επίταξη** μιας ή περισσότερων οικοδομών ή γαιών ή φυσικών υδάτινων επιφανειών ή μεταλλείων ή λατομείων ή ιχθυοτροφείων κ.λπ.
- Το **μίσθωμα ακινήτου** που κτίστηκε σε οικόπεδο εκμισθωτή, αν μετά τη λήξη της μίσθωσης η οικοδομή περιέρχεται στην ιδιοκτησία του εκμισθωτή. Το ετήσιο εισόδημα σε αυτήν την περίπτωση, προκύπτει με την διαίρεση της αξίας της οικοδομής δια του αριθμού των ετών από το χρόνο αποπεράτωσης της οικοδομής ,μέχρι και τη λήξη της μίσθωσης. Ως αξία της οικοδομής λαμβάνεται υπόψη αυτή που προκύπτει από τα επίσημα βιβλία και στοιχεία εκείνου που ανήγειρε την οικοδομή .Σε περίπτωση που δεν τηρούνται βιβλία ή κρίνονται ανεπαρκή ή ανακριβή αλλά και σε περίπτωση αμφισβήτησης της αξίας από τον ενδιαφερόμενο, η αξία της καθορίζεται από τον προϊστάμενο υψς Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας και στη συνέχεια από τα διοικητικά δικαστήρια.
- Το **έσοδο** που αποκτά ο **μισθωτής** του ακινήτου , αν το μισθώνει σε τρίτο (υπεκμίσθωση).

Έμμεσος τρόπος :

- **Ιδιοκατοίκηση , ιδιοχρησιμοποίηση** ή παραχώρηση σε τρίτο χωρίς αντάλλαγμα του δικαιώματος εκμετάλλευσης γαιών

Σημείωση : ο όρος γαίες περιλαμβάνει τις αγροτικές εκτάσεις που μπορεί να καλλιεργούνται ή προσφέρονται φυτεμένες για εκμίσθωση. Τα δάση και οι δενδρώδεις εκτάσεις, τα λιβάδια και οι βοσκότοποι κάθε είδους, τα μεταλλεία και τα λατομεία, οι πηγές, τα πηγάδια, οι λίμνες, οι δεξαμενές και τα ιχθυοτροφεία.

### **1.1.3 Ακαθάριστο εισόδημα.**

Ακαθάριστο εισόδημα από εκμισθούμενες οικοδομές είναι το μίσθωμα που έχει συμφωνηθεί μεταξύ του κυρίου της οικοδομής και του ενοικιαστή , όπως αυτό προκύπτει από το **μισθωτήριο** ή άλλο **αποδεικτικό συμβόλαιο**.

Αν δεν υπάρχει ή δεν προσκομίζεται μισθωτήριο ή άλλο αποδεικτικό στοιχείο ή αυτά που προσκομίζονται εμφανίζουν δυσαναλόγως κατώτερο μίσθωμα σε σχέση με την μισθωτική αξία της οικοδομής, το ακαθάριστο εισόδημα προσδιορίζεται με σύγκριση της μισθωτικής αξίας της ενοικιαζόμενης οικοδομής με άλλες οικοδομές που ενοικιάζονται κάτω από παρόμοιες συνθήκες. Δυσαναλογία υπάρχει όταν η μισθωτική αξία της οικοδομής είναι ανώτερη από το μίσθωμα που δηλώνεται σε ποσοστό 15% τουλάχιστον. Διευκρινίζεται ότι το εισόδημα δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το 3,5% της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου που

εκμισθώνεται ή χρησιμοποιείται ως κατοικία , σε περιοχές που ισχύει το προκαθορισμένο σύστημα αξιών για την επιβολή του φόρου μεταβίβασης ακινήτων.

#### **1.1.4 Καθαρό εισόδημα.**

Το καθαρό εισόδημα από οικοδομές προκύπτει αν από το ακαθάριστο εισόδημα αφαιρεθούν τα ακόλουθα ποσοστά δαπανών, ανάλογα με τη χρήση του ακινήτου:

- Αποσβέσεις δαπανών χωρίς δικαιολογητικά σε ποσοστό 5% του ακαθάριστου εισοδήματος οικοδομών που χρησιμοποιούνται ως κατοικίες, οικοτροφεία, σχολεία φροντιστήρια, κλινικές, σανατόρεια, ξενοδοχεία, αίθουσες κινηματογράφου ή θεάτρου.
- Αποσβέσεις δαπανών χωρίς δικαιολογητικά σε ποσοστό 3% για οικοδομές οι οποίες χρησιμοποιούνται για άλλες χρήσεις όπως γραφεία, καταστήματα , αποθήκες ή βιομηχανοστάσια.
- Ποσοστό μέχρι 40% του ακαθάριστου εισοδήματος οικοδομών για δαπάνες με δικαιολογητικά που αφορούν όλες γενικά τις οικοδομές για ασφάλιστρα κατά κινδύνου πυρκαγιάς ή άλλων κινδύνων, για δικαστικές δαπάνες , για αμοιβή δικηγόρου σε δίκες για διαφορές απόδοσης μισθίου ή καθορισμού μισθώματος, για έξοδα επισκευής και συντήρησης. Η έκπτωση των δαπανών αυτών με δικαιολογητικά γίνεται ιεραρχικά και μέχρι ποσοστό 40% από το ακαθάριστο εισόδημα των οικοδομών. Οι δαπάνες επισκευής και συντήρησης που καταβάλλονται σε υδραυλικούς, ηλεκτρολόγους, ελαιοχρωματιστές κ.λπ. κατά το μέρος που δεν καλύπτονται από το πιο πάνω ποσό έκπτωσης , προστίθενται στις δαπάνες της υποπερίπτωσης δδ' της περίπτωσης η' της παρ. 1 του άρθρου 8 του Κ.Φ.Ε. και εκπίπτουν από το συνολικό εισόδημα.

**Παράδειγμα 1<sup>ο</sup>** : Άγαμος φορολογούμενος αποκτά το 2008 εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες 20.000€ και από εκμίσθωση ακινήτου 10.000€. Το ίδιο έτος πραγματοποίησε δαπάνες επισκευής και συντήρησης του ακινήτου το οποίο εκμισθώνει ύψους 5.000€. Οι συνολικές εκπτώσεις που δικαιούται από το φορολογητέο εισόδημα είναι οι ακόλουθες.

Έκπτωση από το εισόδημα ακινήτων:  $(10.000 * 40\%) = 4.000\text{€}$

Έκπτωση από το συνολικό εισόδημα :  $(5.000 - 4.000) * 40\% =$   
 $= 1.000 * 40\% = 400\text{€}$

**Παράδειγμα 2<sup>ο</sup>** : Φορολογούμενος από εκμίσθωση κατοικίας αποκτά εισόδημα 8.000€. Πραγματοποιεί τις εξής δαπάνες για το ακίνητο:  
Αμοιβή δικηγόρου δια διαφορές απόδοσης μισθίου 500€

Ασφάλιστρα κινδύνου πυρκαγιάς 250€  
Έξοδα επισκευής και συντήρησης 3.000  
(τα 1.500€αφορούν υλικά και 1.500€αφορούν εργασία)  
Το συνολικό ποσό έκπτωσης υπολογίζεται ως εξής,

Όριο έκπτωσης :  $8.000 * 40\% = 3.200\text{€}$  η έκπτωση δαπανών θα διενεργηθεί ιεραρχικά, πρώτα τα ασφάλιστρα κατά κινδύνου πυρκαγιάς , μετά η αμοιβή δικηγόρου και τέλος οι δαπάνες επισκευής και συντήρησης.

Ασφάλιστρα +αμοιβή δικηγόρου +έξοδα επισκευής (υλικά)+έξοδα επισκευής (εργασία) =  $250 + 500 + 1.500 + 950 = 3.200$

Από το ακαθάριστο εισόδημα αφαιρούνται επίσης:

- Το **δικαίωμα** που παρέχεται κάθε χρόνο στον ιδιοκτήτη του εδάφους.
- Το **μίσθωμα** ή το **δικαίωμα** που καταβάλλεται από τον μισθωτή για υπεκμίσθωση ή πολυετή μίσθωση.
- Η **αξία** της οικοδομής όπως αυτή προκύπτει σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 21 του Ν. 2238/1994.
- Κάθε φόρος, τέλος ή δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου που βαρύνει τις γαίες.
- Ποσοστό **10% της δαπάνης** που καταβλήθηκε για έξοδα αποξήρανσης ή αντιπλημμυρικά.
- Το ποσό της **αποζημίωσης** που καταβάλλει , σύμφωνα με το νόμο , ο εκμισθωτής , για την απόδοση του μισθίου από το μισθωτή . Τυχόν αρνητικό αποτέλεσμα δεν συμψηφίζεται με εισοδήματα άλλων ακινήτων ή με θετικά εισοδήματα άλλων κατηγοριών.

Το ποσό που απομένει μετά την αφαίρεση των παραπάνω δαπανών από το ακαθάριστο εισόδημα αποτελεί το **καθαρό εισόδημα από ακίνητα**.

#### **1.1.4.1 Παρατηρήσεις αλλαγών στις εκπτώσεις δαπανών που επήλθαν με τους Ν. 3522/2006 και Ν. 3610/2007.**

- Μειώθηκαν οι συντελεστές αποσβέσεων ακινήτων από 10% σε 5% για κατοικίες , σχολεία ., φροντιστήρια κ.λπ. και από 5% σε 3% για καταστήματα , γραφεία κ.λπ.
- Αυξήθηκε σε 40% το ποσοστό των δαπανών με δικαιολογητικά για όλες τις οικοδομές, ανεξάρτητα με τη χρήση τους , από 15% που ίσχυε για κατοικίες, σχολεία , φροντιστήρια κ.λπ. , και από 5% που ίσχυε για καταστήματα γραφεία κ.λπ. Η μεταφορά του ποσού των δαπανών επισκευής και συντήρησης οικοδομών, κατά το μέρος

που δεν καλύπτονται από το παραπάνω ποσό έκπτωσης ωφελεί ιδιαίτερα τους φορολογούμενους.

- Καταργήθηκε η ειδική έκπτωση που ανερχόταν σε ποσοστό 30% , δια τη διενέργεια δαπανών με δικαιολογητικά σε διατηρητέες οικοδομές, καθώς αυτό υπερκαλύπτεται με το ποσοστό 40% που ισχύει για όλες τις οικοδομές.
- Μειώθηκε από 5% σε 3% συνολικά για αποσβέσεις και δαπάνες με δικαιολογητικά , το ποσοστό έκπτωσης σε περίπτωση ανέγερσης οικοδομής με δαπάνες του μισθωτή σε έδαφος κυριότητας του εκμισθωτή , καθώς και βελτιώσεις , επεκτάσεις που γίνονται με δαπάνες του μισθωτή.
- Καταργήθηκε η έκπτωση 5% συνολικά για αποσβέσεις και δαπάνες με δικαιολογητικά , που προβλεπόταν για την εκμίσθωση γηπέδων , στο εισόδημα που προκύπτει από τη διαφορά μισθώματος και υπομισθώματος , καθώς και στο αντάλλαγμα για παραχώρηση χώρου τοποθέτησης φωτεινών επιγραφών και διαφημίσεων.

### **1.1.5 Απαλλαγές από το φόρο.**

Από το εισόδημα από ακίνητα απαλλάσσεται και δεν φορολογείται :

- Το τεκμαρτό εισόδημα που προκύπτει από την **παραχώρηση της χρήσης** ακινήτων στο Ελληνικό Δημόσιο ή σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, χωρίς αντάλλαγμα.
- Το τεκμαρτό εισόδημα που προκύπτει από την δωρεάν παραχώρηση χρήσης κατοικίας εμβαδού μέχρι 200 τ.μ. , από τον γονέα που έχει την κυριότητα ή την επικαρπία προς τα τέκνα του, ή από τα τέκνα που έχουν την κυριότητα ή την επικαρπία προς τους γονείς προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως κύρια κατοικία. Το όριο των 200 τ.μ. ισχύει σύμφωνα το άρθρο 39 του Ν. 3522/2006 για τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος του έτους 2007 και επομένων. Οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν. 3522/2006 που τροποποίησαν το όριο των τετραγωνικών μέτρων της περίπτωσης γ' της παρ. 2 του άρθρου 6 του Ν. 2238/1994 και έχουν ως ακολούθως :«Η οριζόμενη από την περίπτωση γ' της παρ. 2 του άρθρου 6 του Κ.Φ.Ε. επιφάνεια 100 τ.μ. αυξάνεται σε 200τ.μ.»
- Το τεκμαρτό εισόδημα από **ιδιοκατοίκηση οποιασδήποτε κατοικίας** του φορολογούμενου, η απαλλαγή αυτή ισχύει από 1.1.2003 και μετά. Συνεπώς η απαλλαγή των εισοδημάτων από ιδιοκατοίκηση της κύριας και πρώτης δευτερεύουσας κατοικίας που προβλεπόταν μέχρι το 2002, επεκτάθηκε σε όλα γενικά τα εισοδήματα από ιδιοκατοίκηση.

### **1.1.6 Φορολογία του αέρα που καταβάλλεται στον εκμισθωτή.**

Με τις διατάξεις της περίπτωσης γ' της παρ. 1 του άρθρου 13 του Ν. 2238/1994 φορολογείται αυτοτελώς για τα φυσικά πρόσωπα και για τα πρόσωπα της παρ. 4 του άρθρου 2 του Ν. 2238/1994 (ομόρρυθμες , ετερόρρυθμες κ.λπ.) με συντελεστή **20%** κάθε ποσό που είχε καταβληθεί μέχρι 31.12.2006 πέρα από τα μισθώματα , από το μισθωτή προς τον εκμισθωτή , σε περίπτωση μίσθωσης ακινήτου μόνο του ή μαζί με τον οποιονδήποτε εξοπλισμό ή εγκατάσταση που τυχόν διαθέτει.

## **1.2 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ**

### **1.2.1 Έννοια.**

Εισόδημα από κινητές αξίες θεωρούνται τα έσοδα που προκύπτουν από κινητά κεφάλαια, με άλλα λόγια είναι το έσοδο που προέρχεται από την εκμετάλλευση κεφαλαιουχικών αγαθών.

### **1.2.2 Χρόνος απόκτησης εισοδήματος από κινητές αξίες.**

Ο χρόνος απόκτησης εισοδήματος από κινητές αξίες έχει ως ακολούθως :

- Ο χρόνος **εξαργύρωσης** των τοκομεριδίων ομολογιών και προμερισμάτων.
- Ο χρόνος **έγκρισης ισολογισμού** από την Γενική Συνέλευση των μετόχων, προκειμένου για τα κέρδη που διανέμονται από ημεδαπές Α.Ε. , με τη μορφή τόκων ιδρυτικών τίτλων και προνομιούχων μετοχών , μερισμάτων , προμερισμάτων , ποσοστών και αμοιβών των διοικητικών συμβούλων , αμοιβών και ποσοστών (εκτός από το μισθό) σε διευθυντές της Α.Ε. , καθώς και σε αμοιβές στο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό τους.
- Ο χρόνος **εξαργύρωσης** ή **είσπραξης** ή άλλου ισότιμου νομικού γεγονότος προκειμένου για τα μερίσματα και τους τόκους αλλοδαπής προέλευσης.
- Ο χρόνος που οι τόκοι καθίστανται **ληξιπρόθεσμοι** και απαιτείται, προκειμένου για τους τόκους από κάθε έντοκο τίτλο, ενώ για τους τόκους που επιδικάζονται ο χρόνος καταβολής ή πίστωσης τους.
- Ο χρόνος **έγκρισης** τους από την Α.Ε. όταν πρόκειται για κέρδη από αμοιβαία κεφάλαια.
- Ο χρόνος **έγκρισης του ισολογισμού** από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων , όταν πρόκειται για τα κέρδη που διανέμονται από την Α.Ε. στο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό της.



Τα ποσά που προκύπτουν από τις παραπάνω περιπτώσεις αποτελούν το **ακαθάριστο εισόδημα** από κινητές αξίες . Από αυτό αφαιρείται κάθε φόρος , τέλος ή δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου που βαρύνει το εισόδημα αυτό.

### **1.3 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ**

#### **1.3.1 Έννοια.**

Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις είναι το κέρδος που προκύπτει κάθε χρόνο από την άσκηση **ατομικής ή εταιρικής εμπορικής , βιοτεχνικής, βιομηχανικής** επιχείρησης ή από την άσκηση οποιουδήποτε **κερδοσκοπικού ή βιοποριστικού** επαγγέλματος, το οποίο δεν υπάγεται στα ελευθέρια επαγγέλματα.

Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις θεωρείται επίσης :

- Η επιχειρηματική αμοιβή του ομόρρυθμου εταίρου καθώς και του μέλους κοινωνίας κληρονομικού δικαίου στην οποία υπάρχει και ανήλικος.
- Ο μισθός που καταβάλλεται στα μέλη Διοικητικού Συμβουλίου Α.Ε. (για τις υπηρεσίες που παρέχουν με βάση ειδική σύμβαση μίσθωσης εργασίας ή εντολής) , εφόσον κατά το χρόνο παροχής των υπηρεσιών τους τα μέλη αυτά είναι ασφαλισμένα σε οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα εκτός του Ι.Κ.Α. .
- Ο μισθός που καταβάλλεται στους εταίρους Ε.Π.Ε. εφόσον , κατά το χρόνο παροχής των υπηρεσιών είναι ασφαλισμένοι σε οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα εκτός του Ι.Κ.Α.
- Η ωφέλεια από παρεπόμενες εργασίες της επιχείρησης , εφόσον ενεργούνται από αυτή παράλληλα με την κύρια δραστηριότητα της.
- Η αυτόματη υπερτίμηση του παγίου κεφαλαίου που χρησιμοποιεί η επιχείρηση , καθώς και αυτή που δεν πραγματοποιήθηκε αλλά έχει περιληφθεί στην απογραφή.
- Οι τόκοι από συναλλαγματικές και γραμμάτια από εμπορικές συναλλαγές , καθώς και οι τόκοι από πωλήσεις με πίστωση, εμπορευμάτων , μεταξύ εμπόρων , και οι τόκοι υπερημερίας που προκύπτουν ή γενικώς οι τόκοι που επιδικάζονται για αυτήν την περίπτωση.

#### **1.3.2 Εξωλογιστικός προσδιορισμός καθαρού εισοδήματος επιχειρήσεων.**

Το καθαρό εισόδημα επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία Α' κατηγορίας , καθώς και των επιχειρήσεων που δεν τηρούν βιβλία ή αυτά που τηρούν κρίνονται ανεπαρκή ή ανακριβή, προσδιορίζεται εξωλογιστικά με πολλαπλασιασμό των ακαθάριστων εσόδων με ειδικούς συντελεστές καθαρού κέρδους.

**ΚΑΘΑΡΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ = ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΑ ΕΣΟΔΑ \* Μ.Σ.Κ.Κ**

### **1.3.2.1 Ποσά που δεν περιλαμβάνονται στα ακαθάριστα έσοδα.**

Στα ακαθάριστα έσοδα δεν περιλαμβάνονται τα παρακάτω ποσά:

- I. Οι τόκοι από συναλλακτικές πράξεις, με εξαίρεση τους τόκους της παρ. 4 του άρθρου 25 του Ν. 2238/1994 , που αποτελούν εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις.
- II. Η αυτόματη υπερτίμηση κεφαλαίου επιχείρησης.
- III. Οι εισπράξεις από επισφαλείς απαιτήσεις που έχουν αποσβεστεί,( εφόσον έχουν γίνει αποδεκτές από τον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής επιχείρησης).
- IV. Οι εισπράξεις από φόρους , τέλη και εισφορές, εφόσον αυτές καταβλήθηκαν αχρεωστήτως και έχουν γίνει αποδεκτές από τον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής επιχείρησης.

Τα παραπάνω ποσά προστίθενται στο καθαρό κέρδος της επιχείρησης το οποίο προκύπτει από την εφαρμογή του συντελεστή καθαρού κέρδους.

### **1.3.3 Συντελεστές καθαρού κέρδους.**

Για κάθε κατηγορία επιχειρήσεων προβλέπεται ένας μοναδικός συντελεστής καθαρού κέρδους ο οποίος εφαρμόζεται στα ακαθάριστα έσοδα. Οι Μ.Σ.Κ.Κ. περιλαμβάνονται σε ειδικούς πίνακες που καταρτίζονται από το Υπουργείο Οικονομικών, μετά από μελέτη στοιχείων από ειδικές επιτροπές.

Οι Μ.Σ.Κ.Κ εφαρμόζονται:

- A) Κατά τον εξωλογιστικό προσδιορισμό των καθαρών κερδών των επιχειρήσεων και
- B) Κατά την περαίωση χωρίς έλεγχο των φορολογικών δηλώσεων των επιχειρήσεων.

#### **1.3.3.1 Πίνακας μοναδικών συντελεστών.**

Οι πίνακες που ισχύουν σήμερα, έχουν προκύψει από ενοποίηση των πινάκων Μ.Σ.Κ.Κ. των πινάκων που περιλαμβάνονται στην ΠΟΛ. 1039/2000 και στις ΠΟΛ. 1004/2006 και 1047/2006, μετά από μελέτη στοιχείων από ειδικές επιτροπές στις οποίες συμμετείχαν εκτός από υπηρεσιακούς παράγοντες και εκπρόσωποι παραγωγικών τάξεων.

Για την κατάρτιση των παραπάνω πινάκων Μ.Σ.Κ.Κ. , τα επαγγέλματα εντάχθηκαν σε 9 βασικές κατηγορίες που περιλαμβάνουν τον κωδικό αριθμό των επαγγελμάτων και τον αντίστοιχο Μ.Σ.Κ.Κ

<b>ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ</b>	<b>ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ</b>	<b>Μ.Ο Συντελεστή καθαρού κέρδους</b>
1 <sup>η</sup>	Προϊόντα μεταλλείων, λατομείων, κεραμικής	15%
2 <sup>η</sup>	Μεταλλουργία, μέταλλινα είδη, μηχανήματα και όργανα γενικά	13%
3 <sup>η</sup>	Ξυλεία, χαρτί και προϊόντα αυτών, εκτυπωτικές τέχνες	15%
4 <sup>η</sup>	Χημικά προϊόντα και παρεμφερή προϊόντα	12%
5 <sup>η</sup>	Τρόφιμα και ποτά, καπνός	9%
6 <sup>η</sup>	Υφαντουργεία, βυρσοδεψία, είδη αμφιέσεως και στολισμού γενικά	14%
7 <sup>η</sup>	Μεταφορές δια ξηράς, θάλασσας και αέρα	16%
8 <sup>η</sup>	Υπηρεσίες γενικά, τεχνικά έργα	32%
9 <sup>η</sup>	Δημόσια κέντρα και θεάματα, λοιπά επαγγέλματα	22%

#### **1.4 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ**

##### **1.4.1 Έννοια**

Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις θεωρείται το κέρδος που προκύπτει μέσα στο οικονομικό έτος, από την εκμετάλλευση μια ή περισσότερων γεωργικών επιχειρήσεων κάθε είδους. Τέτοιες θεωρούνται οι αγροτικές, οι κτηνοτροφικές, οι πτηνοτροφικές, οι μελισσοκομικές, οι δασικές, οι αλιευτικές κ.λπ. , και γενικά κάθε επιχείρηση εκμετάλλευσης της γης με την ευρεία έννοια του όρου.

#### **1.5 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**

##### **1.5.1 Έννοια**

Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες είναι αυτό που αποκτά κάθε φυσικό πρόσωπο μέσα στο οικονομικό έτος ως αντάλλαγμα για τις υπηρεσίες που προσέφερε στον εργοδότη του από τη μίσθωση της προσωπικής του εργασίας. Για τον χαρακτηρισμό της αμοιβής αυτής ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, απαραίτητο στοιχείο είναι η υπαλληλική σχέση με συνακόλουθο την οικονομικά εξάρτηση του

μισθωτού από το πρόσωπο στο οποίο παρέχει ή παρείχε τις υπηρεσίες του κατά το παρελθόν και για το λόγο αυτό συνταξιοδοτείτε.

Στο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες εντάσσονται οι **μισθοί**, τα **ημερομίσθια**, οι **συντάξεις**, τα **επιδόματα**, οι **επιχορηγήσεις** και **κάθε άλλη παροχή** που καταβάλλεται στο μισθωτό λόγω της παρεχόμενης ή της παραχθείσας υπηρεσίας.

Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες θεωρείται επίσης:

- Η αξία των χορηγούμενων δωροεπιταγών που χορηγεί η επιχείρηση δωρεάν στους εργαζόμενους της.
- Η αξία των χορηγούμενων διατακτικών για την αγορά αγαθών από συμβεβλημένα καταστήματα.
- Το ποσό που δίδεται στους εργαζόμενους για να καλύψουν τη δαπάνη ενοικίασης των κατοικιών τους, το οποίο είτε καταβάλλεται απευθείας στον εκμισθωτή του ακινήτου για την ενοικίαση της κατοικίας, είτε καταβάλλεται στον εργαζόμενο προκειμένου να καλύψει τη δαπάνη ενοικίασης.
- Το ποσό του τεκμαρτού ενοικίου, στην περίπτωση που παρέχεται κατοικία στον εργαζόμενο από τον ίδιο τον εργοδότη.
- Τα επιδόματα θέσεως και ευθύνης που λαμβάνουν οι εργαζόμενοι.
- Το ποσό που δίδεται στους εργαζομένους από τον εργοδότη, για την απασχόληση οικιακού προσωπικού.
- Τα πάγια αντιμίσθια των δικηγόρων, για την παροχή νομικών υπηρεσιών.

#### **1.5.1.1 Ποσά που δεν θεωρούνται εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.**

- Η αποζημίωση που παρέχεται κατ' αποκοπή από τον εργοδότη, σαν αντιστάθμισμα των δαπανών εκτέλεσης εργασίας που ανατέθηκε στο μισθωτό, εφόσον αποδεικνύεται η καταβολή τους από νόμιμα παραστατικά του Κ.Β.Σ.

- Η αποζημίωση που καταβάλλεται με τη μορφή εξόδων κίνησης, καθώς και η ημερήσια αποζημίωση εκτός έδρας, η οποία καταβάλλεται σε δημόσιους υπαλλήλους και υπαλλήλους του Ν.Π.Δ.Δ., όπως αυτή καθορίζεται από κοινές αποφάσεις του Υπουργείου Οικονομίας.

- Η εφάπαξ παροχή που καταβάλλεται από τα ταμεία πρόνοιας και τους άλλους ασφαλιστικούς οργανισμούς.

- Ποσοστό 20% από τις κάθε είδους καθαρές αποδοχές, πρόσθετες αμοιβές, αποζημιώσεις και συντάξεις που καταβάλλονται αναδρομικώς σε μισθωτούς ή συνταξιούχους, με βάση νόμο, δικαστική απόφαση ή συλλογική σύμβαση, καθώς και από δεδουλευμένες καθαρές αποδοχές που εισπράττει καθυστερημένα ο δικαιούχος, λόγω οικονομικής αδυναμίας του εργοδότη και εφόσον έγινε επίσχεση της εργασίας ή αν ο εργοδότης κηρύχθηκε σε πτώχευση.

- Τα εφάπαξ βοηθήματα που χορηγούνται σύμφωνα με τους Ν. 4153/1961, 513/1968, 103/1975 και 303/1976.
- Οι παρεχόμενες από αθλητικά σωματεία ή ενώσεις αυτών αποζημιώσεις οδοιπορικών και λοιπών εξόδων ταξιδίων , καθώς και οι παροχές διατροφής σε ερασιτέχνες αθλητές , μέχρι το ποσό των 3.520€.

### **1.5.2 Καθαρό εισόδημα μισθωτών υπηρεσιών.**

Το καθαρό εισόδημα προκύπτει αν από το ακαθάριστο αφαιρεθεί:

- A) Κάθε ποσό για φόρο, τέλος ή δικαίωμα υπέρ του δημοσίου των εισφορών στα ασφαλιστικά ταμεία, που βαρύνουν πραγματικά τον φορολογούμενο.
- B) Οι κρατήσεις υπέρ των ασφαλιστικών ταμείων για την κύρια και επικουρική ασφάλιση οι οποίες επιβάλλονται με νόμο. Οι πρόσθετες κρατήσεις για προαιρετική ασφάλιση δεν εκπίπτονται από το ακαθάριστο εισόδημα.

### **1.5.3 Αυτοτελής φορολόγηση εισοδήματος μισθωτών υπηρεσιών.**

Τα εισοδήματα από μισθωτές υπηρεσίες που φορολογούνται αυτοτελώς με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης είναι τα ακόλουθα:

#### ▪ Αποζημιώσεις

- Αποζημιώσεις λόγω διακοπής της εργασιακής σχέσης (απόλυση) σε χρήμα ή είδος. Ο φόρος υπολογίζεται με συντελεστή 20% στο καθαρό ποσό της αποζημίωσης μετά την αφαίρεση του ποσού των 20.000€ , το ποσό των 20.000€ δεν φορολογείται.
- Αποζημίωση λόγω εργατικού ατυχήματος με βάση τον Ν. 551/1915.
- Αποζημίωση που καταβάλλεται σε κληρονόμους του δικαιούχου μισθωτού.

#### ▪ Χρηματικά ποσά σε αθλητές

- Ποσά που καταβάλλονται σε ποδοσφαιριστές, καλαθοσφαιριστές, προπονητές και άλλους αθλητές κατά την υπογραφή του συμβολαίου , καθώς και ποσά που καταβάλλονται στους ποδοσφαιριστές για την συμμετοχή τους σε διεθνείς διοργανώσεις.
- Χρηματικά ποσά που καταβάλλονται σε αθλητές εθνικών ομάδων ως επιβράβευση για διεθνείς διακρίσεις καθώς και οι χορηγίες που καταβάλλονται σε αυτούς , φορολογούνται αυτοτελώς με 20%, εξαντλούμενης της φορολογικής υποχρέωσης.

#### ▪ Αμοιβές για εφημερίες ιατρού του Ε.Σ.Υ.

- Οι ιατροί που είναι ενταγμένοι στο Ε.Σ.Υ. , οι πανεπιστημιακού γιατροί που δεν ασκούν ελεύθερο επάγγελμα καθώς και οι ειδικευόμενοι ιατροί

που διέπονται από τις διατάξεις του Ν. 1397/1983 για το ποσό που αντιστοιχεί στις πάνω από δύο ημέρες εφημερίας κατά μήνα, φορολογούνται αυτοτελώς ,με συντελεστή 20% στο καθαρό ποσό. Οι δικαιούχοι μπορούν αν το επιθυμούν να φορολογηθούν με τις γενικές διατάξεις.

▪ Αποδοχές δασκάλων, καθηγητών σε ελληνικά σχολεία της Γερμανίας.

- Αποδοχές των δασκάλων, καθηγητών σε Ελληνικά σχολεία στη Γερμανία, φορολογούνται αυτοτελώς με συντελεστή 5% , εφόσον πληρώνονται από το Ελληνικό Δημόσιο ή φορέα που βρίσκεται στην αλλοδαπή και αποτελεί υποδιαίρεση του Ελληνικού Δημοσίου ή υπηρεσίας του.

#### **1.5.4 Παρακράτηση φόρου μισθωτών υπηρεσιών.**

Στο εισόδημα μισθωτών υπηρεσιών παρακρατείτε φόρος από εκείνων που απασχολεί έμμισθο ή ημερομίσθιο προσωπικό είτε καταβάλλει συντάξεις , επιχορηγήσεις και κάθε άλλη παροχή. Η παρακράτηση ενεργείται κατά την καταβολή και υπολογίζεται σύμφωνα με τα παρακάτω:

A) Με βάση την κλίμακα α' της παρ. 2 ρου άρθρου 9 , στους αμειβόμενους με μηνιαίο μισθό , τους συνταξιούχους ή τους αμειβόμενους με ημερομίσθιο, οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίας με σχέση μίσθωσης εργασίας πάνω από 1 έτος στον ίδιο εργοδότη, ή με σχέση μίσθωσης εργασίας αορίστου χρόνου.

B) Στους αμειβόμενους με ημερομίσθιο οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες ορισμένου χρόνου αλλά διάρκειας μικρότερης του 1<sup>ος</sup> έτους , με συντελεστή στο ακαθάριστο ποσό του ημερομισθίου , ο οποίος ορίζεται σε **3%** για κάθε ημερομίσθιο πάνω από 24€ .

Γ) Στις καθαρές αμοιβές για υπερωριακή εργασία , επιχορηγήσεις , επιδόματα και κάθε άλλου είδους πρόσθετες αμοιβές ή παροχές που καταβάλλονται τακτικά ή έκτακτα , με συντελεστή **20%** . Ειδικά σε περίπτωση πολλαπλής απασχόλησης των ημερομισθίων καθηγητών κάθε ειδικότητας , από τους εργοδότες εκτός από εκείνον που καταβάλλει τις μεγαλύτερες αποδοχές μηνιαίως, με συντελεστή **10%**.

Δ) Στα εισοδήματα που καταβάλλονται αναδρομικά , όπως αυτά αναφέρονται στο άρθρο 46 με συντελεστή **20%** στο καταβαλλόμενο ποσό, ανεξάρτητα από το έτος στο οποίο ανάγονται για φορολόγηση.

E) Στο καθαρό ποσό των συντάξεων ή άλλων παροχών που καταβάλλονται από ταμεία, επικουρικά, μετοχικά, αρωγής και δεν εμπίπτουν στις διατάξεις της περίπτωσης α' , ο φόρος υπολογίζεται:

- Με συντελεστή 5% αν το καθαρό ποσό της παροχής δεν υπερβαίνει τα 2.500€.
- Με συντελεστή 10% , αν το καθαρό ποσό υπερβαίνει τα 2.500€ ετησίως και μέχρι 4.500€.
- Με συντελεστή 15% αν το καθαρό ποσό της παροχής υπερβαίνει τα 4.500€ετησίως.

Στ) Στις αμοιβές των αξιωματικών και κατώτερου πληρώματος εμπορικού ναυτικού για τις υπηρεσίες τους σε εμπορικά πλοία , καθώς και για τις αμοιβές του ιπτάμενου προσωπικού πολιτικής αεροπορίας με τον αναλογικό συντελεστή με βάση τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 9 .

Ο φόρος που παρακρατείται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές **μειώνεται κατά 1,5%** κατά την παρακράτηση του.

### Παραδείγματα

1<sup>ο</sup> Έγγαμος μισθωτός με ένα ανήλικο παιδί

Ακαθάριστες μηνιαίες αποδοχές 1.250 € (Ιανουάριος 2009)

Κρατήσεις υπέρ ασφαλιστικών ταμείων 200€

Ο Φ.Μ.Υ που πρέπει να παρακρατηθεί υπολογίζεται ως ακολούθως

Ακαθάριστες αποδοχές		1.250
- <u>κρατήσεις ασφαλ ταμείων</u>	<u>200</u>	
Καθαρές μηνιαίες αποδοχές		1.050

Ετήσιο καθαρό εισόδημα

(1.050 \* 12 συν Δώρο Χριστουγέννων

Και Πάσχα συν επίδομα αδειάς)

**14.700**

Ετήσιος φόρος κλίμακας α' άρθρου 9

425

- μείωση φόρου λόγω παρακράτησης

(425\*1,5%)

6.38

Φόρος που πρέπει να παρακρατηθεί

από αυτό το μήνα (425 – 6,38)=

= 418,62/ 14

**12,31**

2<sup>ο</sup> Άγαμος μισθωτός με μηνιαίες αποδοχές 1.350€ (Ιανουάριος 2009) και κρατήσεις υπέρ ασφαλιστικών ταμείων 200€.

Ο Φ.Μ.Υ του μήνα Ιανουαρίου υπολογίζεται ως ακολούθως

Ακαθάριστες αποδοχές		1.350
Μείον <u>Κρατήσεις υπέρ ασφαλ. Ταμείων</u>	<u>200</u>	
Καθαρές μηνιαίες αποδοχές		<b>1.150</b>

Ετήσιο καθαρό εισόδημα (1.150 * 12 συν δώρο Χριστουγέννων Και Πάσχα συν επίδομα αδειάς)	<u><b>16.100</b></u>
Ετήσιος φόρος κλίμακας α' άρθρου 9	1.025
Μειον Μείωση φόρου λόγω παρακράτησης ( 1.025 * 1.5%)	<u>15,38</u>
Φόρος που πρέπει να παρακρατηθεί αυτό το μήνα (1.025-15,38)= =1.009,62/14	<u><b>72,12</b></u>

## **1.6 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ**

### **1.6.1 Έννοια**

Στα εισοδήματα από ελευθέρια επαγγέλματα εντάσσονται αυτά που αποκτώνται μέσα στο οικονομικό έτος από την άσκηση του επαγγέλματος του ιατρού, οδοντίατρου, φυσιοθεραπευτή, βιολόγου, ψυχολόγου, μαίας, δικηγόρου, δικολάβου, συμβολαιογράφου, άμισθου υποθηκοφύλακα, δικαστικού επιμελητή, αρχιτέκτονα, μηχανικού, τοπογράφου, χημικού, γεωπόνου, γεωλόγου, δασολόγου, ωκεανογράφου, σχεδιαστή, δημοσιογράφου, συγγραφέα, διερμηνέα, ξεναγού, μεταφραστή, καθηγητή ή δασκάλου, καλλιτέχνη, γλύπτη ή ζωγράφου ή σκιτσογράφου ή χαράκτη, ηθοποιού, εκτελεστή μουσικών οργάνων ή μουσουργού, καλλιτεχνών των κέντρων διασκέδασης, χορευτή, αναλυτή, προγραμματιστή, ερευνητή ή συμβούλου επιχειρήσεων, λογιστή, φοροτέχνη ή αναλογιστή, κοινωνιολόγου, εμπειρογνώμονα.

Επίσης στα εισοδήματα από ελευθέρια επαγγέλματα εντάσσονται και οι αμοιβές που καταβάλλονται:

- Σε πραγματογνώμονες, διαιτητές, εκκαθαριστές, ελεγκτές ανωνύμων εταιρειών, εκτελεστές διαθηκών, εκκαθαριστές κληρονομιών και κηδεμόνες σχολάζουσας κληρονομιάς.
- Σε συγγραφείς για τα δημοσιογραφικά δικαιώματα, σε αντιπροσώπους επαγγελματικών οργανώσεων.
- Στη σύζυγο ή στον σύζυγο λόγω διατροφής η οποία επιδικάστηκε σε αυτούς.

Στο εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα εντάσσεται και κάθε άλλο εισόδημα, το οποίο δεν μπορεί να ενταχθεί σε μία από τις άλλες πηγές. Π.χ. ιδιώτης εκμίσθωσε ένα μηχανήμα. Το ετήσιο ποσό που εισέπραξε από την εκμίσθωση του μηχανήματος, επειδή δεν μπορεί να υπαχθεί σε μια από τις πηγές εντάσσεται και φορολογείται στα εισοδήματα από ελευθέρια επαγγέλματα.



## **1.6.2 Εξωλογιστικός (τεκμαρτός) προσδιορισμός καθαρού εισοδήματος.**

Το καθαρό εισόδημα προσδιορίζεται εξωλογιστικά με τη χρήση συντελεστών καθαρού κέρδους. Οι ελεύθεροι επαγγελματίες που δεν τηρούν βιβλία και στοιχεία ή αυτά κρίνονται ανεπαρκή ή ανακριβή προσδιορίζουν εξωλογιστικά το καθαρό τους εισόδημα πολλαπλασιάζοντας τις ακαθάριστες αμοιβές με τον συντελεστή καθαρών αμοιβών ανά κατηγορία ελευθερίου επαγγέλματος. Σε περίπτωση που δεν προβλέπεται για κάποιο ελεύθερο επάγγελμα συντελεστής, υπόψη λαμβάνεται ο μέσος όρος των μοναδικών συντελεστών.

**ΚΑΘΑΡΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ = ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ \* Μ.Σ.Κ.Α.**

### **1.6.2.1 Ποσά που δεν περιλαμβάνονται στα ακαθάριστα έσοδα.**

Στα ακαθάριστα έσοδα δεν περιλαμβάνονται τα παρακάτω ποσά:

- V. Οι τόκοι από συναλλακτικές πράξεις, με εξαίρεση τους τόκους της παρ. 4 του άρθρου 25 του Ν. 2238/1994, που αποτελούν εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις.
- VI. Η αυτόματη υπερτίμηση κεφαλαίου επιχείρησης.
- VII. Οι εισπράξεις από επισφαλείς απαιτήσεις που έχουν αποσβεστεί, (εφόσον έχουν γίνει αποδεκτές από τον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής επιχείρησης).
- VIII. Οι εισπράξεις από φόρους, τέλη και εισφορές, εφόσον αυτές καταβλήθηκαν αχρεωστήτως και έχουν γίνει αποδεκτές από τον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής επιχείρησης.

Τα παραπάνω ποσά προστίθενται στο καθαρό κέρδος της επιχείρησης το οποίο προκύπτει από την εφαρμογή του συντελεστή καθαρού κέρδους.

### **1.6.3 Συντελεστές καθαρού κέρδους ή καθαρών αμοιβών.**

Για κάθε κατηγορία ελεύθερων επαγγελματιών προβλέπεται ένας μοναδικός συντελεστής καθαρού κέρδους ή αμοιβών ο οποίος εφαρμόζεται στα ακαθάριστα έσοδα. οι συντελεστές αυτοί καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργείου Οικονομικών και περιλαμβάνονται σε ειδικούς πίνακες.

#### **1.6.3.1 Πίνακες μοναδικών συντελεστών.**

Οι πίνακες που ισχύουν σήμερα, έχουν προκύψει από ενοποίηση των πινάκων Μ.Σ.Κ.Κ. των πινάκων που περιλαμβάνονται στην ΠΟΛ. 1039/2000 και στις ΠΟΛ. 1004/2006 και 1047/2006, μετά από μελέτη στοιχείων από ειδικές επιτροπές στις οποίες συμμετείχαν εκτός από υπηρεσιακούς παράγοντες και εκπρόσωποι παραγωγικών τάξεων.

Οι Μ.Σ.Κ.Κ. είναι καταχωρημένοι σε δυο πίνακες, ο πρώτος περιλαμβάνει αυτούς που εφαρμόζονται στα ακαθάριστα έσοδα επιχειρήσεων και ο δεύτερος εφαρμόζεται στα ακαθάριστα έσοδα των αγορών αγαθών.

Για την κατάρτιση των παραπάνω πινάκων Μ.Σ.Κ.Κ. , τα επαγγέλματα εντάχθηκαν σε 9 βασικές κατηγορίες που περιλαμβάνουν τον κωδικό αριθμό των επαγγελμάτων και τον αντίστοιχο Μ.Σ.Κ.Κ. Στον πίνακα Μ.Σ.Κ.Κ που εφαρμόζεται στις αγορές, επαναλήφθηκε ο πρώτος αριθμός του κωδικού αριθμού του επαγγέλματος που περιλαμβάνεται στον πίνακα των Μ.Σ.Κ.Κ , που εφαρμόζεται στα ακαθάριστα έσοδα , προκειμένου να γίνει διάκριση μεταξύ τους

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2** **ΔΗΛΩΘΕΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ**

### **2.1 ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ.**

#### **2.1.1 Εξεύρεση συνολικού εισοδήματος.**

Το συνολικό εισόδημα προκύπτει από την **άθροιση** των επιμέρους κατηγοριών εισοδήματος, που αποκτά κάθε φυσικό πρόσωπο το προηγούμενο οικονομικό έτος. Κατά την άθροιση αυτή συμψηφίζονται τα θετικά και τα αρνητικά στοιχεία επιμέρους εισοδημάτων.

#### **2.1.2 Συμψηφισμός ζημιών.**

Το αρνητικό στοιχείο (ζημιά) του εισοδήματος από **εμπορικές και γεωργικές επιχειρήσεις**, που προκύπτει από τα βιβλία Γ' κατηγορίας που τηρούνται επαρκώς και με ακρίβεια, αν δεν μπορεί να καλυφθεί με συμψηφισμό θετικού στοιχείου εισοδήματος άλλης πηγής, είτε γιατί αυτό που υπάρχει δεν αρκεί είτε γιατί δεν υπάρχει, μεταφέρεται για να συμψηφιστεί ή ολόκληρο ή κατά το υπόλοιπο του ανάλογα με την πηγή. Το αρνητικό αποτέλεσμα μεταφέρεται διαδοχικά για τα **5** επόμενα οικονομικά έτη, με την προϋπόθεση να τηρούνται τα βιβλία του υπόχρεου με ακρίβεια και επάρκεια. Τα παραπάνω ισχύουν και για ζημιά από εμπορικές επιχειρήσεις αρκεί να είναι επαρκής και ακριβής η τήρηση των βιβλίων Β' κατηγορίας του υπόχρεου.

Αρνητικό στοιχείο που βρίσκεται στην αλλοδαπή συμψηφίζεται μόνο με θετικά εισοδήματα του φορολογούμενου που προκύπτουν στην αλλοδαπή.

Ζημιά εμπορικών ή βιομηχανικών επιχειρήσεων (ατομικής επιχείρησης), εφόσον δεν συμψηφίζεται με τα υπόλοιπα εισοδήματα του έτους, μεταφέρεται και συμψηφίζεται μέχρι 5 έτη, είναι απαραίτητο η ζημιά να έχει δηλωθεί μέχρι το τέλος του οικονομικού έτους και να συμπεριλαμβάνεται στη δήλωση.

Η ζημιά από ελευθέρια επαγγέλματα δεν μεταφέρεται στα επόμενα έτη καθώς επίσης και αρνητικό στοιχείο του εισοδήματος ενός συζύγου δεν συμψηφίζεται με θετικό του άλλου.

Επίσης αξίζει να αναφερθεί ότι η εξαγορά αμοιβαίων κεφαλαίων δεν αναγνωρίζεται.

### **2.2 ΤΕΚΜΑΡΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ.**

#### **2.2.1 Τεκμαρτό εισόδημα βάσει δαπανών διαβίωσης.**

Το εισόδημα βάσει των ετήσιων δαπανών διαβίωσης υπολογίζεται ως εξής:

A) Το ακαθάριστο τεκμαρτό μίσθωμα διπλασιάζεται για **ιδιοκατοικούμενη ή ενοικιαζόμενη** κύρια κατοικία με επιφάνεια μεγαλύτερη των 200 τ.μ. και για δευτερεύουσα κατοικία επιφάνειας 150 τ.μ. Η ετήσια τεκμαρτή δαπάνη που προκύπτει από αυτήν την περίπτωση περιορίζεται κατά 50% αν οι κατοικίες (κύριες και δευτερεύουσες) αποκτήθηκαν από κληρονομιά ή γονική παροχή ή από επαχθή αίτια από συνταξιούχο πριν από τη συνταξιοδότηση του.

B) Το τεκμαρτό εισόδημα βάσει των εξόδων συντήρησης και κυκλοφορίας επιβατικού **αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης** υπολογίζεται ως ακολούθως:

<b>ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΙΜΟΙ ΙΠΠΟΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ</b>	<b>ΕΤΗΣΙΑ ΤΕΚΜΑΡΤΗ ΔΑΠΑΝΗ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ</b>
Μέχρι 7	4.800,00
8	6.100,00
9	8.000,00
10	9.900,00
11	11.800,00
12	14.200,00
13	16.700,00
14	20.500,00
15	26.500,00
16	33.600,00
17	41.300,00
18	49.500,00
19	57.800,00
20	66.600,00
21	75.700,00
22-23	85.300,00
24-25	95.900,00
26-27	107.900,00
28 και άνω	112.900,00

Η τεκμαρτή δαπάνη επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης μειώνεται ανάλογα την παλαιότητα του, η οποία υπολογίζεται από το έτος πρώτης κυκλοφορίας του στην Ελλάδα, σύμφωνα με τον πίνακα:

ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΙΩΣΗΣ	ΠΑΛΑΙΟΤΗΤΑ
15%	Πάνω από 5 και μέχρι 10 έτη
25%	Πάνω από 10 έτη και μέχρι 15 έτη
40%	Πάνω από 15 έτη
50%	Ανήκει στην κυριότητα του φορολογούμενου πάνω από 10 έτη εφόσον αυτός έχει ηλικία πάνω από 60 ετών και αποκτά αποκλειστικώς εισοδήματα από συντάξεις ή και από ιδιοκατοίκηση κύριας και δευτερεύουσας κατοικίας, καθώς και για τη δαπάνη που προκύπτει με βάση το επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης ιδιοκτησίας προσώπου που το εισήγαγε με μειωμένους δασμούς , φόρους ή τέλη λόγω μετοικεσίας του από την αλλοδαπή για τα δυο αμέσως επόμενα έτη από τη λήξη της απαλλαγής της περίπτωσης ε' του άρθρου 18 του Ν. 2238/1994, εφόσον ο δικαιούχος της μείωσης εξακολουθεί κατά τα έτη αυτά να κατοικεί στην Ελλάδα.

Η τεκμαρτή δαπάνη αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης λογίζεται:

- Για τις **ομόρρυθμες εταιρίες**, ή **κοινωνίες** και **κοινοπραξίες** λογίζεται ως τεκμαρτή δαπάνη των ομόρρυθμων ή απλών εταίρων ή κοινωνών ή μελών κοινοπραξίας φυσικών προσώπων ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής τους.
- Για τις **Ε.Π.Ε.** η τεκμαρτή δαπάνη για αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης μερίζεται στα φυσικά πρόσωπα-μέλη της εταιρίας κατά το ποσοστό συμμετοχής τους καθώς επίσης και για τους διαχειριστές τις Ε.Π.Ε.
- Για τις **ανώνυμες εταιρίες**, μερίζεται ισομερώς μεταξύ των διευθυντών, των εντεταλμένων συμβούλων, των διοικητών και των προέδρων των διοικητικών συμβουλίων τους.

Αν οι εταίροι των παραπάνω περιπτώσεων είναι νομικά πρόσωπα, η τεκμαρτή δαπάνη επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης που έχουν στην κυριότητα τους ή στην κατοχή τους , λογίζεται ως τεκμαρτή δαπάνη των , φυσικών προσώπων που μετέχουν σε αυτά τα νομικά πρόσωπα , σύμφωνα με τα πιο πάνω.

Το τεκμήριο διαβίωσης δεν εφαρμόζεται για:

- Όλα τα **επιβατικά αυτοκίνητα** (Ι.Χ. , Μ.Χ. , JEEP) που αποκτήθηκαν μέχρι 31/12/1992.
- Όλα τα επιβατικά αυτοκίνητα **μέχρι** 14 φορολογήσιμους ίππους που αποκτήθηκαν από 1/1/1993 μέχρι 31/12/2003.
- Όλα τα αυτοκίνητα **άνω** των 14 φορολογήσιμων ίππων αλλά με εργοστασιακή τιμολογιακή αξία πρώτης κυκλοφορίας μέχρι 50.000€ που αποκτήθηκαν από 1/1/1993 μέχρι 31/12/2003.

- Όλα τα αυτοκίνητα **ανεξάρτητα** φορολογήσιμων ίππων με εργοστασιακή αξία πρώτης κυκλοφορίας μέχρι 50.000€ που αποκτήθηκαν μετά την 1/1/2004.

Τα παραπάνω ισχύουν ανάλογα και για τους φορολογούμενους που βαρύνονται με την τεκμαρτή δαπάνη αυτοκινήτων εταιριών.

Η εργοστασιακή τιμολογιακή αξία που είναι αυτή του πρώτου έτους κυκλοφορίας του αυτοκινήτου στην Ελλάδα ή το εξωτερικό **μειώνεται λόγω παλαιότητας** με βάση την παρακάτω κλίμακα:

Πάνω από 6 και μέχρι 12 μήνες εφόσον έχει διανύσει πάνω από 6.000 χιλιόμετρα	<b>7%</b>
Από 1 και μέχρι 2 έτη	<b>14%</b>
Πάνω από 2 και μέχρι 3 έτη	<b>21%</b>
Πάνω από 3 και μέχρι 4	<b>28%</b>
Πάνω από 4 και μέχρι 5 έτη	<b>34%</b>
Πάνω από 5 και μέχρι 6 έτη	<b>40%</b>
Πάνω από 6 και μέχρι 7 έτη	<b>46%</b>
Πάνω από 7 και μέχρι 8 έτη	<b>52%</b>
Πάνω από 8 και μέχρι 9 έτη	<b>57%</b>
Πάνω από 9 και μέχρι 10 έτη	<b>62%</b>
Πάνω από 10 και μέχρι 11 έτη	<b>67%</b>
Πάνω από 11 και μέχρι 12 έτη	<b>70%</b>
Πάνω από 12 και μέχρι 13	<b>73%</b>
Πάνω από 13 και μέχρι 14 έτη	<b>76%</b>
Πάνω από 14 και μέχρι 15 έτη	<b>79%</b>
Πάνω από 15 έτη	<b>80%</b>

Γ) Μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου , ταχύπλοα και μη , ολικού μήκους μέχρι 3 μέτρα στο κάθε ποσό που προσαυξάνεται με το ποσό των 1.300€για κάθε μέτρο μήκους πάνω από τα 3 μέτρα.

Δ) Ιστιοφόρα ή μηχανοκίνητα ή μικτά σκάφη , με χώρο ενδιαίτησης , η τεκμαρτή δαπάνη υπολογίζεται με βάση το ολικό μήκος του σκάφους σύμφωνα με τον πίνακα:

<b>ΜΗΚΟΣ ΣΚΑΦΟΥΣ</b>	<b>ΕΤΗΣΙΑ ΤΕΚΜΑΡΤΗ ΔΑΠΑΝΗ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ</b>
Μέχρι 8 μέτρα	21.000,00
Πάνω από 8 και μέχρι 10 μέτρα	38.000,00
Πάνω από 10 και μέχρι 12 μέτρα	55.600,00
Πάνω από 12 και μέχρι 14 μέτρα	74.400,00
Πάνω από 14 και μέχρι 16 μέτρα	95.000,00
Πάνω από 16 και μέχρι 18 μέτρα	117.800,00
Πάνω από 18 και μέχρι 20 μέτρα	144.200,00
Πάνω από 20 και μέχρι 22 μέτρα	174.800,00

Πάνω από 22 και μέχρι 24 μέτρα	210.000,00
Πάνω από 24 και μέχρι 26 μέτρα	250.000,00
Πάνω από 26 και μέχρι 28 μέτρα	295.800,00
Πάνω από 28 και μέχρι 30 μέτρα	348.000,00
Πάνω από 30 και μέχρι 32 μέτρα	407.200,00
Πάνω από 32 μέτρα	455.400,00

#### Μειώσεις της τεκμαρτής δαπάνης σκαφών αναψυχής.

- i.) Η ετήσια τεκμαρτή δαπάνη μειώνεται κατά 50% για τα ιστιοφόρα και τα ναυταθλητικά σκάφη που χρησιμοποιούνται σε αγώνες με την προϋπόθεση χορήγησης σχετικού εγγράφου από την Ελληνική Ιστιοπλοϊκή Ομοσπονδία .
- ii.) Για πλοία αναψυχής που έχουν κατασκευαστεί στην Ελλάδα εξ' ολοκλήρου από ξύλο , τύπων τρεχαντήρι, βαρκαλάς, πέραμα, τσερνίκι και λίμπερτυ, που προέρχονται από την ελληνική ναυτικά παράδοση , τα ποσά της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης μειώνονται κατά ποσοστό 25% .
- iii.) Η τεκμαρτή δαπάνη από κάθε σκάφος μειώνεται ανάλογα με την παλαιότητα του κατά ποσοστό 10% , αν έχει περάσει χρονικό διάστημα πάνω από 5 έτη και μέχρι 10 έτη από το έτος που νηολογήθηκε για πρώτη φορά και 20% , αν έχει περάσει χρονικό διάστημα πάνω από 10 έτη.

#### Εξαιρέσεις από τεκμήριο σκαφών αναψυχής

Δεν εφαρμόζεται το τεκμήριο διαβίωσης προκειμένου για τεκμαρτή δαπάνη η οποία προκύπτει με βάση ένα σκάφος αναψυχής ολικού μήκους μέχρι 10 μέτρα που δεν έχει ναυτολογημένο πλήρωμα για ολόκληρο ή μέρος του έτους , το οποίο ανήκει στην κυριότητα ή κατοχή του υπόχρεου ή του άλλου συζύγου ή και στους δυο από κοινού.

#### E) Τεκμαρτή δαπάνη αεροσκαφών.

- Για αεροσκάφη με κινητήρα κοινό, εσωτερικής καύσης , στροβιλοελικοφόρα και για τα ελικόπτερα 65.000,00 ευρώ για τους 150 πρώτους ίππους ισχύος του κινητήρα τους προσαυξανόμενο με 500,00 ευρώ για κάθε ίππο πάνω από τους 150.
- Για αεροσκάφη αεριοπροωθούμενα (jet) 200.00 ευρώ ανά λίμπρα ώθησης.

ΣΤ) Τεκμαρτή δαπάνη δεξαμενών κολύμβησης (πισίνας) άνω των 25 τ.μ.

Τεκμήριο εξωτερικής πισίνας

<b>ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ (τ.μ.)</b>	<b>ΕΤΗΣΙΑ ΤΕΚΜΑΡΤΗ ΔΑΠΑΝΗ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ</b>
Από 25 μέχρι και 60	11.600,00
Πάνω από 60 μέχρι και 120	29.200,00
Πάνω από 120	46.800,00

Τεκμήριο εσωτερικής πισίνας

<b>ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ (τ.μ.)</b>	<b>ΕΤΗΣΙΑ ΤΕΚΜΑΡΤΗ ΔΑΠΑΝΗ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ</b>
Από 25 μέχρι και 60	17.400,00
Πάνω από 60 μέχρι και 120	43.800,00
Πάνω από 120	70.200,00

Η τεκμαρτή δαπάνη που προκύπτει σύμφωνα με τα παραπάνω **προσαυξάνεται** κατά ποσοστό **10%** για κάθε στοιχείο προσδιορισμού πέρα από το δεύτερο . Το ποσό προσαύξησης περιορίζεται στο διπλάσιο του μεγαλύτερου ποσού της τεκμαρτής δαπάνης των στοιχείων που κατέχει ο φορολογούμενος. Όταν το ποσό που προκύπτει είναι **μικρότερο από 7.350€** δαπάνη δεν προσαυξάνεται.

### **2.2.2 Τεκμαρτό εισόδημα βάσει δαπανών απόκτησης περιουσιακών στοιχείων.**

Α) Δαπάνη για αγορά αυτοκινήτων , μοτοσικλετών, σκαφών αναψυχής, αεροσκαφών, κινητών πραγμάτων αξίας πάνω από 5.000€ .Εξαιρούνται όσα αποτελούν αντικείμενο άμεσης εμπορικής δραστηριότητας. Δεν υφίσταται τεκμαρτή δαπάνη για την αγορά ειδικών επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης, για πρόσωπα που παρουσιάζουν **κινητική αναπηρία** πάνω από 67%.

Β) Ποσά για **δωρεές, γονικές παροχές και χορηγίες** πάνω από 300€, εξαιρούνται οι δωρεές στο Δημόσιο, σε Δήμους και κοινότητες, σε ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα , σε κρατικά και δημόσια νοσηλευτικά ιδρύματα και νοσοκομεία που αποτελούν πρόσωπα Δημοσίου δικαίου και επιχορηγούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Εξαιρούνται επίσης οι δωρεές και οι χορηγίες προς κοινωφελή ιδρύματα, τα ημεδαπά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που επιδιώκουν κοινωνικούς σκοπούς καθώς και τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που επιδιώκουν πολιτιστικούς σκοπούς.



Γ) Ποσά για την εξόφληση δανείων και πιστώσεων , εκτός των πιστωτικών καρτών και των ποσών που καταβάλλονται για εξόφληση δανείων ή πιστώσεων για αγορά 1<sup>ης</sup> κατοικίας μέχρι 120τ.μ.

Δ) Ποσά για αγορά, ανέγερση, μίσθωση ακινήτων και κατασκευή δεξαμενής κολύμβησης. Εξαιρείται η δαπάνη αγοράς ή ανέγερσης οικοδομής μέχρι 120 τ.μ. από ενήλικο ώστε να χρησιμοποιηθεί ως πρώτη κατοικία. Ως τίμημα αγοράς λαμβάνεται υπόψη η αξία που προσδιορίζεται βάσει των διατάξεων του άρθρου 41 του Ν. 1249/1982 . Αν το εισόδημα που εμφανίζεται στο πωλητήριο συμβόλαιο είναι μεγαλύτερο από την παραπάνω αξία, ως καταβαλλόμενη δαπάνη λαμβάνεται υπόψη αυτή που αναφέρεται στο συμβόλαιο. Για όσες περιοχές δεν ισχύει το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού της αξίας ακινήτων , καταβαλλόμενη δαπάνη θεωρείται :

Το τίμημα που εμφανίζουν τα πωλητήρια συμβόλαια.

Η διαφορά ανάμεσα στο τίμημα ή στην αξία κατά περίπτωση , που φορολογήθηκε, και στην πραγματική αξία του ακινήτου η οποία εξευρίσκεται σύμφωνα με τις διατάξεις της φορολογίας ακινήτων, Εξαιρείται επίσης η δαπάνη αγοράς ακινήτου από ενήλικο με δικαίωμα πλήρους κυριότητας καθώς και η ανέγερση από αυτόν οικοδομής η οποία υπερβαίνει τα 120 τ.μ. .

Αν ο υπόχρεος, η σύζυγος του και τα τέκνα τους βαρύνονται με δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή ισόβιας επικαρπίας ή οίκησης εξωολοκλήρου ή επί ιδανικού μεριδίου , σε άλλη οικία ή οικίες, εφόσον η συνολική επιφάνεια τους υπερβαίνει τα 70 τ.μ. . Η α επιφάνεια αυτή προσαυξάνεται κατά 20 τ.μ. για το καθένα από τα 2 πρώτα τέκνα και κατά 25 τ.μ. για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα που βαρύνουν τον υπόχρεο ή τη σύζυγο.

Σημείωση : η Γενική Διεύθυνση Φορολογίας Εισοδήματος με την απόφαση Α.Π. 1112121/7.12/2007 επισημαίνει ότι:

- Για τον υπολογισμό του εμβαδού 1<sup>ης</sup> κατοικίας **δεν λαμβάνεται** υπόψη το εμβαδό εξωστών ή μπαλκονιών ή το ποσοστό που ανήκει στην ιδιοκτησία αυτή σε κοινόχρηστους χώρους, σύμφωνα με την διαταγή του Υπουργείου Οικονομικών υπ' αριθ. 1089583/2131/Α0012/ΠΟΛ.1207/9.10.1991 .

- Για τον υπολογισμό του εμβαδού των 120 τ.μ. στη συνολική επιφάνειας της 1<sup>ης</sup> κατοικίας **περιλαμβάνεται ακέραιη** και η επιφάνεια των βοηθητικών χώρων που βρίσκονται σε συνολική ενότητα με αυτή εφόσον οι χώροι αυτοί δεν είναι κοινόχρηστοι.

- Στους κωδικούς 735-736 του Ε1 αναγράφεται η δαπάνη που αποτελεί τεκμήριο , άρα θα αναγραφούν τα ποσά που **καταβλήθηκαν για την αγορά 1<sup>ης</sup> κατοικίας** και που αντιστοιχούν στην πάνω από 120 τ.μ. επιφάνεια της κατοικίας.

Ε) Ποσά **χορήγησης δανείων** σε οποιονδήποτε, εξαιρούνται τα δάνεια σε εταιρίες , κοινωνίες ή κοινοπραξίες που συμμετέχει ο φορολογούμενος.

### 2.2.3 Εξαιρέσεις από την εφαρμογή του τεκμηρίου δαπανών

Από την εφαρμογή του τεκμηρίου δαπανών εξαιρούνται:

- Ποσά που καταβάλλονται για την τοκοχρεωλυτική απόσβεση δανείου για την αγορά εξοπλισμού γεωργικής επιχείρησης.
- Ποσά που καταβάλλονται για την αγορά οικοπέδου από επιχειρηματίες που ανεγείρουν οικοδομές προς πώληση.
- Ποσά που καταβάλλονται για αγορά παγίου εξοπλισμού επαγγελματικής χρήσης από πρόσωπα που ασκούν εμπορική ή γεωργική επιχείρηση ή ελεύθερο επάγγελμα.

### 2.2.4 Διαφορά δηλωθέντος εισοδήματος και τεκμαρτού εισοδήματος.

Η διαφορά μεταξύ του εισοδήματος που δηλώθηκε από το φορολογούμενο ή προσδιορίστηκε από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και της συνολικής ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης των άρθρων 16 και 17 του Ν. 2238/1994, προσαυξάνει τα εισοδήματα που δηλώνονται ή προσδιορίζονται από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας κατά το ίδιο οικονομικό έτος, του φορολογούμενου κατά περίπτωση, από εμπορικές επιχειρήσεις, ελευθέρια επαγγέλματα και σε περίπτωση που δεν δηλώνονται εισοδήματα από αυτές τις κατηγορίες η διαφορά αυτή λογίζεται εισόδημα της παρ. 3 του άρθρου 48.

#### 2.2.4.1 Κάλυψη ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης με έσοδα.

Κατά τον προσδιορισμό της διαφοράς μεταξύ δηλωθέντος και τεκμαρτού εισοδήματος ο προϊστάμενος της αρμόδιας οικονομικής υπηρεσίας πρέπει να λάβει υπόψη τα ποσά που αναγράφονται στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος, τα οποία αποδεικνύονται από νόμιμα παραστατικά και τα οποία καλύπτουν ή περιορίζουν τη διαφορά που προκύπτει θεωρούνται.

Τα **έσοδα** αυτά που αποκτήθηκαν και μειώνουν την ετήσια τεκμαρτή δαπάνη είναι:

- Τα πραγματικά εισοδήματα απαλλασσόμενα ή φορολογούμενα ειδικώς (αυτοτελώς).
- Τα ποσά που δεν θεωρούνται εισόδημα όπως τα ποσά που καταβάλλονται εφάπαξ από ασφαλιστικά ταμεία.
- Τα χρηματικά ποσά από πώληση περιουσιακών στοιχείων.
- Η εισαγωγή ελεύθερου συναλλάγματος με δικαιολόγηση της νόμιμης απόκτησης του από κατοίκους της Ελλάδας. Δεν απαιτείται δικαιολόγηση για κατοίκους αλλοδαπής ή μετοικούντες που διέμειναν στο εξωτερικό μέχρι 3 έτη, εφόσον η εισαγωγή συναλλάγματος έγινε 2 έτη μετά από την μετοικεσία τους

- Τα δάνεια που λήφθηκαν και αποδεικνύονται από έγγραφα στοιχεία που φέρουν βέβαιη χρονολογία. Ειδικά για την κάλυψη διαφοράς δαπάνης κατά το ποσό που προέρχεται από δαπάνη του άρθρου 17 του Ν. 2238/1994 , το ποσό του δανείου λαμβάνεται υπόψη εφόσον από το ειδικό έγγραφο αποδεικνύεται ότι το δάνειο έχει ληφθεί πριν από την πραγματοποίηση της σχετικής δαπάνης.
- Οι δωρεές – γονικές παροχές που έχουν συναφθεί πριν από τη λήξη του έτους.

#### **2.2.4.2 Κάλυψη ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης με ανάλωση κεφαλαίου.**

Για τον προσδιορισμό του κεφαλαίου κάθε έτους , από τα πραγματικά εισοδήματα που φορολογούνται εκπίπτουν οι δαπάνες που ο προσδιορισμός τους ορίζεται από τα άρθρα 16 και 17 του Ν. 2238/1994 , ανεξάρτητα αν απαλλάσσονται της εφαρμογής του τεκμηρίου.

Επισημαίνεται ότι η ανάλωση κεφαλαίου αφορά τα εισοδήματα προηγούμενων ετών , χωρίς τον περιορισμό της πενταετίας, καθώς και ότι η επίκληση κεφαλαίου προηγούμενων ετών πρέπει να είναι σε συνεχόμενα χρόνια και να μη γίνεται κατ' επιλογήν.

Αν δεν υπάρχουν δαπάνες με βάση το άρθρο 16 ή αν αυτές είναι μικρότερες από 2.900€ , το ποσό που πρέπει να εκπεσθεί αντί αυτό προσδιορίζεται με βάση την κοινωνική, οικονομική και οικογενειακή κατάσταση των φορολογούμενων και των αποδειγμένων δαπανών διαβίωσης τους που σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερο των 2.900€. Κάθε ποσό που καταβλήθηκε για την απόκτηση αυτών των εσόδων τα μειώνει, προκειμένου αυτά να ληφθούν υπόψη για την κάλυψη ή των περιορισμό της συνολικής ετήσιας δαπάνης , εκτός αν τα ποσά αυτά έχουν ληφθεί υπόψη κατά τον προσδιορισμό του εισοδήματος του έτους που καταβλήθηκαν και ο φορολογούμενος επικαλείται ανάλωση κεφαλαίου του έτους αυτού. Τέλος , σε περίπτωση προσδιορισμού του εισοδήματος με βάση την ετήσια τεκμαρτή δαπάνη , η ζημιά του ίδιου οικονομικού έτους ή και των προηγούμενων δεν εκπίπτει και ούτε μεταφέρεται για συμψηφισμό στα επόμενα οικονομικά έτη.

# Β' ΜΕΡΟΣ

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 **ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΦΟΡΟΥ**

### **3.1 Γενικά.**

Για να προσδιοριστεί ο φόρος εισοδήματος εξετάζεται η προσωπική **οικογενειακή κατάσταση** του φορολογούμενου, οι **κατηγορίες εισοδήματος** από τις οποίες προκύπτει το εισόδημα που απέκτησε και οι **δαπάνες** που κατέβαλε από τις οποίες άλλες μειώνουν το φορολογητέο εισόδημα και άλλες μειώνουν το φόρο.

Από τα παραπάνω παρατηρούμε ότι, η φορολογική κλίμακα είναι σχεδιασμένη με τέτοιο τρόπο, ώστε ανάλογα τα τέκνα που βαρύνουν το φορολογούμενο να υπάρχει αύξηση του αφορολόγητου, καθώς επίσης ορισμένες δαπάνες που μειώνουν τη φοροδοτική ικανότητα του φορολογούμενου αναγνωρίζονται και αφαιρούνται από το συνολικό του εισόδημα. Τέλος διακρίνεται ότι για ορισμένες δαπάνες αναγνωρίζεται μείωση φόρου.

### **3.2 Πρόσωπα που βαρύνουν τον φορολογούμενο.**

Θεωρείται ότι βαρύνουν τον φορολογούμενο:

- i.) Ο ή η σύζυγος, εφόσον δεν έχει αποκτήσει φορολογούμενο εισόδημα.
- ii.) Τα **ανήλικα άγαμα** τέκνα.
- iii.) Τα **ενήλικα άγαμα** τέκνα που δεν έχουν υπερβεί το 25<sup>ο</sup> έτος της ηλικίας τους και σπουδάζουν σε αναγνωρισμένες σχολές ή σχολεία του εσωτερικού ή εξωτερικού ή παρακολουθούν δημόσια ή ιδιωτικά ΙΕΚ του εσωτερικού. Ειδικότερα αν τα τέκνα αυτά καθώς και αυτά που δεν σπουδάζουν θεωρούνται προστατευόμενα για 2 επιπλέον έτη αν είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα ανέργων του Ο.Α.Ε.Δ. Δηλαδή τα τέκνα που σπουδάζουν θεωρούνται προστατευόμενα μέχρι το 27<sup>ο</sup> έτος της ηλικίας τους και τα τέκνα που δεν σπουδάζουν μέχρι το 20<sup>ο</sup> έτος.
- iv.) Άγαμα τέκνα που υπηρετούν την **στρατιωτική τους θητεία**.
- v.) Τα **άγαμα, διαζευγμένα** ή σε **κατάσταση χηρείας** τέκνα με αναπηρία 67% και άνω από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία ή ψυχική πάθηση.
- vi.) Οι **ανιόντες** και των 2 συζύγων

- vii.) Οι **αδερφοί** και οι **αδερφές** και των 2 συζύγων που είναι άγαμοι ή διαζευγμένοι ή διατελούν σε κατάσταση χηρείας, εφόσον παρουσιάζουν αναπηρία σε ποσοστό 67% και άνω.
- viii.) Οι **ορφανοί** από πατέρα και μητέρα , συγγενείς μέχρι τον 3<sup>ο</sup> βαθμό και των 2 συζύγων, εφόσον έχουν υπερβεί το 18<sup>ο</sup> έτος της ηλικίας τους.
- Τα πρόσωπα αυτά θεωρούνται **προστατευόμενα** εφόσον:
- Συνοικούν με τον φορολογούμενο.
  - Δεν έχουν αποκτήσει εισόδημα ή απέκτησαν φορολογούμενο ή απαλλασσόμενο εισόδημα που δεν υπερβαίνει τα 2.900€ ή τα 6.000€ όταν πρόκειται για πρόσωπα που παρουσιάζουν αναπηρία σε ποσοστό 67% και άνω , από φυσική αναπηρία, διανοητική καθυστέρηση ή ψυχική πάθηση. Επισημαίνεται ότι εφόσον το πρόσωπο που βαρύνει τον φορολογούμενο και αποκτά καθαρό εισόδημα κάτω από τα 2.900€ ή τα 6.000€ έχει την υποχρέωση υποβολής φορολογίας εισοδήματος και εξακολουθεί να βαρύνει τον φορολογούμενο εφόσον δεν έχει δημιουργήσει δική του οικογένεια.

### **3.3 Δαπάνες με δικαιολογητικά που αφαιρούνται από το εισόδημα.**

Οι δαπάνες που μειώνουν το συνολικό φορολογητέο εισόδημα είναι οι ακόλουθες:

#### **3.3.1 Ασφάλιστρα έως 1.200€.**

Το ποσό που καταβάλλει ο φορολογούμενος για ασφάλιστρα που αφορούν ασφάλεια ζωής, θανάτου , προσωπικών ατυχημάτων και ασθένειας, του ίδιου , της συζύγου και των τέκνων που τους βαρύνουν. Το ποσό αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% του αφορολόγητου ποσού του 1<sup>ου</sup> κλιμακίου (1<sup>ο</sup> κλιμάκιο 12.000€ \* 10% = 1.200€) .Το ποσό της δαπάνης υπολογίζεται αθροιστικά και για τους 2 συζύγους , εκπίπτει μόνο όταν έχει περιληφθεί στην αρχική δήλωση και μερίζεται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος του καθενός , που φορολογείται με τις γενικές διατάξεις όπως αυτό δηλώθηκε στην αρχική δήλωση.

Σε περίπτωση διάζευξης των γονέων, ο γονέας που δεν συγκατοικεί με τα τέκνα του , δικαιούται να αφαιρέσει την δαπάνη ασφάλιστρων ζωής.

#### **3.3.2 Εισφορές σε ταμεία ασφάλισης.**

Εκπίπτουν οι συνολικές εισφορές που καταβάλλονται υποχρεωτικά από τον φορολογούμενο σε ταμεία ασφάλισης , καθώς και το ποσό καταβαλλόμενων εισφορών σε περιπτώσεις προαιρετικής ασφάλισης του

σε ταμεία που έχουν συσταθεί από το νόμο. Σύμφωνα με την ΠΟΛ. 1042/8.2.1993 οι εισφορές αυτές εκπίπτουν από το εισόδημα του φορολογούμενου στο έτος το οποίο καταβάλλονται ανεξαρτήτως του έτους στο οποίο ανάγονται.

### **3.3.3 Μισθώματα μέχρι 300€μηνιαίως.**

A) Μισθώματα λόγω εγκατάστασης ή μετεγκατάστασης εκτός των νομών Αττικής ή Θεσσαλονίκης.

Αφαιρείται από το εισόδημα του φορολογούμενου το ποσό του ενοικίου ύψους 300€το μήνα που καταβάλλει λόγω εγκατάστασης ή μετακίνησης εκτός των νομών Αττικής ή Θεσσαλονίκης για τα 5 πρώτα χρόνια εγκατάστασης και εφόσον είναι μέχρι 40 ετών, έστω και αν αυτός προέρχεται από τον τόπο στον οποίο εγκαθίσταται. Δικαίωμα της αφαίρεσης αυτής έχει για τα 5 πρώτα χρόνια της εγκατάστασης του, προϋπόθεση για την έκπτωση αυτή είναι ο φορολογούμενος να είναι μέχρι 40 ετών καθώς και αν οι σύζυγοι μισθώνουν από κοινού κατοικία , αρκεί ο ένας από τους 2 να είναι μέχρι 40 ετών. Όσοι παίρνουν στεγαστικό επίδομα δεν δικαιούνται αυτή την έκπτωση.

B) Μισθώματα λόγω μετάθεσης.

Το μίσθωμα κύριας κατοικίας, όταν ο υπάλληλος ιδιωτικός ή δημόσιος μετατίθεται σε άλλο τόπο. Όσοι υπάλληλοι μετατίθενται σε άλλο τόπο από αυτόν που έχουν ιδιόκτητη κατοικία την οποία εκμισθώνουν, έχουν δικαίωμα αφαίρεσης του ποσού του μισθώματος που καταβάλλουν από το εισόδημα τους. Η διενέργεια της έκπτωσης αυτής προϋποθέτει την απόκτηση και δήλωση του εισοδήματος από την εκμίσθωση της ιδιόκτητης κατοικίας. Όσοι παίρνουν στεγαστικό επίδομα δεν δικαιούνται αυτή την έκπτωση .

### **3.3.4 Δωρεές – Χορηγίες.**

A)Τα ποσό που καταβάλλονται από το φορολογούμενο λόγω **δωρεάς** στο Δημόσιο , τους οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης , τους Ιερούς Ναούς , τις Ιερές Μονές του Αγίου Όρους , τι Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως , τα Πατριαρχεία Αλεξανδρείας και Ιεροσολύμων , την Ιερά Μονή Σινά , τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και τα νοσοκομεία που επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό , καθώς και τα Ταμεία Αρχαιολογικών Πόρων.

B)**Δωρεά ιατρικών μηχανημάτων και ασθενοφόρων.** Η αξία των ασθενοφόρων οχημάτων και των ιατρικών μηχανημάτων που δωρίζονται σε κρατικά ή δημοτικά ή νοσηλευτικά ιδρύματα, καθώς και σε νοσοκομεία που είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου , εφόσον επιχορηγούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Γ)Δωρεές σε κοινωφελή ιδρύματα , σωματεία , ερασιτεχνικά αθλητικά σωματεία , Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ. , μη κερδοσκοπικά, πολιτιστικά Ν.Π . **Πολιτιστικοί σκοποί** είναι ιδίως η καλλιέργεια , προαγωγή και διάσωση των γραμμάτων , της μουσικής , του χορού, του θεάτρου, του κινηματογράφου, της ζωγραφικής , της γλυπτικής και των τεχνών γενικότερα καθώς και η ίδρυση , επέκταση και συντήρηση των αναγνωρισμένων ιδιωτικών μουσείων όπως τέχνης, φυσικής ιστορίας, εθνολογικών και λαογραφικών . Με κοινές αποφάσεις των Υπουργείων Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού έχουν αναγνωρισθεί νομικά πρόσωπα που εκπληρώνουν πολιτιστικούς σκοπούς.

Αν τα ποσά των παραπάνω δωρεών υπερβαίνουν τα 300€ ετησίως, πρέπει να κατατεθούν σε τράπεζα ή στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Τα ποσά των δωρεών και χορηγιών **αφαιρούνται** όταν **υπερβαίνουν** το συνολικά ποσό των **100€**

Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται λόγω δωρεάς σε **αθλητικά σωματεία** , λαμβάνονται υπόψη μόνο εφόσον κατατίθενται σε λογαριασμό τους στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή σε τράπεζα που νόμιμα λειτουργεί στην Ελλάδα. Επίσης απαιτούνται τα ακόλουθα δικαιολογητικά.

- i. Το πρωτότυπο του παραστατικού κατάθεσης.
- ii. Αποδοχή δωρεάς , θεωρημένη από το γραφείο φυσικής αγωγής του νομού που έχει την έδρα το σωματείο.
- iii. Αντίγραφο σελίδας του βιβλίου ταμείου του σωματείου , θεωρημένο ομοίως.

Αν τα χρηματικά ποσά δωρεών και χορηγιών που εκπίπτουν **υπερβαίνουν αθροιστικά** , για κάθε δωρεοδόχο ή αποδέκτη της χορηγίας αθλητικό σωματείο, **το ποσό των 2.950,00 ευρώ ετησίως**, για να αφαιρεθούν αυτά από το συνολικό εισόδημα του δωρητή ή χορηγού οφείλεται φόρος με συντελεστή **10%** στο **πάνω από 2.950,00 ευρώ ποσό της δωρεάς ή χορηγίας**. Η απόδοση αυτού του φόρου στο Δημόσιο πρέπει να γίνει από τον δωρητή ή το χορηγό, μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της δήλωσης φορολογίας του εισοδήματός του. Το πρωτότυπο του παραστατικού καταβολής του φόρου υποβάλλεται με την ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματός του υπόχρεου. Ο φόρος αυτός **δεν συμψηφίζεται με φόρο που προκύπτει από τυχόν φορολογική υποχρέωση του δωρεοδόχου ούτε επιστρέφεται.**

### **3.3.5 Τόκοι στεγαστικών δανείων για αγορά 1<sup>ης</sup> κατοικίας.**

Εκπίπτει από το εισόδημα το ποσό των δεδουλευμένων τόκων που καταβάλλονται από τον φορολογούμενο για:

Α) **Στεγαστικά δάνεια για απόκτηση πρώτης κατοικίας** που χορηγούνται στον φορολογούμενο με υποθήκη ή προσημείωση από Τράπεζες, το ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τα Ταχυδρομικά Ταμιευτήρια και λοιπούς πιστωτικούς οργανισμούς, εφόσον οφείλονται από αυτών και η υποθήκη ή η προσημείωση έχει εγγραφεί σε ακίνητο δικό του ή της συζύγου ή των τέκνων τους.

Σε περίπτωση σύναψης νέου δανείου με σκοπό την εξόφληση παλιού δανείου ανεξάρτητα από τον φορέα που το χορήγησε, οι δεδουλευμένοι τόκοι του νέου δανείου που αντιστοιχούν στο τμήμα αυτού που διατέθηκε για την εξόφληση του υπολοίπου του παλαιού δανείου, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που προαναφέρονται, εκπίπτουν από το εισόδημα του, για το χρονικά διάστημα που υπολείπεται από τη χορήγηση του νέου δανείου, μέχρι την λήξη του παλαιού. Για την αναγνώριση της έκπτωσης πρέπει στο δανειστικό συμβόλαιο του φορέα που χορήγησε το δάνειο να αναγράφονται απαραίτητα ο σκοπός του δανείου, το ανεξόφλητο ποσό του παλαιού δανείου και ότι έχει εγγραφεί με υποθήκη ή προσημείωση, με τις ίδιες προϋποθέσεις που ίσχυαν και για το παλαιό δάνειο.

Για να ισχύουν τα παραπάνω πρέπει η σύμβαση του νέου δανείου να έχει συναφθεί μέχρι 31.12.2002, αν έχει συναφθεί από 1.1.2003 και μετά αναγνωρίζεται μείωση φόρου σε ποσοστό 20% των δεδουλευμένων τόκων.

Β) **Στεγαστικά δάνεια για απόκτηση πρώτης κατοικίας** που χορηγούνται από ασφαλιστικές επιχειρήσεις στους υπαλλήλους αυτών.

Γ) **Προκαταβολές** που χορηγούνται από τα **Ταμεία Αλληλοβοήθειας Στρατού, Αεροπορίας και Ναυτικού**, κατά τις διατάξεις του άρθρου 18 του Ν.Δ 398/1974 για απόκτηση πρώτης κατοικίας από τους βοηθηματούχους αυτών.

Δεν θεωρείται ότι αποκτάται 1<sup>η</sup> κατοικία αν ο υπόχρεος ή ο άλλος σύζυγος ή τα τέκνα που τον βαρύνουν, έχουν δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή ισόβιας επικαρπίας ή οίκησης σε άλλη οικία ή οικίες που η συνολική τους επιφάνεια υπερβαίνει τα 35 τ.μ. για άγαμο, διαζευγμένο ή χήρο και τα 70 τ.μ. για έγγαμο. Η επιφάνεια αυτή προσαυξάνεται κατά 20 τ.μ. για κάθε τέκνο που βαρύνει τον υπόχρεο.

Σημειώσεις:



A) Συμβάσεις δανείων μέχρι **31.12.1999**: εκπίπτει από το εισόδημα το σύνολο των δεδουλευμένων τόκων δανείων για αγορά πρώτης κατοικίας ανεξαρτήτου επιφάνειας,  
B) Συμβάσεις δανείων από **1.1.2000** έως **31.12.2002**: εκπίπτει από το εισόδημα μέρος των δεδουλευμένων τόκων δανείων για αγορά πρώτης κατοικίας που αντιστοιχεί σε επιφάνεια κατοικίας μέχρι 120 τ.μ.

Δ) Τόκοι στεγαστικών δανείων για αναστήλωση, επισκευή, συντήρηση ή εξωραϊσμό **διατηρητέων κτιρίων**.

Εκπίπτει από το εισόδημα το ποσό των **δεδουλευμένων τόκων** που καταβάλλονται από το φορολογούμενο για δάνεια που έχουν ληφθεί από τράπεζες , το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τα Ταχυδρομικά Ταμιευτήρια και λοιπούς πιστωτικούς οργανισμούς , εφόσον οφείλονται από αυτόν, για **αναστύλωση , επισκευή, συντήρηση ή εξωραϊσμό διατηρητέων κτισμάτων**, καθώς και **κτισμάτων** που βρίσκονται σε περιοχές χαρακτηριζόμενες ως **παραδοσιακά τμήματα πόλεων** ή ως **παραδοσιακοί οικισμοί** και οι συμβάσεις των δανείων αυτών είχαν συναφθεί μέχρι την 31/12/2002.

### **3.3.6 Δαπάνη για την αγορά μετοχικών και μεικτών αμοιβαίων κεφαλαίων.**

Εκπίπτει από το εισόδημα του φορολογούμενου η δαπάνη που καταβλήθηκε μέσα στο 2005, για την αγορά αμοιβαίων κεφαλαίων εσωτερικού. Η έκπτωση φτάνει σε ποσοστό το 20% της συνολικής δαπάνης δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο των 3.000€συνολικά

Η έκπτωση αυτή παρέχεται και για την αγορά μετοχικών και μεικτών αμοιβαίων κεφαλαίων εσωτερικού που είναι συνδεδεμένα με ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής για δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν από την 1.1.2007 και μέχρι 31.12.2009 σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 2 του Ν. 3522/2006. Για την πραγματοποίηση αυτής της έκπτωσης είναι απαραίτητο

Τα μερίδια αυτά να μην μεταβιβαστούν για 3 έτη από την ημερομηνία αγοράς τους , δηλαδή από 31.12.2008.

Το ποσό της δαπάνης για την αγορά τους να μην προέρχεται από ρευστοποιήσεις ήδη υπαρχόντων μετοχικών και μεικτών αμοιβαίων κεφαλαίων , αλλά από νέα κεφάλαια. Η έκπτωση διενεργείται από το εισόδημα του έτους μέσα στο οποίο συμπληρώνονται 3 έτη από την ημερομηνία αγοράς τους.

Σε περίπτωση αγοράς αμοιβαίων κεφαλαίων από κοινού , το ποσό της έκπτωσης των 3.000€ επιμερίζεται ανάλογα με τον αριθμό τους. Αν κάποιος από τα πρόσωπα που έχει αγοράσει από κοινού αμοιβαία κεφάλαια , δεν έχει φορολογούμενο εισόδημα ή δεν έχει καθόλου εισόδημα το ποσό του δεν εκπίπτει από το εισόδημα των υπολοίπων, ανεξάρτητα αν είναι συγγενείς του ή όχι. Ακόμη και σε περίπτωση

θανάτου ενός από τους συνδικαιούχους πριν τη λήξη της τριετίας, το ποσοστό του δεν μοιράζεται στους υπόλοιπους .

Τέλος σε περίπτωση ρευστοποίησης μέρους των αμοιβαίων κεφαλαίων πριν από τη λήξη της τριετίας, υπάρχει δικαίωμα έκπτωσης για τα εναπομείναντα εφόσον αυτά δεν ρευστοποιηθούν μέχρι τη λήξη της τριετίας. Σε περίπτωση ρευστοποίησης και αυθημερόν αγοράς νέων αμοιβαίων κεφαλαίων με το ποσό της ρευστοποίησης από το ίδιο πρόσωπο , χάνεται το δικαίωμα της έκπτωσης.

Παράδειγμα 1<sup>ο</sup> : Αν ο φορολογούμενος έχει αγοράσει αμοιβαία κεφάλαια το έτος 2006 και τα έχει στην κατοχή του μέχρι 31.12.2009 , δικαιούται την αντίστοιχη έκπτωση από το συνολικό εισόδημα του 2009, η οποία θα δηλωθεί στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του 2010.

Παράδειγμα 2<sup>ο</sup> : Αν ο φορολογούμενος έχει αγοράσει αμοιβαία κεφάλαια εσωτερικού συνδεδεμένα με ασφαλιστήρια ζωής το έτος 2007 και τα έχει στην κατοχή του μέχρι 31.12.2010 , δικαιούται την έκπτωση από το συνολικό εισόδημα του 2010 , η οποία θα δηλωθεί στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του 2011.

### **3.3.7 Δαπάνες αλλαγής εγκατάστασης χρήσης καυσίμου κ.λπ.**

Από το συνολικό εισόδημα αφαιρούνται οι δαπάνες που καταβλήθηκαν για την εγκατάσταση φυσικού αερίου, τηλεθέρμανσης , κεντρικού κλιματισμού με χρήση ηλιακής ενέργειας καθώς επίσης η δαπάνη για αγορά ηλιακών συλλεκτών (ηλιακοί θερμοσίφωνες) και συστημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που βασίζονται σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας όπως και η δαπάνη για θερμομόνωση κτιρίων. Η έκπτωση φτάνει σε ποσοστό το 20% της δαπάνης που καταβάλλει ο φορολογούμενος και φτάνει μέχρι το ποσό των 700€.

### **3.3.8 Λοιπές δαπάνες που αφαιρούνται από το εισόδημα.**

A) Δαπάνες δεξιώσεων γάμων και βαπτίσεων, καθώς και σε ταβέρνες , εστιατόρια και κάθε είδους χώρους εστίασης και ψυχαγωγίας με εξαίρεση τα εστιατόρια ταχείας εξυπηρέτησης και αυτά που είναι εντός ξενοδοχείων και πλοίων.

B) Οι δαπάνες που καταβάλλονται σε μεσίτες ακινήτων , ωδεία , σχολές χορού και ρυθμικής, σχολές πολεμικών τεχνών, γυμναστήρια , κολυμβητήρια , ινστιτούτα ή κέντρα αδυνατίσματος και αισθητικής, κομμωτήρια , διαιτολόγους, διατροφολόγους, ομοιοπαθητικούς, λογοθεραπευτές και μασέρ.

Γ) Η δαπάνη που καταβάλλεται για παροχή υπηρεσιών επισκευής κλιματισμού και εξαερισμού.

Δ) Η δαπάνη που καταβάλλεται για παροχή υπηρεσιών σε υδραυλικούς, ηλεκτρολόγους, ελαιοχρωματιστές και λοιπά επαγγέλματα που αφορούν επισκευή και συντήρηση οικοδομών.

Σημείωση :Ο όρος δαπάνες επισκευής και συντήρησης περιλαμβάνει:

Τις δαπάνες επισκευής που σκοπό έχουν την επαναφορά κάποιου ακινήτου που έχει υποστεί βλάβη ή αλλοίωση στην αρχική καλή του κατάσταση.

Τις δαπάνες συντήρησης που γίνονται με σκοπό τη διατήρηση κάποιου ακινήτου σε καλή κατάσταση ώστε να προληφθούν ή να παρεμποδιστούν τυχόν βλάβες ή αλλοιώσεις από τη χρήση, τη λειτουργία ή την πάροδο του χρόνου.

Στις δαπάνες επισκευής και συντήρησης περιλαμβάνονται μόνο οι δαπάνες για παροχή υπηρεσιών, υδραυλικών, ηλεκτρολόγων και λοιπών οικοδομικών εργασιών που γίνονται από τον ιδιοκτήτη ή τον ενοικιαστή ανεξάρτητα από τη χρήση της οικοδομής, εφόσον δεν αποτελούν δαπάνες του άρθρου 31 του Ν. 2238/1994. Επισημαίνεται δεν περιλαμβάνονται οι δαπάνες βελτίωσης, οι οποίες αποβλέπουν στην επαύξηση της αξίας του κτιρίου.

Οι δαπάνες επισκευής και συντήρησης πρέπει να αφορούν το ίδιο το ακίνητο και όχι αντικείμενα που τοποθετούνται στον εξωτερικό οργανισμό του κτιρίου και μπορούν να αφαιρεθούν από αυτόν χωρίς να υποστούν βλάβη, όπως τοποθέτηση τέντας ή κεραίας, φωτιστικά, αποροφητήρα κ.λπ.

Το ποσοστό της έκπτωσης περιλαμβάνει και τις δαπάνες που αφορούν τους κοινόχρηστους χώρους, οι δαπάνες αυτές επιμερίζονται στους συνιδιοκτήτες ανάλογα με το ποσοστό συνιδιοκτησίας του καθενός.

Οι δαπάνες επισκευής και συντήρησης εκπίπτουν από το συνολικό εισόδημα του φορολογούμενου ανεξάρτητα αν οι οικοδομές στις οποίες διενεργούνται αποφέρουν εισόδημα ή όχι. Επίσης αν διενεργείται επισκευή και συντήρηση σε ακίνητα για τα οποία δεν προκύπτει εισόδημα π.χ. κενό ακίνητο ή τεκμαρτό εισόδημα από ιδιοκατοίκηση και δωρεάν παραχώρηση χρήσης κύριας κατοικίας από τους γονείς στα τέκνα και αντίστροφα, η έκπτωση διενεργείται απευθείας στο συνολικό εισόδημα του φορολογούμενου.

Εκπίπτει **ποσοστό 40%** των συνολικών ετήσιων δαπανών, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν από 1<sup>η</sup> Αυγούστου 2007 και μετά και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των **8.000€**. Το ποσό αυτών των δαπανών υπολογίζεται αθροιστικά και για τους δυο συζύγους και εκπίπτει από το συνολικό τους εισόδημα εφόσον έχει περιληφθεί στην αρχική δήλωση. Μεριάζεται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος του καθενός που φορολογείται με τις γενικές διατάξεις, όπως αυτό δηλώθηκε στην αρχική εμπρόθεσμη δήλωση.

Σύνολο Δαπανών \* 40% = **ΕΚΠΙΠΤΟΜΕΝΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ**

Εκπιπόμενες Δαπάνες \*  $\frac{\text{Εισόδημα συζύγου}}{\text{Συνολ. Εισοδ συζύγων}}$  = **Δαπάνες που του/της αναλογούν**

Η τελική φορολογική ωφέλεια εξαρτάται από το τελευταίο φορολογικό κλιμάκιο και τον συντελεστή αυτού με τον οποίο φορολογείται το εισόδημα του καθενός συζύγου.

Παράδειγμα 1<sup>ο</sup> : Έγγαμος φορολογούμενος χωρίς παιδιά , έχει εισόδημα 27.000€ και η σύζυγος του 23.000€ , οι συνολικές δαπάνες που πραγματοποίησαν ανέρχονται σε 4.000€ . Οι δαπάνες που εκπίπτουν έχουν ως εξής:

-Ανώτατο ποσό έκπτωσης:  $4.000 * 40\% = 1.600$

-Δαπάνες που αναλογούν και εκπίπτουν από το εισόδημα του συζύγου:  $1.600 * \frac{27.000}{50.000} = 864$

-Δαπάνες που αναλογούν και εκπίπτουν από το συνολικό εισόδημα της συζύγου:  $1.600 * \frac{23.000}{50.000} = 736$

Παράδειγμα 2<sup>ο</sup> : Έγγαμος φορολογούμενος χωρίς παιδιά έχει εισόδημα 45.000€ (από μισθωτές υπηρεσίες 40.000€ και αυτοτελώς φορολογούμενο 5.000€) και η σύζυγος του έχει εισόδημα 30.000€ από μισθωτές υπηρεσίες. Πραγματοποίησαν δαπάνες ύψους 25.000€ . Οι δαπάνες που αναλογούν και το ποσό που αφαιρείται από το συνολικό εισόδημα του καθενός έχει ως εξής :

- Ανώτατο ποσό έκπτωσης  $25.000 * 40\% = 10.000$  ( περιορίζεται στα 8.000€)

-Δαπάνες που αναλογούν και εκπίπτουν από το εισόδημα του συζύγου:  $8.000 * \frac{40.000}{70.000} = 4.571,43$

-Δαπάνες που αναλογούν και εκπίπτουν από το συνολικό εισόδημα της συζύγου:  $8.000 * \frac{30.000}{70.000} = 3.428,57$

### 3.4 Ανώτατο όριο έκπτωσης.

Το συνολικό ποσό των παραπάνω δαπανών δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 8.000€ . Ο επιμερισμός του ποσού αυτού στους δυο συζύγους γίνεται ανάλογα με το φορολογούμενο ( όχι απαλλασσόμενο) εισόδημα του καθενός, που φορολογείται με τις γενικές διατάξεις και δηλώνεται με την αρχική εμπρόθεσμη δήλωση τους και δεν μεταφέρεται μεταξύ των συζύγων αν το εισόδημα κάποιου δεν επαρκεί.

### 3.5 Λοιπές προϋποθέσεις για τη διενέργεια έκπτωσης,

- Οι δαπάνες πρέπει να έχουν πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα.

- Να αναγράφεται το συνολικό ποσό των δαπανών στην αρχική εμπρόθεσμη δήλωση.
- Να συνυποβάλλονται μαζί με τη δήλωση , τα πρωτότυπα δικαιολογητικά που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Β.Σ. Αν δηλωθούν οι δαπάνες αυτές με εκπρόθεσμη αρχική δήλωση συμπληρωματική , δεν αναγνωρίζονται προς έκπτωση. Επισημαίνεται ότι οι κάτοικοι αλλοδαπής που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα δεν δικαιούνται έκπτωση.

### 3.6 Πίνακας δαπανών με δικαιολογητικά που αφαιρούνται από το εισόδημα.

<b>ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΠΟΥ ΑΦΑΙΡΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ</b>			
<b>Δαπάνες με δικαιολογητικά που αφαιρούνται από το εισόδημα</b>	<b>Ποσό που αφαιρείται</b>	<b>Έκπτωση με τη δήλωση</b>	<b>Εισόδημα από το οποίο αφαιρείται η δαπάνη</b>
Υποχρεωτικές εισφορές σε ταμεία ασφάλισης	Το 100% της δαπάνης	Αρχική συμπληρωματική δήλωση εκπρόθεσμη ή εμπρόθεσμη	Του προσώπου που αφορά η δαπάνη
Δωρεές ασθενοφόρων , ιατρικών μηχανημάτων κ.λπ σε νοσοκομεία κ.λπ.	Το 100% της δαπάνης	Αρχική συμπληρωματική δήλωση εκπρόθεσμη ή εμπρόθεσμη	
Δωρεές χρηματικών ποσών στο Δημόσιο , Ο.Τ.Α., Ιερούς Ναούς , εκπαιδευτικά, νοσηλευτικά ιδρύματα σωματεία , Ν.Π.Δ.Δ, Ν.Π.Ι.Δ., ερευνητικά κέντρα κ.λπ (άνω των 100€)	Το 100% της δαπάνης	Αρχική συμπληρωματική δήλωση εκπρόθεσμη ή εμπρόθεσμη	
Δωρεές χρηματικών ποσών σε αθλητικά σωματεία (άνω των 100€)	Το 100% της δαπάνης	Αρχική εκπρόθεσμη δήλωση	
Χρηματικά ποσά που καταβάλλονται για πολιτιστικές χορηγίες του		Αρχική συμπληρωματική δήλωση	

<p>Ν. 3525/2007 στο Δημόσιο, στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ βαθμού, στα Ν.Π.Δ.Δ. στα νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημοσίου τομέα καθώς και στα Ν.Π.Ι.Δ. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και στις αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρίες του άρθρου 741 Α.Κ που επιδιώκουν πολιτιστικούς σκοπούς. Από το ποσό αυτό θα αναγνωριστεί για έκπτωση ποσό ίσο με το 30% του συνολικού φορολογούμενου εισοδήματος</p>		<p>εκπρόθεσμη ή εμπρόθεσμη</p>	
<p>Τόκοι δανείων για δάνεια που συνάφθηκαν μέχρι 31.12.1999 για απόκτηση 1<sup>ης</sup> κατοικίας</p>	<p>Το 100% της δαπάνης</p>	<p>Αρχική συμπληρωματική δήλωση εκπρόθεσμη ή εμπρόθεσμη</p>	
<p>Τόκοι δανείων για δάνεια που συνάφθηκαν από 1.1.2000 μέχρι 31.12.2002 για απόκτηση 1<sup>ης</sup> κατοικίας</p>	<p>Το 100% της δαπάνης για κατοικία μέχρι 120τ.μ. και αναλογικά για κατοικία πάνω από 120 τ.μ.</p>	<p>Αρχική συμπληρωματική δήλωση εκπρόθεσμη ή εμπρόθεσμη</p>	
<p>Ενοίκιο που καταβλήθηκε για κύρια κατοικία λόγω εγκατάστασης ή μετακίνησης φορολογούμενου μέχρι 40 ετών στην περιφέρεια εκτός των νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης</p>	<p>Το 100% της δαπάνης ενοικίου μέχρι 300€ το μήνα δηλ. μέχρι 3.600€ το χρόνο και για τα πρώτα 5 χρόνια</p>	<p>Αρχική συμπληρωματική δήλωση εκπρόθεσμη ή εμπρόθεσμη</p>	<p>Του προσώπου που αφορά η δαπάνη</p>
<p>Ενοίκιο που καταβλήθηκε για κύρια κατοικία λόγω μετάθεσης υπαλλήλου σε άλλο τόπο από αυτόν που έχει ιδιόκτητη κατοικία την οποία και εκμισθώνει</p>	<p>Το 100% της δαπάνης ενοικίου μέχρι 300€ το μήνα δηλ. μέχρι 3.600€ το χρόνο</p>	<p>Αρχική συμπληρωματική δήλωση εκπρόθεσμη ή εμπρόθεσμη</p>	

<p>Ασφάλιστρα για ασφάλεια ζωής, προσωπικών ατυχημάτων, ασθένειας κ.λπ. του συζύγου της συζύγου ή των τέκνων που τους βαρύνουν.</p>	<p>Το 100% της δαπάνης των ασφαλιστρών μέχρι 1.200€</p>	<p>Αρχική δήλωση εκπρόθεσμη ή εμπρόθεσμη</p>	<p>Μερίζεται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το ύψος του φορολογητέου εισοδήματος του καθενός που δηλώθηκε με την αρχική δήλωση</p>
<p>Δαπάνη για  α) εγκατάσταση φυσικού αερίου  β) εγκατάσταση τηλεθέρμανσης  γ) εγκατάσταση κεντρικού κλιματισμού με χρήση ηλιακής ενέργειας αγορά ηλιακών συλλεκτών (ηλιακοί θερμοσίφωνες)  δ) αγορά συστημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που βασίζονται σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας  ε) θερμομόνωση κτιρίων</p>	<p>Το 20% της δαπάνης και μέχρι 700€</p>	<p>Αρχική συμπληρωματική δήλωση εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη</p>	<p>Του προσώπου που αφορά η δαπάνη</p>
<p>Δαπάνες που καταβάλλονται για  Α) Δαπάνες δεξιώσεων γάμων και βαπτίσεων, καθώς και σε ταβέρνες, εστιατόρια και κάθε είδους χώρους εστίασης και ψυχαγωγίας με εξαίρεση τα εστιατόρια ταχείας εξυπηρέτησης και αυτά που είναι εντός ξενοδοχείων και πλοίων.  Β) Οι δαπάνες που καταβάλλονται σε μεσίτες ακινήτων, ωδεία, σχολές χορού και ρυθμικής, σχολές πολεμικών τεχνών, γυμναστήρια, κολυμβητήρια, ινστιτούτα ή κέντρα αδυνατίσματος και αισθητικής, κομμωτήρια,</p>	<p>Το 40% της δαπάνης και μέχρι 8.000€ (δηλ. για συνολικές δαπάνες και για τους 2 συζύγους 20.000€</p>	<p>Αρχική εμπρόθεσμη δήλωση</p>	<p>Μερίζεται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το ύψος του φορολογητέου εισοδήματος του καθενός που δηλώθηκε με την αρχική εμπρόθεσμη δήλωση</p>

<p>διαιτολόγους, διατροφολόγους, ομοιοπαθητικούς, λογοθεραπευτές και μασέρ. Γ) Η δαπάνη που καταβάλλεται για παροχή υπηρεσιών επισκευής κλιματισμού και εξαερισμού. Δ) Η δαπάνη που καταβάλλεται για παροχή υπηρεσιών σε υδραυλικούς, ηλεκτρολόγους , ελαιοχρωματιστές και λοιπά επαγγέλματα που αφορούν επισκευή και συντήρηση οικοδομών.</p>			
<p>Δαπάνες που καταβλήθηκαν μέσα στο 2005 για Α)αγορά μετοχικών και μεικτών αμοιβαίων κεφαλαίων εσωτερικού Β) αγορά αμοιβαίων κεφαλαίων εσωτερικού που είναι συνδεδεμένα με ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής εφόσον αυτά δεν μεταβιβάστηκαν για 3 έτη, δηλαδή μέχρι 31.12.2008 - δεν προέρχονται από ρευστοποιήσεις ήδη υπαρχόντων μετοχικών και μεικτών αμοιβαίων κεφαλαίων ,αλλά από νέα κεφάλαια.</p>	<p>Το 20% της δαπάνης και μέχρι 3.000€ για δαπάνη</p>	<p>Αρχική συμπληρωματική δήλωση</p>	<p>Του προσώπου που αφορά η δαπάνη</p>

### **3.7 Δαπάνες χωρίς δικαιολογητικά που αφαιρούνται από το εισόδημα.**

Παρέχεται εφάπαξ ποσό έκπτωσης ως δαπάνη χωρίς δικαιολογητικά , ποσού 2.400,00 ευρώ, για τον ίδιο το φορολογούμενο και για κάθε ένα από τα πρόσωπα που συνοικούν με αυτόν και τον βαρύνουν εφόσον:

- i. Παρουσιάζουν αναπηρία 67% και πάνω , με βάση την γνωμάτευση της αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής. Δεν λαμβάνεται υπόψη η τυχόν επαγγελματική ή ασφαλιστική αναπηρία.



- ii. Όσοι είναι τυφλοί και είναι γραμμένοι στο γενικό μητρώο τυφλών που τηρείται στην οικεία νομαρχία.
- iii. Οι νεφροπαθείς που τελούν υπό αιμοκάθαρση ή έχουν κάνει μεταμόσχευση νεφρού ή είναι πρόσωπα που πάσχουν από μεσογειακή , δραπανοκυτταρική αναιμία που κάνουν μεταγγίσεις αίματος.
- iv. Παίρνουν σύνταξη από το Δημόσιο Ταμείο ως ανάπηροι ή θύματα εθνικής αντίστασης ή εμφυλίου πολέμου.
- v. Οι ανάπηροι αξιωματικοί και οπλίτες που συνταξιοδοτούνται από το Δημόσιο Ταμείο καθώς και τα θύματα πολέμου ανεξάρτητα από το ποσό της αναπηρίας τους ως εξής:
  - a. Ανάπηροι αξιωματικού ή οπλίτες που συνταξιοδοτούνται από το Δημόσιο Ταμείο, ανεξάρτητα αν η αναπηρία τους προήλθε από πολεμική αιτία σε ειρηνική περίοδο. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται και οι αξιωματικού που έχουν τεθεί σε πολεμική διαθεσιμότητα , ανεξάρτητα από το αν λαμβάνουν αποδοχές και όχι σύνταξη.
  - b. Αξιωματικοί που τελούν σε κατάσταση υπηρεσίας γραφείου λόγω πολεμικού τραύματος ή νοσήματος.
  - c. Θύματα πολέμου, που συνταξιοδοτούνται από πολεμική αιτία.
  - d. Μέλη οικογένειας αξιωματικού που έπαθε στον πόλεμο και ο οποίος για το λόγο αυτό τέθηκε σε διαθεσιμότητα ή αποστρατεία και κατόπιν απεβίωσε και παίρνουν σύνταξη.
  - e. Θύματα από τον άμαχο πληθυσμό που συνταξιοδοτούνται λόγω πολεμικής αιτίας.
  - f. Ανάπηροι στρατιωτικοί συνταξιούχοι που δικαιούνται αναπηρική σύνταξη και παραιτήθηκαν από αυτή γιατί επέλεξαν τη σύνταξη βάσει των ετών υπηρεσίας.
  - g. Αξιωματικοί ή οπλίτες που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του Ν. 1579/1950 και του Ν. 330/1947.

Το ποσό των 2.400€ ίσχυε για τις δαπάνες χωρίς δικαιολογητικά που πραγματοποιήθηκαν από 1.1.2007 και μετά , μέχρι τις 31.12.2006 το ποσό ήταν 1.900€.

### **3.8 Δαπάνες που βαρύνουν τη σύζυγο.**

Το συνολικό εισόδημα της συζύγου , βαρύνουν δαπάνες όπως:

- Εισφορές σε ασφαλιστικά ταμεία.
- Μισθώματα λόγω μετάθεσης ή μετακίνησης εκτός των νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης.
- Δωρεές.
- Τόκοι στεγαστικών δανείων για αγορά 1<sup>ης</sup> κατοικίας.
- Αγορά μετοχικών και μεικτών αμοιβαίων κεφαλαίων.

- Αλλαγή εγκατάστασης χρήσης καυσίμου κ.λπ που αφορούν την ίδια.
- Χωρίς δικαιολογητικά ύψους 2.400 που αφορούν την ίδια ή άλλο μέλος που την βαρύνει.

### **3.9 Μεταφορά δαπανών μεταξύ συζύγων.**

Όταν ο ένας από τους δυο συζύγους δεν έχει εισόδημα ή αυτό που έχει είναι κατώτερο της δαπάνης χωρίς δικαιολογητικά 2.400€, το ποσό της δαπάνης μεταφέρεται και προστίθεται, ολόκληρο ή η διαφορά του στις δαπάνες του άλλου συζύγου. Αν το σύνολο των δαπανών του ενός συζύγου είναι ανώτερο από το φορολογούμενο εισόδημα του , η διαφορά που προκύπτει και μέχρι το ποσό της ίδιας της δαπάνης προστίθεται στις δαπάνες του άλλου συζύγου.

Όταν υποβάλλονται χωριστές δηλώσεις λόγω θανάτου του ενός συζύγου, αν ο ένας από τους δυο συζύγους δεν έχει φορολογούμενο εισόδημα ή αν αυτό είναι κατώτερο των ποσών που αφορούν τις δαπάνες της παρ. 1 του άρθρου 8 του Ν. 2238/1994 ( ασφάλιστρα , εισφορές σε ταμεία, δωρεές) , το άθροισμα αυτών ή η διαφορά τους δεν προστίθεται στις δαπάνες του άλλου συζύγου.

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4** **ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ**

### **4.1 Υπολογισμός φορολογητέου εισοδήματος.**

Υπάγεται σε φορολόγηση το εισόδημα που προκύπτει από την αφαίρεση των προαναφερθέντων δαπανών , βάσει των φορολογικών κλιμάκων.

### **4.2 Φορολογική κλίμακα.**

Για το οικονομικό έτος 2009 η φορολογική κλίμακα έχει ως εξής:

#### **4.2.1 Κλίμακα μισθωτών - συνταξιούχων οικονομικού έτους 2009**

<b>ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ-ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ για το 2009</b>				
<b>ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ</b>	<b>ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ</b>	<b>ΦΟΡΟΣ ΚΛΙΜΑΚΙΟΥ</b>	<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	
			<b>Εισοδήματος</b>	<b>Φόρου</b>

12.000	0	0	12.000	0
18.000	25	4.500	30.000	4.500
45.000	35	15.750	75.000	20.250
Άνω 75.000	40			

#### 4.2.2 Κλίμακα μη μισθωτών - συνταξιούχων οικονομικού έτους 2009

<b>ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ για το 2009</b>				
<b>ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ</b>	<b>ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ</b>	<b>ΦΟΡΟΣ ΚΛΙΜΑΚΙΟΥ</b>	<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	
			<b>Εισοδήματος</b>	<b>Φόρου</b>
10.500	0	0	10.500	0
15.000	15	225	12.000	225
18.000	25	4.500	30.000	4.725
45.000	35	15.750	75.000	20.475
Άνω 75.000	40			

#### 4.2.3 Αύξηση αφορολόγητου για παιδιά.

<b>ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΚΝΩΝ</b>	<b>ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ-ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ</b>	<b>ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ</b>
1	13.000	11.500
2	14.000	12.500
3	22.000	20.500

Το αφορολόγητο ποσό της 1<sup>ης</sup> κλίμακας , αυξάνεται κατά 1.000€ αν ο φορολογούμενος έχει 1 παιδί που τον βαρύνει, 2.000€ αν έχει 2 παιδιά, 10.000€ αν έχει 3 παιδιά και κατά 1.000€ για κάθε τέκνο πέρα από τα 3 που τον βαρύνουν.

παραδείγματα:

- ί. Αν ο φορολογούμενος έχει 2 τέκνα το αφορολόγητο ποσό για τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν το 2008 αυξάνεται σε 14.000€ αν είναι μισθωτός και 12.500€ αν είναι επαγγελματίας.

- ii. Αν έχει 3 τέκνα το αφορολόγητο αυξάνεται σε 22.000€ αν είναι μισθωτός και 20.500€ αν είναι επαγγελματίας.
- iii. Αν έχει 5 τέκνα το αφορολόγητο αυξάνεται σε 24.000€ αν είναι μισθωτός και 22.500€ αν είναι επαγγελματίας.

Αν ο ένας σύζυγος δεν έχει εισόδημα , το αφορολόγητο ποσό που δικαιούται για τα τέκνα μεταφέρεται στον άλλο σύζυγο και αυξάνει το αφορολόγητο του . Επίσης αν ο σύζυγος έχει εισόδημα μέχρι το αφορολόγητο ποσό του 1<sup>ου</sup> κλιμακίου της κλίμακας , στο οποίο δεν συμπεριλαμβάνεται το αφορολόγητο ποσό για τα τέκνα , μεταφέρεται στον άλλο σύζυγο. Επισημαίνεται ότι αν το εισόδημα αυτού του συζύγου είναι κατώτερο από το αφορολόγητο ποσό του 1<sup>ου</sup> κλιμακίου της κλίμακας, στο οποίο συμπεριλαμβάνεται και το αφορολόγητο για τα τέκνα , η διαφορά του αφορολόγητου αυτού ποσού που δεν καλύπτεται από το εισόδημα του και προέρχεται από το αφορολόγητο ποσό που αφορά τα τέκνα , μεταφέρεται και αυξάνει το αφορολόγητο ποσό του άλλου συζύγου.

Παράδειγμα :

Έστω μισθωτός με 4 τέκνα, συνολικό αφορολόγητο του είναι 23.000€ (12.000€ αφορολόγητο κλίμακας και 11.000€ για τα τέκνα). Εάν η σύζυγος του είναι μισθωτός , το δικό της αφορολόγητο είναι 12.000€. Άρα το **συνολικό αφορολόγητο** και των δυο συζύγων είναι **35.000€**

Συμπερασματικά:

- Αν ο σύζυγος δεν έχει εισόδημα , ολόκληρο το ποσό των 11.000€ για τα τέκνα μεταφέρεται στη σύζυγο
- Αν έχει εισόδημα 12.000€, το ποσό των 11.000€ για τα τέκνα μεταφέρεται ολόκληρο στη σύζυγο.
- Αν έχει εισόδημα 15.000€, μεταφέρεται η διαφορά των 8.000€ που αφορά τα τέκνα (23.000€ – 15.000€)

#### **4.2.4 Φορολόγηση με συντελεστή 10% ορισμένων φορολογούμενων των οποίων ο φόρος υπολογίζεται με βάση την κλίμακα β'.**

Οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 14 του Ν. 3697/2008, ορίζουν ορίζουν φορολογικό συντελεστή στο πρώτο κλιμάκιο της κλίμακας με μισθωτών – επαγγελματιών σε ποσοστό 10% για τους φορολογούμενους που ο φόρος που τους αναλογεί υπολογίζεται βάσει αυτής της κλίμακας και αποκτούν εισόδημα από:

-Υπηρεσίες ελευθερίων επαγγελματιών της παρ. 1 του άρθρου 48 του Ν. 2238/1994

-Άσκηση ατομικής εμπορικής δραστηριότητας,

-Και από τις 2 παραπάνω κατηγορίες εισοδήματος.

Η φορολόγηση με 10% του 1<sup>ου</sup> κλιμακίου της κλίμακας μη μισθωτών- επαγγελματιών **καταλαμβάνει :**

- όσους αποκτούν εισόδημα από την άσκηση ελευθερίου επαγγέλματος

(ιατρού, οδοντίατρου, κτηνιάτρου, φυσιοθεραπευτή, βιολόγου, ψυχολόγου, μαίας, δικηγόρου, δικολάβου, συμβολαιογράφου, άμισθου υποθηκοφύλακα, δικαστικού επιμελητή, αρχιτέκτονα, μηχανικού, τοπογράφου, χημικού, γεωπόνου, γεωλόγου, δασολόγου, ωκεανογράφου, , σχεδιαστή, δημοσιογράφου, συγγραφέα, διερμηνέα, ξεναγού, μεταφραστή, καθηγητή ή δασκάλου, καλλιτέχνη γλύπτη ή ζωγράφου ή σκιτσογράφου ή χαράκτη, ηθοποιού, εκτελεστή μουσικών έργων ή μουσουργού, καλλιτεχνών των κέντρων διασκέδασης, χορευτή, χορογράφου, σκηνοθέτη, ενδυματολόγου, διακοσμητή, οικονομολόγου, αναλυτή, προγραμματιστή, ερευνητή ή συμβούλου επιχειρήσεων, λογιστή ή φοροτέχνη, αναλογιστή, κοινωνιολόγου, κοινωνικού λειτουργού, εμπειρογνώμονα και για όσους έχει γίνει δεκτό από τη Διοίκηση ότι οι αμοιβές που αποκτούν από την δραστηριότητα που ασκούν αποτελεί εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα της παρ. 1 του άρθρου 48 του Ν. 2238/1994.

- Όσους αποκτούν εισόδημα από την άσκηση ατομικής επιχείρησης.
- Όσους αποκτούν εισόδημα και από τις 2 παραπάνω κατηγορίες εισοδήματος.

Η φορολόγηση του 1<sup>ου</sup> κλιμακίου της β' φορολογικής κλίμακας **δεν εφαρμόζεται** για

- i.) Τους ελεύθερους επαγγελματίες της παρ. 1 του άρθρου 48 του Ν. 2238/1994, που υπέβαλαν δήλωση έναρξης εργασιών για πρώτη φορά, αυτή η εξαίρεση ισχύει για 3 ακόμη έτη με την προϋπόθεση ότι δεν έχουν συμπληρώσει το τριακοστό έτος της ηλικίας τους.
- ii.) Τους ελεύθερους επαγγελματίες της παρ. 1 του άρθρου 48 του Ν. 2238/1994 και τις ατομικές εμπορικές επιχειρήσεις, μόνιμους κατοίκους νησιών με πληθυσμό κάτω από 3.100 κατοίκους.
- iii.) Τις ατομικές εμπορικές επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε οικισμούς με πληθυσμό κάτω από 1.000 κατοίκους και δεν έχουν χαρακτηριστεί τουριστικοί τόποι.
- iv.) Όσους αποκτούν εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις εφόσον το εισόδημα αυτό υπερβαίνει το ποσοστό 50% του συνολικού εισοδήματος που φορολογείται βάσει των γενικών διατάξεων.
- v.) Για όσους έχουν τρία τέκνα και άνω τα οποία τους βαρύνουν.

vi.) Όσους παρουσιάζουν αναπηρία 67% και πάνω από νοητική καθυστέρηση , φυσική αναπηρία ή ψυχική πάθηση και αποκτούν εισόδημα ως ελεύθεροι επαγγελματίες ή από την άσκηση ατομικής επιχείρησης.

Το πρώτο κλιμάκιο εισοδήματος της κλίμακας β' και φορολογείται με συντελεστή 10%, μειώνεται βάσει των αφορολόγητων ποσών που δικαιούται ο φορολογούμενος για τα δυο πρώτα τέκνα.

Το πρώτο κλιμάκιο εισοδήματος της κλίμακας β' εφαρμόζεται συντελεστής φορολόγησης 10% για τους κατοίκους εξωτερικού που φορολογούνται με την κλίμακα αυτή και αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα από υπηρεσίες ελεύθερων επαγγελματιών ή από ατομική επιχείρηση ή και από τις δυο κατηγορίες εισοδήματος.

Η παρ. 6 του άρθρου 14 του Ν. 3697/2008 (φορολόγηση με συντελεστή 10% του 1<sup>ου</sup> κλιμακίου εισοδήματος της κλίμακας β' ορισμένων κατηγοριών φορολογουμένων , οι εξαιρέσεις , ο τρόπος αντιμετώπισης των αφορολόγητων ποσών των τέκνων που τους βαρύνουν κ.λπ) ορίζει ότι τα παραπάνω εφαρμόζονται για τα εισοδήματα που αποκτώνται από την 1.1.2009 και μετά. Η παρ. 7 ορίζει ότι τα παραπάνω εφαρμόζονται για τα εισοδήματα που αποκτώνται το έτος 2008 και φορολογούνται με την κλίμακα β'.

### **4.3 Μειώσεις φόρου.**

Το ποσό που υπολογίστηκε βάσει της φορολογικής κλίμακας μειώνεται με τα ακόλουθα ποσά.

#### **4.3.1 Νοσήλια , ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.**

Αφαιρείται από το φόρο το 20% δαπάνης ποσού μέχρι 30.000€ , η μείωση αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 6.000€ για κάθε σύζυγο. Το ποσό των 6.000 μπορεί να καλύπτεται από νοσήλια του φορολογούμενου , της συζύγου του , των προστατευόμενων μελών , με εισόδημα πάνω από 6.000€, κατά το ποσό των νοσηλίων που δεν καλύπτεται από το εισόδημα τους. Σε περίπτωση διάζευξης των γονέων μείωση του φόρου αυτής της περίπτωσης δικαιούται ο γονέας που καταβάλλει τη δαπάνη για νοσήλια.

Τα έξοδα ιατρικής περίθαλψης περιλαμβάνουν:

- Τις αμοιβές που καταβάλλονται για ιατρικές επισκέψεις και εξετάσεις γενικά, στις οποίες περιλαμβάνονται οι ακτινολογικές και μικροβιολογικές εξετάσεις , η συνδρομή για διαρκή κάλυψη τέτοιων αναγκών καθώς και η δαπάνη για οδοντοθεραπεία και οδοντοπροσθετική.
- Τα έξοδα νοσηλείας και φαρμακευτικής περίθαλψης που καταβάλλονται σε νοσηλευτικά ιδρύματα ή ιδιωτικές κλινικές.
- Οι δαπάνες για αντικατάσταση μελών του σώματος με τεχνητά μέλη, καθώς και η δαπάνη για αγορά ή τοποθέτηση οργάνων στο

σώμα του ασθενούς με σκοπό τη φυσιολογική λειτουργία του οργανισμού.

- Τα έξοδα νοσοκομειακής περίθαλψης των προστατευόμενων μελών με συνολικό εισόδημα κάτω από 6.000€.
- Το 50% της δαπάνης που καταβάλλεται σε επιχειρήσεις περίθαλψης ηλικιωμένων.

#### **4.3.2 Μείωση φόρου για ενοίκια κύριας κατοικίας και κατοικίας παιδιών που σπουδάζουν και για φροντιστήρια ή κατ' οίκον μαθήματα.**

Αφαιρείται ποσοστό 20% της δαπάνης ποσού μέχρι 1.200€ και μέχρι 240€ ανέρχεται το ποσό μείωσης από το φόρο για ενοίκια κύριας κατοικίας και κατοικίας παιδιών που σπουδάζουν και για φροντιστήρια ή κατ' οίκον μαθήματα.

Για τον υπολογισμό των ποσών αυτών οι δαπάνες λαμβάνονται ξεχωριστά για τον φορολογούμενο και ξεχωριστά για κάθε τέκνο που τον βαρύνει. Το ποσό της κάθε δαπάνης υπολογίζεται αθροιστικά και μερίζεται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το ύψος του φορολογητέου εισοδήματος του καθενός όπως αυτό δηλώθηκε στην αρχική δήλωση. Όταν δεν προκύπτει για το φορολογούμενο ποσό φόρου ή αυτός είναι μικρότερο από τη μείωση, τότε ολόκληρο το ποσό ή η διαφορά μειώνει το φόρο του άλλου συζύγου.

Σε περίπτωση διάζευξης των γονέων, μείωση δικαιούται και ο γονέας που δεν συγκατοικεί με τα τέκνα του εφόσον καταβάλλει τις δαπάνες.

#### **4.3.3 Μειώσεις φόρου τόκων δανείων απόκτησης α' κατοικίας,**

Ανέρχεται σε ποσοστό 20% της δαπάνης για κατοικία μέχρι 120 τ.μ. και δάνειο μέχρι 200.000€ και αναλογικά για κατοικία πάνω από 120 τ.μ. και δάνειο πάνω από 200.000€. Η μείωση αυτή θα πραγματοποιείται στους τόκους δανείων που έχουν συναφθεί από 1.1.2003 και μετά, ημερομηνία σύναψης του δανείου θεωρείται αυτή της υπογραφής του δανείου και όχι της εκταμίευσης.

Η μείωση δεδουλευμένων τόκων αφορά:

A) **Στεγαστικά δάνεια** για απόκτηση 1<sup>ης</sup> κατοικίας που χορηγήθηκαν στο φορολογούμενο που χορηγούνται στον φορολογούμενο με υποθήκη ή προσημείωση από Τράπεζες, το ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τα Ταχυδρομικά Ταμιευτήρια και λοιπούς πιστωτικούς οργανισμούς, εφόσον οφείλονται από αυτών και η υποθήκη ή η προσημείωση έχει εγγραφεί σε ακίνητο δικό του ή της συζύγου ή των τέκνων τους.

Σε περίπτωση σύναψης νέου δανείου με σκοπό την εξόφληση παλιού δανείου ανεξάρτητα από τον φορέα που το χορήγησε, οι δεδουλευμένοι τόκοι του νέου δανείου που αντιστοιχούν στο τμήμα αυτού που

διατέθηκε για την εξόφληση του υπολοίπου του παλαιού δανείου , εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που προαναφέρονται , εκπίπτουν από το εισόδημα του , για το χρονικά διάστημα που υπολείπεται από τη χορήγηση του νέου δανείου , μέχρι την λήξη του παλαιού. Για την αναγνώριση της έκπτωσης πρέπει στο δανειστικό συμβόλαιο του φορέα που χορήγησε το δάνειο να αναγράφονται απαραίτητως ο σκοπός του δανείου, το ανεξόφλητο ποσό του παλαιού δανείου και ότι έχει εγγραφεί με υποθήκη ή προσημείωση , με τις ίδιες προϋποθέσεις που ίσχυαν και για το παλαιό δάνειο. Αν η σύμβαση του νέου δανείου έχει συναφθεί από 1.1.2003 και μετά για την εξόφληση παλαιού δανείου που είχε ληφθεί μέχρι την 31.12.2002 τότε αναγνωρίζεται μείωση φόρου σε ποσοστό 20% των δεδουλευμένων τόκων και όχι έκπτωση από το εισόδημα.

**Β) Στεγαστικά δάνεια για απόκτηση πρώτης κατοικίας που χορηγούνται από ασφαλιστικές επιχειρήσεις στους υπαλλήλους αυτών .**

**Γ) Προκαταβολές που χορηγούνται από τα Ταμεία Αλληλοβοήθειας Στρατού, Αεροπορίας και Ναυτικού, κατά τις διατάξεις του άρθρου 18 του Ν.Δ 398/1974 για απόκτηση πρώτης κατοικίας από τους βοηθηματούχους αυτών.**

Δεν θεωρείται ότι αποκτάται 1<sup>η</sup> κατοικία αν ο υπόχρεος ή ο άλλος σύζυγος ή τα τέκνα που τον βαρύνουν , έχουν δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή ισόβιας επικαρπίας ή οίκησης σε άλλη οικία ή οικίες που η συνολική τους επιφάνεια υπερβαίνει τα 35 τ.μ. για άγαμο, διαζευγμένο ή χήρο και τα 70 τ.μ. για έγγαμο. Η επιφάνεια αυτή προσαυξάνεται κατά 20 τ.μ. για κάθε τέκνο που βαρύνει τον υπόχρεο.

#### **4.3.4 Τόκοι στεγαστικών δανείων για αναστήλωση, επισκευή, συντήρηση ή εξωραϊσμό διατηρητέων κτιρίων.**

Παρέχεται μείωση φόρου σε ποσοστό 20% του ετήσιου ποσού των δεδουλευμένων τόκων που καταβάλλονται από το φορολογούμενο για δάνεια που έχουν ληφθεί από τράπεζες , το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τα Ταχυδρομικά Ταμιευτήρια και λοιπούς πιστωτικούς οργανισμούς , εφόσον οφείλονται από αυτόν, για αναστύλωση , επισκευή, συντήρηση ή εξωραϊσμό διατηρητέων κτισμάτων, καθώς και κτισμάτων που βρίσκονται σε περιοχές χαρακτηριζόμενες ως παραδοσιακά τμήματα πόλεων ή ως παραδοσιακοί οικισμοί και οι συμβάσεις των δανείων αυτών είχαν συναφθεί από την 1.1.2003 και μετά για δάνειο ύψους μέχρι 200.000€.

#### **4.3.5 Μειώσεις φόρου για την απόκτηση εισοδήματος σε παραμεθόριες περιοχές.**



Για το φορολογούμενο που αποκτά εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες , εφόσον εργάζεται ή κατοικεί για **9 τουλάχιστον μήνες** μέσα στο έτος που απέκτησε το εισόδημα, σε παραμεθόρια περιοχή, προβλέπεται μείωση φόρου **60€ για κάθε παιδί** που τον βαρύνει. Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 1 του Ν. 3522/2006 και για τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν από 1.1.2007 και μετά, τη μείωση του φόρου για τα τέκνα λόγω κατοικίας ή εργασίας σε παραμεθόρια περιοχή , δικαιούται ο φορολογούμενος όταν δεν καλύπτει ο ίδιος τις προϋποθέσεις (εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες)αλλά η σύζυγος του.

#### 4.3.6 Μείωση φόρου λόγω καταβολής διατροφής.

Με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 1 του Ν. 3296/2004 προβλέπεται μείωση φόρου για διατροφή που επιδικάστηκε ή συμφωνήθηκε με συμβολαιογραφική πράξη και καταβάλλεται από τον ένα σύζυγο στον άλλο σε ποσοστό 20% της δαπάνης και μέχρι 600€για δαπάνη ύψους μέχρι 3.000€

#### 4.3.7 Πίνακας μειώσεων φόρου.

<b>ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΠΟΥ ΑΦΑΙΡΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΦΟΡΟ</b>			
<b>Δαπάνες με δικαιολογητικά που αφαιρούνται από το φόρο</b>	<b>Ποσό που αφαιρείται</b>	<b>Έκπτωση με τη δήλωση</b>	<b>Φόρος από τον οποίο αφαιρείται η δαπάνη</b>
Έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης του φορολογούμενου και των προσώπων που των βαρύνουν	Το 20% της δαπάνης ποσού μέχρι 30.000€και μέχρι 6.000€ποσό μείωσης από το φόρο για κάθε σύζυγο	Αρχική συμπληρωματική δήλωση εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη	Του προσώπου που αφορά η δαπάνη. Όταν δεν προκύπτει για το φορολογούμενο ποσό φόρου ή αυτός είναι μικρότερος από τη μείωση, ολόκληρο το ποσό ή η διαφορά μειώνει το φόρο του άλλου συζύγου
Ενοίκιο κύριας κατοικίας	Το 20% της δαπάνης ποσού μέχρι 1.200€και μέχρι 240€ποσό	Αρχική εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη δήλωση	Μερίζεται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το ύψος του
Ενοίκιο παιδιών που σπουδάζουν			

Δίδακτρα για φροντιστήρια , ιδιαίτερα μαθήματα κ.λπ.	μείωσης από το φόρο. Υπολογισμός μείωσης διακεκριμένα για το φορολογούμενο και κάθε τέκνο που τον βαρύνει		φορολογητέου εισοδήματος του καθενός που δηλώθηκε με την αρχική δήλωση. Όταν δεν προκύπτει για το φορολογούμενο ποσό φόρου ή αυτός είναι μικρότερος από τη μείωση ολόκληρο το ποσό ή η διαφορά μειώνει το φόρο του άλλου συζύγου.
Τόκοι δανείων για δάνεια που συνάφθηκαν από 1.1.2003 και μετά για την απόκτηση 1 <sup>ης</sup> κατοικίας	Το 20% της δαπάνης για κατοικία μέχρι 120 τ.μ. και δάνειο μέχρι 200.000€και αναλογικά για κατοικία πάνω από 120 τ.μ. και δάνειο πάνω από 200.000€	Αρχική συμπληρωματική δήλωση εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη	Του προσώπου που αφορά η δαπάνη
Διατροφή που επιδικάστηκε ή συμφωνήθηκε με συμβολαιογραφική πράξη και καταβάλλεται από τον ένα σύζυγο προς τον άλλο	Το 20% της δαπάνης για δαπάνη μέχρι 3.000€και μέχρι 600€μείωση από το φόρο	Αρχική συμπληρωματική δήλωση εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη	Του προσώπου που αφορά η δαπάνη
Για το φορολογούμενο που αποκτά εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες , εφόσον εργάζεται ή κατοικεί για 9 τουλάχιστον μήνες μέσα στο έτος που απέκτησε το εισόδημα σε παραμεθόριο περιοχή	Μείωση φόρου 60€ για κάθε παιδί που τον βαρύνει	Αρχική συμπληρωματική δήλωση εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη	Του προσώπου που αφορά η δαπάνη. Όταν δεν προκύπτει για το φορολογούμενο ποσό φόρου ή αυτός είναι μικρότερος από τη μείωση, ολόκληρο το ποσό ή η διαφορά μειώνει το φόρο του άλλου συζύγου

#### **4.4 Κύριος φόρος .**

Κύριος φόρος θεωρείται το ποσό που απομένει μετά από τις παραπάνω μειώσεις και αναλογεί στο συνολικό καθαρό εισόδημα του φορολογούμενου.

4.4.1 Κύριος φόρος όσων κατοικούν στην αλλοδαπή και αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα.

Όσοι κατοικούν στην αλλοδαπή και αποκτούν εισόδημα από πηγή που βρίσκεται στην Ελλάδα , στο φόρο που προκύπτει από τη φορολογική κλίμακα της παρ. 1 του άρθρου 9 του Ν. 2238/1994 προστίθεται φόρος ο οποίος υπολογίζεται με συντελεστή 5% στο πρώτο κλιμάκιο. Σε αυτή την περίπτωση δεν υπάγονται οι κάτοικοι κρατών – μελών της Ε.Ε. που αποκτούν εισόδημα από πηγή που βρίσκεται στην Ελλάδα , το οποίο δεν υπερβαίνει το 90% του συνολικού τους εισοδήματος.

#### **4.4.2 Ιδιαίτερες περιπτώσεις στον υπολογισμό φόρου.**

##### **4.4.2.1 Αμοιβές αξιωματικών εμπορικού ναυτικού.**

Ο φόρος στις αμοιβές αξιωματικών εμπορικού ναυτικού υπολογίζεται με ειδικό τρόπο. Εφαρμόζεται αναλογικός **συντελεστής 3%** στις αμοιβές που θα αποκτηθούν από το ημερολογιακό έτος 2007 και μετά. Αν ο φόρος που θα προκύψει με τη χρήση των παραπάνω συντελεστών υπερβαίνει το φόρο που προκύπτει βάσει των γενικών διατάξεων , το επιπλέον ποσό φόρου θα επιστραφεί στο δικαιούχο.

Αν ο υπόχρεος αποκτά εισόδημα και από άλλες πηγές ο φόρος υπολογίζεται ως ακολούθως:

- Εξευρίσκεται ο φόρος που αναλογεί στον υπόχρεο βάσει των γενικών διατάξεων.
- Με βάση το ποσό που αναλογεί στο συνολικό εισόδημα του υπόχρεου , υπολογίζεται ο φόρος που αναλογεί επιμεριστικά στα λοιπά εισοδήματα του υπόχρεου, εκτός από τις αμοιβές του ως αξιωματικού του εμπορικού ναυτικού.
- Στο ποσό του φόρου που αναλογεί επιμεριστικά στα λοιπά εισοδήματα του δικαιούχου προστίθεται ο φόρος που αναλογεί στις αμοιβές του για υπηρεσίες στα εμπορικά πλοία.

##### **4.4.2.2 Αμοιβές κατώτερου πληρώματος εμπορικού ναυτικού.**

Εφαρμόζεται **συντελεστής 1%** στις αμοιβές κατώτερου πληρώματος εμπορικού ναυτικού, για τις αμοιβές που αποκτούν από το ημερολογιακό έτος 2007 και μετά. . Αν ο φόρος που θα προκύψει με τη χρήση των παραπάνω συντελεστών υπερβαίνει το φόρο που προκύπτει

βάσει των γενικών διατάξεων , το επιπλέον ποσό φόρου θα επιστραφεί στο δικαιούχο.

Αν ο υπόχρεος αποκτά εισόδημα και από άλλες πηγές ο φόρος υπολογίζεται ως ακολούθως:

- Εξευρίσκεται ο φόρος που αναλογεί στον υπόχρεο βάσει των γενικών διατάξεων.
- Με βάση το ποσό που αναλογεί στο συνολικό εισόδημα του υπόχρεου , υπολογίζεται ο φόρος που αναλογεί επιμεριστικά στα λοιπά εισοδήματα του υπόχρεου, εκτός από τις αμοιβές του ως κατώτερο πλήρωμα σε εμπορικά πλοία.
- Στο ποσό του φόρου που αναλογεί επιμεριστικά στα λοιπά εισοδήματα του δικαιούχου προστίθεται ο φόρος που αναλογεί στις αμοιβές του για υπηρεσίες στα εμπορικά πλοία.

#### **4.4.2.3 Αμοιβές ιπτάμενου προσωπικού πολιτικής αεροπορίας.**

Ο φόρος υπολογίζεται με την εφαρμογή αναλογικού **συντελεστή 15%** στις αμοιβές ιπτάμενου προσωπικού πολιτικής αεροπορίας που αποκτώνται από το ημερολογιακό έτος 1999 και μετά.

Αν ο φόρος που θα προκύψει με τη χρήση των παραπάνω συντελεστών υπερβαίνει το φόρο που προκύπτει βάσει των γενικών διατάξεων , το επιπλέον ποσό φόρου θα επιστραφεί στο δικαιούχο.

Αν ο υπόχρεος αποκτά εισόδημα και από άλλες πηγές ο φόρος υπολογίζεται ως ακολούθως:

- Εξευρίσκεται ο φόρος που αναλογεί στον υπόχρεο βάσει των γενικών διατάξεων.
- Με βάση το ποσό που αναλογεί στο συνολικό εισόδημα του υπόχρεου , υπολογίζεται ο φόρος που αναλογεί επιμεριστικά στα λοιπά εισοδήματα του υπόχρεου, εκτός από τις αμοιβές του ως ιπτάμενο προσωπικό πολιτικής αεροπορίας.
- Στο ποσό του φόρου που αναλογεί επιμεριστικά στα λοιπά εισοδήματα του δικαιούχου προστίθεται ο φόρος που αναλογεί στις αμοιβές του για υπηρεσίες στα εμπορικά πλοία.

#### **4.5 Τελική εκκαθάριση της δήλωσης.**

Στο τελικό στάδιο υπολογισμού της οφειλής υπολογίζονται τα επιμέρους στοιχεία για την εκκαθάριση της δήλωσης τα οποία είναι, ο **κύριος φόρος** που αναλογεί στο εισόδημα, ο **συμπληρωματικός** φόρος στο εισόδημα από ακίνητα, η **προκαταβολή** φόρου για τα εισοδήματα του επόμενου έτους, τα **λοιπά συμβεβαιούμενα ποσά** (χαρτόσημο Ο.Γ.Α από εκμίσθωση ακινήτων κ.λπ.), η **έκπτωση των παρακρατηθέντων ή προκαταβληθέντων** φόρων.

#### **4.5.1 Συμπληρωματικός φόρος ,**

Αν στο συνολικό εισόδημα περιλαμβάνεται εισόδημα από ακίνητα, το ακαθάριστο ποσό αυτού υποβάλλεται και σε συμπληρωματικό φόρο , ο οποίος υπολογίζεται με συντελεστή 1,5%. Ο συμπληρωματικός φόρος δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από το φόρο του συνολικού εισοδήματος.

Για ακίνητα που χρησιμοποιούνται ως **κατοικίες** και η επιφάνεια καθεμιάς από αυτές **υπερβαίνει τα 300 τ.μ.** εφαρμόζεται συντελεστής συμπληρωματικού φόρου **3%**.

#### **4.5.2 Προκαταβολή φόρου.**

Υπολογίζεται προκαταβολή φόρου σε ποσοστό 55% στον κύριο και συμπληρωματικό φόρο πριν την αφαίρεση των προκαταβληθέντων και παρακρατηθέντων φόρων. Δεν βεβαιώνεται προκαταβολή αν δεν δηλώνονται εισοδήματα από μισθωτές υπηρεσίες.

#### **4.6 Υπολογισμός και καταβολή φόρου.**

Από την εκκαθάριση της δήλωσης μπορεί να προκύψει **υποχρέωση καταβολής** (χρεωστικό υπόλοιπο) ή **δικαίωμα επιστροφής** (πιστωτικό υπόλοιπο).

##### **4.6.1 Καταβολή χρεωστικού υπολοίπου.**

Το σύνολο της οφειλής καταβάλλεται σε **3 ίσες δόσεις** από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, δια τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου μήνα από την βεβαίωση του φόρου και η καθεμία από τις επόμενες την τελευταία εργάσιμη , για τις δημόσιες υπηρεσίες , ημέρα του τρίτου και πέμπτου μήνα, αντιστοίχως, από τη βεβαίωση φόρου. Αν ο φόρος βεβαιώνεται τους μήνες Αύγουστο και Σεπτέμβριο του οικείου οικονομικού έτους , καταβάλλεται σε 2 ίσες δόσεις από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη , για τις δημόσιες υπηρεσίες , ημέρα του τρίτου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου. Αν ο φόρος βεβαιώνεται το μήνα Οκτώβριο του οικείου οικονομικού έτους και μετά, καταβάλλεται εφάπαξ μέχρι την τελευταία εργάσιμη , για τις δημόσιες υπηρεσίες , ημέρα του μεθεπόμενου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου. Αν η συνολική οφειλή είναι μέχρι 250€για τον ίδιο και τη σύζυγο του αθροιστικά , μπορεί να καταβληθεί μέχρι την τελευταία εργάσιμη , για τις δημόσιες υπηρεσίες , ημέρα του μεθεπόμενου μήνα από τη βεβαίωση.

**Αν η δήλωση υποβληθεί ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου παρέχεται επιπλέον έκπτωση 1,5% και μέχρι 118€ανεξάρτητα από τον αριθμό των δόσεων.**

Ο φόρος καταβάλλεται:

- Με προσωπική ή τραπεζική επιταγή στη Δ.Ο.Υ.

- Με μετρητά στη Δ.Ο.Υ (μη επιτηδευματίες μέχρι 1.000€, επιτηδευματίες μέχρι 500€).
- Με πιστωτικές ή χρεωστικές κάρτες (μέχρι του ορίου της κάρτας) στις Δ.Ο.Υ που διαθέτουν ανάλογα μηχανήματα.
- Με μετρητά (με την προσκόμιση του μηχανογραφικού αποδεικτικού) στις συμβεβλημένες με το Υ.Ο.Ο τράπεζες.
- Με χρέωση του λογαριασμού του φορολογούμενου ο οποίος τηρείται σε συμβεβλημένες με το Υ.Ο.Ο τράπεζες.

#### **4.6.2 Επιστροφή πιστωτικού υπόλοιπου.**

Αν προκύψει πιστωτικό υπόλοιπο θα επιστραφεί στον φορολογούμενο μέσω τραπεζών με:

- Κατάθεση σε τραπεζικό λογαριασμό (τρεχούμενο, όψεως ή ταμιευτήριο).
- Καταβολή μετρητών από τις τράπεζες.

# Γ' ΜΕΡΟΣ

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΘΑΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

### 5.1 ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΩΝ ΠΟΥ ΤΗΡΟΥΝ ΒΙΒΛΙΑ Β' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ

#### 5.1.1 Γενικά

Οι εμπορικές – μεταποιητικές επιχειρήσεις και οι ελεύθεροι επαγγελματίες που τηρούν βιβλία β' κατηγορίας τα οποία θεωρούνται ακριβή και επαρκή, προσδιορίζουν λογιστικά το καθαρό τους εισόδημα, με έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα του κόστους πωληθέντων και των λοιπών διαχειριστικών δαπανών. Για τους υπόχρεους που τηρούν επαρκή βιβλία και στοιχεία, τα ακαθάριστα έσοδα προκύπτουν από τα βιβλία και τα στοιχεία τους.

**ΚΑΘΑΡΟ** = ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΑ - ΚΟΣΤΟΣ - ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡ  
**ΕΙΣΟΔΗΜΑ** ΕΣΟΔΑ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ ΔΑΠΑΝΕΣ

#### 5.1.2 Κόστος πωληθέντων.

Το κόστος πωληθέντων προκύπτει ως ακολούθως :

**ΚΟΣΤΟΣ** = ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ + ΑΓΟΡΕΣ - ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ  
**ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ** ΕΝΑΡΞΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΛΗΞΗΣ

i.) **Αποθέματα έναρξης** είναι η συνολική αξία των αγαθών που είχε η επιχείρηση την 1<sup>η</sup> μέρα της διαχειριστικής περιόδου. Οι επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας και δεν υποχρεούνται να συντάσσουν απογραφή, λαμβάνουν υπόψη ως αποθέματα έναρξης ποσοστό 10% επί των αγορών της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου.

**ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΕΝΑΡΞΗΣ** → 10% ΑΓΟΡΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ

ii.) **Αγορές χρήσης** είναι οι αγορές εμπορευσίμων αγαθών που πραγματοποιήθηκαν μέσα στη διαχειριστική περίοδο μετά από την αφαίρεση τυχόν εκπτώσεων ή επιστροφών.

- iii.) **Αποθέματα λήξης** είναι η συνολική αξία των εμπορευσίμων αγαθών που είχε στην κατοχή της η επιχείρηση την τελευταία μέρα της διαχειριστικής περιόδου. Οι επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας και δεν υποχρεούνται να συντάσσουν απογραφή, λαμβάνουν υπόψη ως αποθέματα λήξης ποσοστό 10% επί των αγορών της τρέχουσας διαχειριστικής περιόδου.

**ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΛΗΞΗΣ → 10% ΑΓΟΡΩΝ ΤΡΕΧΟΥΣΑΣ ΧΡΗΣΗΣ**

Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση που οι επιχειρήσεις που δεν έχουν την υποχρέωση σύνταξης απογραφής, συντάξουν απογραφή προαιρετικά λαμβάνεται υπόψη η απογραφή εφόσον συνεχιστεί η σύνταξη απογραφών για μια τριετία από τη σύνταξη της 1<sup>ης</sup> προαιρετικής απογραφής, διαφορετικά θα επιβληθούν κυρώσεις βάσει του Ν. 2523/1997.

Αν η επιχείρηση υποχρεούται σε σύνταξη απογραφής για την κλειόμενη χρήση λόγω ύψους ακαθάριστων εσόδων ενώ δεν είχε τέτοια υποχρέωση για την προηγούμενη χρήση τότε, σαν αρχικό απόθεμα θα ληφθεί υπόψη το 10% των αγορών της προηγούμενης χρήσης και το τελικό απόθεμα θα προκύψει από τα δεδομένα της πραγματικής απογραφής.

Αν πάλι η επιχείρηση την προηγούμενη χρήση από την κλειόμενη, υποχρεούτο σε σύνταξη απογραφής, τότε σαν αρχικό απόθεμα λαμβάνεται υπόψη η απογραφή τέλους της προηγούμενης χρήσης που έχει ήδη συντάξει και το τελικό απόθεμα μπορεί να είναι το 10% της κλειόμενης χρήσης ή το πραγματικό απόθεμα που προκύπτει από την διενέργεια προαιρετικής απογραφής, με την προϋπόθεση ότι θα συνεχιστεί για 3 χρόνια η σύνταξη απογραφών.

#### **5.1.2.1 Απογραφή.**

Οι επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ., υποχρεούνται να διενεργούν απογραφή μόνο για τα εμπορεύσιμα περιουσιακά τους στοιχεία. Ειδικότερα σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 6 του Π.Δ. 186/1992, οι επιχειρήσεις με βιβλία Β' κατηγορίας τηρούν και βιβλίο απογραφών εμπορευσίμων περιουσιακών στοιχείων, εφόσον τα ετήσια καθαρά έσοδα του από πώληση αγαθών υπερβαίνουν το εκάστοτε όριο τήρησης βιβλίων Α' κατηγορίας. Το βιβλίο αγορών αναγράφει κατά ποσότητα και αξία τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης μέχρι την 20<sup>η</sup> Φεβρουαρίου έκαστου έτους και όχι αργότερα από την ημερομηνία υποβολής εκκαθαριστικής δήλωσης Φ.Π.Α. ή φορολογίας εισοδήματος.

Απαιτείται από τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 3 του Κ.Β.Σ. Η ουσιώδης ποιοτική διάκριση των αγαθών, επηρεάζει σε ποσοστό



**μεγαλύτερο του 5%** την απόδοση ή το κόστος ή την τιμή πώλησης. Για την ποιοτική διάκριση των αγαθών λαμβάνονται υπόψη τα οικονομικά και τεχνικά στοιχεία του είδους , ειδικά εκείνα που επηρεάζουν σημαντικά την ποσοτική απόδοση ή τη διαμόρφωση του κόστους ή την τιμή πώλησης μεμονωμένα ή αθροιστικά.

Η καταγραφή των αποθεμάτων στο βιβλίο απογραφών γίνεται με **μια εγγραφή** για ολόκληρη την ποσότητα κάθε είδους αγαθού.

Για να διευκολυνθεί η αποτίμηση της απογραφής των επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας ,αλλά κυρίως των επιχειρήσεων που έχουν μεγάλο αριθμό όμοιων ειδών , το Υ.Ο.Ο με την ΠΟΛ.1321/21.12.1995 έκανε δεκτή την καταγραφή τους στο βιβλίο απογραφών κατά ομάδες όμοιων ειδών, σε κάθε ομάδα μπορούν να περιλαμβάνονται όμοια είδη , των οποίων η διαφορά μεταξύ της μεγαλύτερης και της χαμηλότερης τιμής κτήσης των ειδών της κάθε ομάδας , δεν θα είναι πάνω από το 10% , της χαμηλότερης τιμής κτήσης του είδους της κάθε ομάδας. Τέλος τα είδη κάθε ομάδας κατά την αποτίμηση θα θεωρούνται ένα είδος .

Για τις απαλλαγές από την υποχρέωση σύνταξης απογραφής διευκρινίζονται με εγκυκλίους του Υ.Ο.Ο τα εξής:

- η απογραφή μπορεί να καταχωρείται σε χωριστές σελίδες , στο τέλος του τηρούμενου βιβλίου εσόδων εξόδων ώστε να μη χρειαστεί να θεωρηθεί και να τηρηθεί βιβλίο απογραφών . Με αποτέλεσμα στην διευκόλυνση των επιτηδευματιών και την αποσυμφόρηση των Δ.Ο.Υ.
- η χειρόγραφη καταχώρηση απογραφής σε τηρούμενο μηχανογραφικά βιβλίο εσόδων – εξόδων δεν απαγορεύεται.
- Δεν υποχρεούνται να τηρεί βιβλίο απογραφών η επιχείρηση που τηρεί βιβλία Β' κατηγορίας και αντικείμενο εργασιών της είναι η παροχή υπηρεσιών με τη χρήση διάφορων υλικών για την ολοκλήρωση των εργασιών (συνεργείο αυτοκινήτων)
- Σε περίπτωση πώλησης αγαθών ή επεξεργασία για λογαριασμό τρίτων , δεν καταχωρούνται τα αγαθά των τρίτων διότι τα δεδομένα προκύπτουν από την εκκαθάριση ή άλλα στοιχεία και γιατί η απογραφή προκύπτει από τα βιβλία του τρίτου που είναι κύριος των αγαθών.
- Δεν είναι υποχρεωμένοι να συντάξουν απογραφή οι επιτηδευματίες που ασκούν ελεύθερο επάγγελμα εφόσον κατασκευάζουν έργα πνευματικής εργασίας και από τη διάθεση τους αποκτούν εισόδημα.
- Οι εκμεταλλευτές γκαλερί κ.λπ υποχρεούνται να καταχωρούν τα έργα κατ' είδος και ποσότητα επειδή οι καλλιτέχνες δεν τηρούν βιβλίο απογραφών.

- Όσοι διατηρούν στις εγκαταστάσεις τους αγαθά τρίτων (για φύλαξη ή αποθήκευση) δεν έχουν υποχρέωση τήρησης απογραφών.
- Έχουν υποχρέωση κατάρτισης απογραφής οι υφιστάμενες επιχειρήσεις στις 31/12 και οι επιχειρήσεις που τελούν σε αδράνεια.
- Οι επιχειρήσεις με βιβλία Β' κατηγορίας που θα τηρήσουν από 1.1 υποχρεωτικά βιβλία Γ' κατηγορίας, δεδομένου ότι σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.2 του άρθρου 27 του Κ.Β.Σ. συντάσσεται απογραφή έναρξης στις προθεσμίες των παρ. 7 και 8 του άρθρου 17 του Κ.Β.Σ. παρέλκει η σύνταξη απογραφής λήξης κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 6 του Κ.Β.Σ.

### 5.1.3 Διαχειριστικές δαπάνες.

Θεωρούνται οι δαπάνες που πραγματοποιεί η επιχείρηση με σκοπό την πραγματοποίηση εσόδων, οι οποίες για να αναγνωριστούν φορολογικά θα πρέπει:

- Η επιχείρηση να τηρεί **επαρκή** και **ακριβή** βιβλία του Κ.Β.Σ.
- Το αποτέλεσμα να εξάγεται **λογιστικά**.
- Οι δαπάνες να προβλέπονται από διάταξη **νόμου**.
- Οι δαπάνες να **αποδεικνύονται** από δικαιολογητικά στοιχεία που προβλέπονται από τις διατάξεις του Κ.Β.Σ. ή δημόσια έγγραφα, ή άλλα στοιχεία.

Δεν απαιτούνται δικαιολογητικά έγγραφα για αποσβέσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων εφόσον έχουν υπολογιστεί με τις ισχύουσες διατάξεις. Οι προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων ή οι προβλέψεις αποζημιώσεων απολυόμενων, εφόσον έχουν υπολογιστεί με τις ισχύουσες διατάξεις. Οι δαπάνες χωρίς δικαιολογητικά που υπολογίζονται με ποσοστό επί των ακαθάριστων εσόδων σε ορισμένες επιχειρήσεις.

- Οι δαπάνες να έχουν **καταχωρηθεί** σε τηρούμενα στοιχεία.
- Να είναι **πραγματικές** και όχι εικονικές.
- Να είναι **παραγωγικές**, να συμβάλλουν δηλαδή στη δημιουργία εσόδων ή στην λειτουργία της επιχείρησης.
- Να μην πραγματοποιούνται **εξ' ελευθεριότητος**.
- Να είναι **βέβαιες** ώστε να μην αμφισβητούνται και **εκκαθαρισμένες** ώστε να έχουν οριστικό τίμημα ανεξάρτητα από το χρόνο εξόφλησής τους.
- Να είναι **δεδουλευμένες**, να αποσκοπούν δηλαδή στην απόκτηση εσόδου της τρέχουσας διαχειριστικής περιόδου.

### 5.1.4 Λογιστικός προσδιορισμός εισοδήματος ανά κατηγορία εισοδήματος .

1<sup>ο</sup> παράδειγμα

Εμπορικές – μεταποιητικές επιχειρήσεις, τηρούν επαρκή και ακριβή βιβλία Β' κατηγορίας , το καθαρό τους εισόδημα προσδιορίζεται ως ακολούθως

$$\text{ΚΑΘΑΡΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ} = \text{ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΑ ΕΣΟΔΑ} - \text{ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ} - \text{ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡ ΔΑΠΑΝΕΣ}$$

Για τη διαμόρφωση του κόστους πωληθέντων ειδικά για τις μεταποιητικές επιχειρήσεις, πρέπει να συμμετέχουν και οι δαπάνες εκείνες που βαρύνουν την παραγωγική διαδικασία επομένως

$$\text{ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ} = \text{ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΕΝΑΡΞΗΣ} + \text{ΑΓΟΡΕΣ ΧΡΗΣΗΣ} - \text{ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΛΗΞΗΣ} + \text{ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΟΥ ΒΑΡΥΝΟΥΝ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓ.}$$

Για να προκύψουν οι δαπάνες που βαρύνουν το κόστος πωληθέντων συντάσσεται το φύλλο μερισμού σύμφωνα με το παρακάτω υπόδειγμα:

Α/Α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΠΟΣΟ	ΚΟΣΤΟΣ	ΛΟΙΠΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ
1	ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	XXXX	XXXX	XXXX
2	ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΤΡΙΤΩΝ	XXXX	XXXX	XXXX
3	ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ – ΦΟΡΟΙ ΤΕΛΗ	XXXX	XXXX	XXXX
4	ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ	XXXX	XXXX	XXXX
5	.....			
	ΣΥΝΟΛΟ	XXXX	XXXX	XXXX

Είναι απαραίτητο να επισημάνουμε για το κόστος πωληθέντων: Λαμβάνεται υπόψη (αφαιρετικά) και η αξία τυχόν κλαπέντων ή καταστραφέντων αποθεμάτων, η οποία έχει καταχωρηθεί στα τηρούμενα βιβλία και αποδεικνύεται από τα νόμιμα παραστατικά.

Σε περίπτωση αυτοπαράδοσης εμπορευσίμων αγαθών , αφαιρούνται ισόποσα μεγέθη από τις αγορές , δεν λαμβάνονται δηλαδή υπόψη στο κόστος πωληθέντων.

Το κόστος πωληθέντων σε καμία περίπτωση δεν είναι μικρότερο του μηδενός .

**Μικτό αποτέλεσμα** (κέρδος ή ζημιά): είναι το αποτέλεσμα που προκύπτει αν από τα ακαθάριστα έσοδα αφαιρεθεί το κόστος πωληθέντων.

$$\text{ΜΙΚΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ} = \text{ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΑ ΕΣΟΔΑ} - \text{ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ}$$

**Καθαρό αποτέλεσμα** (κέρδος ή ζημιά βάσει λογιστικού προσδιορισμού) : είναι το αποτέλεσμα που προκύπτει αν από το μικτό κέρδος αφαιρεθούν οι διαχειριστικές δαπάνες.

$$\text{ΚΑΘΑΡΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ} = \text{ΜΙΚΤΟ ΚΕΡΔΟΣ} - \text{ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ}$$

**Τελικό καθαρό αποτέλεσμα** (κέρδος ή ζημιά) : είναι το αποτέλεσμα που προκύπτει αν στο καθαρό αποτέλεσμα που προσδιορίστηκε λογιστικά, προστεθούν οι μη δαπάνες που δεν έχουν δικαίωμα έκπτωσης .

$$\text{ΤΕΛΙΚΟ ΚΑΘΑΡΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ} = \text{ΚΑΘΑΡΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ} + \text{ΜΗ ΕΚΠΗΤΤΟΜΕΝΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ}$$

2<sup>ο</sup> παράδειγμα

Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών τηρούν επαρκή και ακριβή βιβλία Β' κατηγορίας , το καθαρό τους εισόδημα προσδιορίζεται ως ακολούθως

$$\text{ΚΑΘΑΡΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ} = \text{ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΑ ΕΣΟΔΑ} - \text{ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ} - \text{ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡ ΔΑΠΑΝΕΣ}$$

Για τη διαμόρφωση του κόστους πωληθέντων επιχείρησης παροχής υπηρεσιών πρέπει να συμμετέχουν και οι δαπάνες που βαρύνουν το κόστος πωληθέντων.

$$\text{ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ} = \text{ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΕΝΑΡΞΗΣ} + * \text{ΑΓΟΡΕΣ ΧΡΗΣΗΣ} - \text{ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΛΗΞΗΣ} + \text{ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΟΥ ΒΑΡΥΝΟΥΝ ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤ.}$$

\*εφόσον αυτές υπάρχουν.

Για τον προσδιορισμό των δαπανών που βαρύνουν το κόστος πωληθέντων συντάσσεται φύλλο μερισμού

Α/Α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΠΟΣΟ	ΚΟΣΤΟΣ	ΛΟΙΠΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ
1	ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	XXXX	XXXX	XXXX
2	ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΤΡΙΤΩΝ	XXXX	XXXX	XXXX
3	ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ - ΦΟΡΟΙ ΤΕΛΗ	XXXX	XXXX	XXXX
4	ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ	XXXX	XXXX	XXXX
5	.....			
	ΣΥΝΟΛΟ	XXXX	XXXX	XXXX

**Μικτό αποτέλεσμα** (κέρδος ή ζημιά): είναι το αποτέλεσμα που προκύπτει αν από τα ακαθάριστα έσοδα (πωλήσεις υπηρεσιών) αφαιρεθεί το κόστος πωληθέντων.

$$\text{ΜΙΚΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ} = \text{ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΑ ΕΣΟΔΑ} - \text{ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ}$$

**Καθαρό αποτέλεσμα** (κέρδος ή ζημιά βάσει λογιστικού προσδιορισμού) : είναι το αποτέλεσμα που προκύπτει αν από το μικτό κέρδος αφαιρεθούν οι διαχειριστικές δαπάνες.

$$\text{ΚΑΘΑΡΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ} = \text{ΜΙΚΤΟ ΚΕΡΔΟΣ} - \text{ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ}$$

**Τελικό καθαρό αποτέλεσμα** (κέρδος ή ζημιά) : είναι το αποτέλεσμα που προκύπτει αν στο καθαρό αποτέλεσμα που προσδιορίστηκε λογιστικά, προστεθούν οι μη δαπάνες που δεν έχουν δικαίωμα έκπτωσης .

$$\begin{array}{l} \text{ΤΕΛΙΚΟ} \\ \text{ΚΑΘΑΡΟ} \\ \text{ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ} \end{array} = \begin{array}{l} \text{ΚΑΘΑΡΟ} \\ \text{ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ} \end{array} + \begin{array}{l} \text{ΜΗ} \\ \text{ΕΚΠΙΠΤΟΜΕΝΕΣ} \\ \text{ΔΑΠΑΝΕΣ} \end{array}$$

3<sup>ο</sup> παράδειγμα

Ελεύθεροι επαγγελματίες που τηρούν επαρκή και ακριβή βιβλία Β' κατηγορίας , το καθαρό τους εισόδημα προσδιορίζεται ως ακολούθως

$$\begin{array}{l} \text{ΚΑΘΑΡΟ} \\ \text{ΕΙΣΟΔΗΜΑ} \end{array} = \begin{array}{l} \text{ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΑ} \\ \text{ΕΣΟΔΑ} \end{array} - \begin{array}{l} \text{ΚΟΣΤΟΣ} \\ \text{ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ} \end{array} - \begin{array}{l} \text{ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡ} \\ \text{ΔΑΠΑΝΕΣ} \end{array}$$

Για τους ελεύθερους επαγγελματίες στη διαμόρφωση του κόστους πωληθέντων , πρέπει να συμμετέχουν και οι δαπάνες που βαρύνουν το κόστος των πωληθέντων υπηρεσιών.

$$\begin{array}{l} \text{ΚΟΣΤΟΣ} \\ \text{ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ} \end{array} = \begin{array}{l} \text{ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ} \\ \text{ΕΝΑΡΞΗΣ} \end{array} + \begin{array}{l} * \text{ΑΓΟΡΕΣ} \\ \text{ΧΡΗΣΗΣ} \end{array} - \begin{array}{l} \text{ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ} \\ \text{ΛΗΞΗΣ} \end{array} + \begin{array}{l} \text{ΔΑΠΑΝΕΣ} \\ \text{ΠΟΥ} \\ \text{ΒΑΡΥΝΟΥΝ} \\ \text{ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ} \\ \text{ΠΩΛΗΘΕΝΤ} \\ \text{ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ} \end{array}$$

\* εφόσον αυτές υπάρχουν

Για τον προσδιορισμό των δαπανών που βαρύνουν το κόστος πωληθέντων συντάσσεται φύλλο μερισμού

Α/Α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΠΟΣΟ	ΚΟΣΤΟΣ	ΛΟΙΠΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ
1	ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	XXXX	XXXX	XXXX
2	ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΤΡΙΤΩΝ	XXXX	XXXX	XXXX
3	ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ - ΦΟΡΟΙ ΤΕΛΗ	XXXX	XXXX	XXXX
4	ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ	XXXX	XXXX	XXXX

5	.....			
	ΣΥΝΟΛΟ	XXXX	XXXX	XXXX

**Μικτό αποτέλεσμα** (κέρδος ή ζημιά): είναι το αποτέλεσμα που προκύπτει αν από τα ακαθάριστα έσοδα (πωλήσεις υπηρεσιών) αφαιρεθεί το κόστος πωληθέντων.

$$\text{ΜΙΚΤΟ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΑ ΚΟΣΤΟΣ} \\ \text{ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ} = \text{ΕΣΟΔΑ} - \text{ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ}$$

**Καθαρό αποτέλεσμα** (κέρδος ή ζημιά βάσει λογιστικού προσδιορισμού) : είναι το αποτέλεσμα που προκύπτει αν από το μικτό κέρδος αφαιρεθούν οι διαχειριστικές δαπάνες.

$$\text{ΚΑΘΑΡΟ ΜΙΚΤΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΕΣ} \\ \text{ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ} = \text{ΚΕΡΔΟΣ} - \text{ΔΑΠΑΝΕΣ}$$

**Τελικό καθαρό αποτέλεσμα** (κέρδος ή ζημιά) : είναι το αποτέλεσμα που προκύπτει αν στο καθαρό αποτέλεσμα που προσδιορίστηκε λογιστικά, προστεθούν οι μη δαπάνες που δεν έχουν δικαίωμα έκπτωσης .

$$\text{ΤΕΛΙΚΟ ΜΗ} \\ \text{ΚΑΘΑΡΟ} = \text{ΚΑΘΑΡΟ} + \text{ΕΚΠΙΠΤΟΜΕΝΕΣ} \\ \text{ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ} \quad \text{ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ} \quad \text{ΔΑΠΑΝΕΣ}$$

### 5.1.5 Προσδιορισμός φορολογητέου εισοδήματος

Το φορολογητέο εισόδημα προκύπτει αν προσθέσουμε το καθαρό αποτέλεσμα και τα λοιπά έσοδα και έπειτα αφαιρέσουμε τις λοιπές δαπάνες και τις ζημιές προηγούμενων χρήσεων.

#### ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

$$\begin{array}{ccccccc} & & & & \downarrow & & \\ \text{ΚΑΘΑΡΟ} & + & \text{ΛΟΙΠΑ} & - & \text{ΛΟΙΠΕΣ} & - & \text{ΖΗΜΙΕΣ ΠΡΟΗΓ.} \\ \text{ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ} & & \text{ΕΣΟΔΑ} & & \text{ΔΑΠΑΝΕΣ} & & \text{ΧΡΗΣΕΩΝ} \\ & & \downarrow & & \downarrow & & \\ & & \text{Πίνακας Ζ'} & & \text{Πίνακας Ζ'} & & \\ & & \text{Ε3} & & \text{Ε3} & & \end{array}$$

#### 5.1.5.1 Λοιπά έσοδα

Στα πλέον έσοδα του πίνακα Ζ αναγράφονται τα έσοδα που δεν αποτελούν προσθετικό στοιχείο των ακαθάριστων εσόδων όπως των

περιπτώσεων α' β' γ' και δ' της παρ. 1 του άρθρου 32 του Ν. 2238/1994. Όπως τόκοι συναλλακτικών πράξεων , αυτόματη υπερτίμηση κεφαλαίου της επιχείρησης εισπραχθέντα ποσά από επισφαλείς απαιτήσεις , επιστροφές φόρων . τελών εισφορών λόγω αχρεωστήτου καταβολής

#### **5.1.5.2 Λοιπές δαπάνες**

Στις λοιπές δαπάνες του πίνακα Ζ' αναγράφονται η δαπάνη αγοράς Φ.Τ.Μ. , οι αφορολόγητες εκπτώσεις αναπτυξιακών νόμων, η δαπάνη επιστημονικής έρευνας και η έκπτωση ποσού λόγω απασχόλησης αναπήρων.

#### **5.1.6 Μεταφορά ζημιάς.**

Αν τηρούνται επαρκή βιβλία και στοιχεία Β' κατηγορίας αναγνωρίζεται ζημιά μέχρι 5 χρήσεων και για τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν από 1.1.2005 και μετά.

Για εισοδήματα που αποκτήθηκαν από 1.1.2003 έως 31.12.2004 αναγνωρίζεται για συμψηφισμό ζημιά μέχρι 3 χρήσεων εφόσον τηρούνται επαρκή βιβλία Β' κατηγορίας.

#### **5.1.7 Μερισμός δαπανών μικτών επιχειρήσεων.**

Αν η επιχείρηση διατηρεί 2 κλάδους δραστηριότητας πρέπει να συντάσσεται το φύλλο μερισμού, για όσες δαπάνες γνωρίζουμε την ακριβή κατανομή τους θα τις κατανεύουμε ανάλογα, για όσες δεν γνωρίζουμε θα τις κατανεύουμε ανάλογα με τη συμμετοχή κάθε κλάδου στα συνολικά ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης.

**παράδειγμα:** μικτή επιχείρηση ( εμπορίας και παροχής υπηρεσιών) έχει συνολικά ακαθάριστα έσοδα 440.000€εκ των οποίων 400.000€ προέρχονται από τον κλάδο παροχής υπηρεσιών, το ποσοστό κατανομής κοινών δαπανών βρίσκεται ως ακολούθως.

Ποσοστό κατανομής δαπανών στον εμπορικό κλάδο:

$$\frac{\text{Έσοδα κλάδου εμπορίας}}{\text{Συνολικά ακαθάριστα έσοδα}} \cdot 100 = \frac{400.000}{440.000} * 100 = \mathbf{91\%}$$

$$\text{Συνολικά ακαθάριστα έσοδα} = 44.000$$

Ποσοστό κατανομής δαπανών στον κλάδο παροχής υπηρεσιών:

$$\frac{\text{Έσοδα κλάδου παροχής υπηρεσιών}}{\text{Συνολικά ακαθάριστα έσοδα}} \cdot 100 = \frac{40.000}{440.000} * 100 = \mathbf{9\%}$$

$$\text{Συνολικά ακαθάριστα έσοδα} = 440.000$$



## 5.2 ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΩΝ ΠΟΥ ΤΗΡΟΥΝ ΒΙΒΛΙΑ Γ' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ

### 5.2.1 Γενικά

Οι εμπορικές – μεταποιητικές επιχειρήσεις οι επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών και οι ελεύθεροι επαγγελματίες που τηρούν βιβλία γ' κατηγορίας τα οποία θεωρούνται ακριβή και επαρκή , προσδιορίζουν λογιστικά το καθαρό τους εισόδημα , με έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα του κόστους πωληθέντων και των λοιπών διαχειριστικών δαπανών . Για τους υπόχρεους που τηρούν επαρκή βιβλία και στοιχεία , τα ακαθάριστα έσοδα προκύπτουν από τα βιβλία και τα στοιχεία τους .

$$\text{ΚΑΘΑΡΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ} = \text{ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΑ ΕΣΟΔΑ} - \text{ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ} - \text{ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡ ΔΑΠΑΝΕΣ}$$

### 5.2.2 Προσδιορισμός κόστους πωληθέντων

Το κόστος πωληθέντων υπολογίζεται ως ακολούθως για εμπορικές – μεταποιητικές επιχειρήσεις

$$\text{ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ} = \text{ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΕΝΑΡΞΗΣ} + \text{*ΑΓΟΡΕΣ ΧΡΗΣΗΣ} - \text{ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΛΗΞΗΣ} + \text{ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΟΥ ΒΑΡΥΝΟΥΝ ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ}$$

Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών

$$\text{ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ} = \text{ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΟΥ ΒΑΡΥΝΟΥΝ ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ}$$

### 5.2.3 Προσδιορισμός μικτού αποτελέσματος χρήσης (Λ. 80.01)

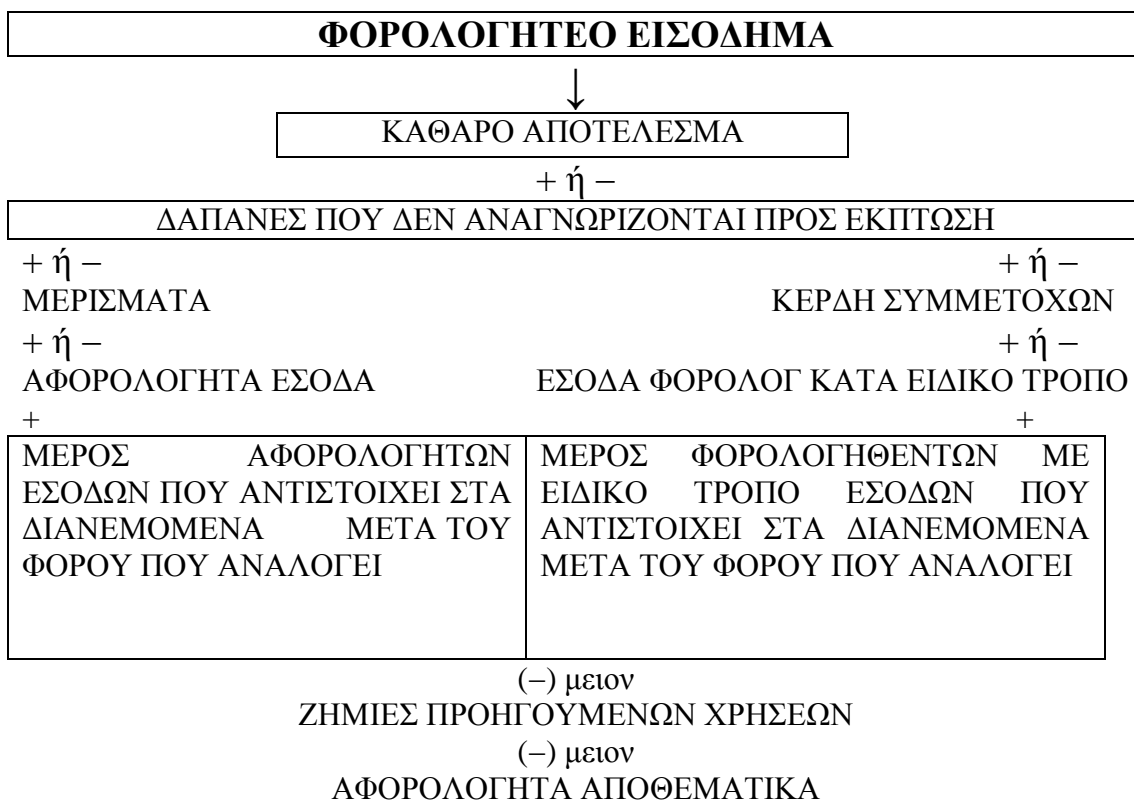
Το μικτό αποτέλεσμα κέρδος ή ζημιά υπολογίζεται ως ακολούθως

$$\text{ΜΙΚΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ} = \text{ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΑ ΕΣΟΔΑ} - \text{ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ}$$

### 5.2.4 Προσδιορισμός καθαρού αποτελέσματος χρήσης ( Λ. 80.00)

$$\text{ΚΑΘΑΡΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ} = \text{ΟΡΓΑΝΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ} + \text{ΕΣΟΔΑ & ΚΕΡΔΗ ΠΡΟΗΓ. ΧΡΗΣΕΩΝ} - \text{ΕΞΟΔ & ΖΗΜΙΕΣ ΠΡΟΗΓ ΧΡΗΣΕΩΝ} - \text{ΕΚΤΑΚΤΑ & ΑΝΟΡΓ ΕΚΤ & ΑΝΟΡΓ}$$

## 5.2.5 Προσδιορισμός φορολογητέου εισοδήματος



### 5.3 Προσδιορισμός καθαρού εισοδήματος οικοδομικής επιχείρησης.

Τα κέρδη οικονομικών επιχειρήσεων ατομικών, με βιβλία Β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ., Ο.Ε, Ε.Ε, κοινοπραξιών κ.λπ, με βιβλία Β κατηγορίας, προσδιορίζονται τεκμαρτά με την εφαρμογή συντελεστή 15% επί των ακαθάριστων εσόδων.

Αν δεν επιδεικνύονται τα βιβλία στον έλεγχο ή δεν τηρούνται, ή τηρούνται βιβλία κατώτερης κατηγορίας ή τα τηρούμενα βιβλία κρίνονται ανεπαρκή ή ανακριβή ο συντελεστής καθαρού κέρδους διπλασιάζεται σε 30%.

$$\text{ΚΑΘΑΡΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ} = \text{ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΑ ΕΣΟΔΑ} * 15\%$$

#### 5.3.1 Λογιστικός προσδιορισμός εισοδήματος οικοδομικής επιχείρησης.

Ο λογιστικός προσδιορισμός οικοδομικών επιχειρήσεων εφαρμόζεται:

- i.) Στα νομικά πρόσωπα της παρ. 1 του άρθρου 101 του ΚΦΕ, στα οποία περιλαμβάνονται

οι ημεδαπές ανώνυμες εταιρίες, οι δημόσιες, δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις κερδοσκοπικού χαρακτήρα, ανεξάρτητα αν αποτελούν ή όχι δημόσια νομικά πρόσωπα. Οι συνεταιρισμοί που έχουν συσταθεί νόμιμα και οι ενώσεις τους, οι αλλοδαπές επιχειρήσεις που λειτουργούν με οποιονδήποτε τύπο εταιρίας, καθώς και οι κάθε είδους αλλοδαποί οργανισμοί που αποβλέπουν στην απόκτηση οικονομικών ωφελημάτων.

Οι ημεδαπές εταιρίες περιορισμένης ευθύνης.

ii.) Στους υπόχρεους της παρ. 4 του άρθρου 2 του ΚΦΕ ( Ο.Ε, Ε.Ε κοινοπραξίες, κοινωνίες αστικού δικαίου κ.λπ) στους οποίους συμμετέχει ένα από τα παραπάνω νομικά πρόσωπα της 1<sup>ης</sup> περίπτωσης.

**ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ = ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΑ - ΚΟΣΤΟΣ - ΛΟΙΠΕΣ**  
**ΚΕΡΔΗ ΚΕΡΔΗ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤ**  
**ΔΑΠΑΝΕΣ**

### **5.3.2 Τεκμαρτός προσδιορισμός εισοδήματος οικοδομικής επιχείρησης.**

Ο τεκμαρτός προσδιορισμός του εισοδήματος ισχύει για τα τεχνικά έργα που αναλήφθηκαν έως 31.12.2006 από ατομικές επιχειρήσεις, Ο.Ε, Ε.Ε, αστικές εταιρίες, κοινοπραξίες στις οποίες δε μετέχουν Α.Ε., Ε.Π.Ε. και λοιπά νομικά πρόσωπα του άρθρου 101 παρ. 1 Κ.Φ.Ε.

Εξωλογιστικά προσδιορίζονται και τα κέρδη όλων των υπόχρεων για έργα που αναλήφθηκαν από την 1.1.2007 και μετά και τα βιβλία τους κρίθηκαν ανεπαρκή ή ανακριβή.

**ΤΕΚΜΑΡΤΑ ΚΕΡΔΗ = ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΑ ΕΣΟΔΑ \* 15%**

### **5.3.3 Γενικές διατάξεις φορολογίας οικοδομικών επιχειρήσεων.**

Ως ακαθάριστα έσοδα των οικοδομικών επιχειρήσεων, λαμβάνεται υπόψη η αξία των αυτοτελών οικοδομών, διαμερισμάτων, πολυκατοικιών, καταστημάτων, γραφείων αποθηκών και λοιπών χώρων όπως αυτή αναγράφεται στο συμβόλαιο μεταβίβασης, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από την αντικειμενική αξία. Περαιτέρω όμως η τελική αξία που λαμβάνεται ως ακαθάριστο έσοδο δεν μπορεί να είναι μικρότερη της αξίας που αναμορφώνεται μετά τον έλεγχο της ειδικής δήλωσης Φ.Π.Α., η προσδιορισθείσα με αυτόν τον τρόπο αξία του ακινήτου μπορεί να αμφισβητηθεί με αίτηση στο Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών η αξία που θα προσδιοριστεί θα είναι δεσμευτική για τον προϊστάμενο Δ.Ο.Υ.

## 5.4 Προσδιορισμός καθαρού εισοδήματος αρχιτεκτόνων μηχανικών.

### 5.4.1 Γενικά

Οι αρχιτέκτονες και οι μηχανικοί που τηρούν επαρκή βιβλία και στοιχεία Β' κατηγορίας, προσδιορίζουν τα καθαρά εισόδημα τους λογιστικά όπως και οι ελεύθεροι επαγγελματίες με έκπτωση από τις ακαθάριστες αμοιβές, το κόστος πωληθέντων και των λοιπών διαχειριστικών δαπανών.

$$\text{ΚΑΘΑΡΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ} = \text{ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ} - \text{ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ} - \text{ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡ ΔΑΠΑΝΕΣ}$$

### 5.4.2 Ειδικός τρόπος.

Το καθαρό εισόδημα αρχιτεκτόνων και μηχανικών εξευρίσκεται με τη χρήση συντελεστή στις ακαθάριστες νόμιμες αμοιβές τους, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι πάσης φύσεως τόκοι υπερημερίας λόγω καθυστέρησης στην καταβολή αμοιβών, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι χορηγούμενες εκπτώσεις επί των αποδείξεων παροχής υπηρεσιών ή στα πιστωτικά τιμολόγια. Σύμφωνα με τα παραπάνω το εισόδημα των αρχιτεκτόνων και των μηχανικών υπολογίζεται υποχρεωτικά εξωλογιστικά με τη χρήση συντελεστή ο οποίος υπολογίζεται

$$\text{ΚΑΘΑΡΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ} = \text{ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ} - \text{Μ.Σ.Κ.Α}$$

Οι συντελεστές προσδιορισμού καθαρού εισοδήματος αρχιτεκτόνων-μηχανικών είναι οι ακόλουθοι:

- 38% για μελέτη- επίβλεψη κτιριακών έργων.
- 22% για μελέτη – επίβλεψη χωροταξικών πολεοδομικών, συγκοινωνιακών, υδραυλικών έργων και για ακαθάριστες αμοιβές από διεύθυνση εκτέλεσης έργου.
- 26% για μελέτη- επίβλεψη ηλεκτρομηχανολογικών έργων.
- 17% για μελέτη – επίβλεψη τοπογραφικών έργων, ο συντελεστής αυτός εφαρμόζεται ειδικότερα σε μελέτες τοπογραφίας.
- 60% για ακαθάριστες αμοιβές αρχιτεκτόνων και μηχανικών που προσφέρουν ανεξάρτητες υπηρεσίες σε οργανωμένα γραφεία με την χρησιμοποίηση της υποδομής και της οργάνωσης των

γραφείων του εργοδότη , και για την ενέργεια  
πραγματογνωμοσύνων και διαιτησιών σχετικά με αυτά τα έργα.  
Στο προσδιοριζόμενο εισόδημα προστίθενται

- Οι τόκοι από συναλλακτικές πράξεις.
- Η αυτόματη υπερτίμηση του κεφαλαίου του ελεύθερου επαγγελματία.

Όταν η διαφορά είναι μεταξύ δαπανών που προκύπτουν από τα βιβλία και στοιχεία και των τεκμαρτών δαπανών είναι μέχρι του ποσοστού 20% δεν υπάρχει δυσαναλογία.

#### Παράδειγμα

Να προσδιοριστεί τι εισόδημα πολιτικού μηχανικού για την περίοδο 1.1.2008 μέχρι 31.12.2008 σύμφωνα με τα ακόλουθα

Ακαθάριστες νόμιμες αμοιβές

από τη μελέτη- επίβλεψη κτιριακών έργων 40.000

δαπάνες βιβλίων 10.000

ο συντελεστής για τη μελέτη και επίβλεψη κτιριακών έργων είναι **38%**,  
άρα ο συντελεστής τεκμαρτών δαπανών είναι:  $100\% - 38\% = 62\%$

#### Προσδιορισμός τεκμαρτών δαπανών

Ακαθάριστες αμοιβές \* συντελ. Τεκμαρτ δαπανών= τεκμαρτές δαπάνες  
 $40.000 \quad * \quad 62\% \quad = \quad 24.800$

Προσδιορισμός διαφοράς δαπανών

Τεκμαρτές δαπάνες - δαπάνες βιβλίων = διαφορά δαπανών  
 $24.800 - 10.000 = 14.800$

Διαφορά δαπανών > 20% τεκμαρτών δαπανών ( $24.800 * 20\%$ )

$14.800 > 4.296$

Προσδιορισμός καθαρού εισοδήματος

Χωρίς προσαύξηση συντελεστή

Ακαθάριστες αμοιβές \* συντελεστή καθαρών κερδών = καθαρό εισόδημα  
 $40.000 * 38\% = 15.200$

Με προσαύξηση συντελεστή

Ακαθάριστες αμοιβές \* συντελεστή καθαρών κερδών = καθαρό εισόδημα  
 $40.000 * 45.6\% = 18.240$

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	2
Γενικά περί Λογιστικής	2
Γενικές Αρχές Λογιστικής.	3
Γενικά περί φόρων	5
Γενικές Αρχές Φορολογίας.	6
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
Α) Κατηγορίες Εισοδήματος	8
Β) Υπολογισμός φόρου.	8
Γ) Υπόχρεοι στην υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.	9
Α' ΜΕΡΟΣ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	11
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΗΛΩΘΕΝΤΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	
1.1 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΑ	11
1.1.1 Έννοια.	11
1.1.2 Τρόποι κτήσης εισοδήματος από ακίνητα.	11
1.1.3 Ακαθάριστο εισόδημα.	12
1.1.4 Καθαρό εισόδημα.	13
1.1.4.1 Παρατηρήσεις αλλαγών στις εκπτώσεις δαπανών που επήλθαν με τους Ν. 3522/2006 και Ν. 3610/2007.	14
1.1.5 Απαλλαγές από το φόρο.	15
1.1.6 Φορολογία του αέρα που καταβάλλεται στον εκμισθωτή.	16
1.2 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ	16
1.2.1 Έννοια.	16
1.2.2 Χρόνος απόκτησης εισοδήματος από κινητές αξίες.	16
1.3 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	17
1.3.1 Έννοια.	17
1.3.2 Εξωλογιστικός προσδιορισμός καθαρού εισοδήματος επιχειρήσεων.	17
1.3.2.1 Ποσά που δεν περιλαμβάνονται στα ακαθάριστα έσοδα.	18
1.3.3 Συντελεστές καθαρού κέρδους	18
1.3.3.1 Πίνακας μοναδικών συντελεστών	18
1.4 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	19
1.4.1 Έννοια	19
1.5 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	19
1.5.1 Έννοια	19

1.5.1.1 Ποσά που δεν θεωρούνται εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες	20
1.5.2 Καθαρό εισόδημα μισθωτών υπηρεσιών.	21
1.5.3 Αυτοτελής φορολόγηση εισοδήματος μισθωτών υπηρεσιών.	21
1.5.4 Παρακράτηση φόρου μισθωτών υπηρεσιών	22
1.6 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ	24
1.6.1 Έννοια	24
1.6.2 Εξωλογιστικός (τεκμαρτός) προσδιορισμός καθαρού Εισοδήματος	25
1.6.2.1 Ποσά που δεν περιλαμβάνονται στα ακαθάριστα έσοδα.	25
1.6.3 Συντελεστές καθαρού κέρδους ή καθαρών αμοιβών.	25
1.6.3.1 Πίνακες μοναδικών συντελεστών.	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	27
ΔΗΛΩΘΕΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	
2.1 ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ.	27
2.1.1 Εξεύρεση συνολικού εισοδήματος.	27
2.1.2 Συμψηφισμός ζημιών.	27
2.2 ΤΕΚΜΑΡΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ.	27
2.2.1 Τεκμαρτό εισόδημα βάσει δαπανών διαβίωσης.	27
2.2.2 Τεκμαρτό εισόδημα βάσει δαπανών απόκτησης περιουσιακών στοιχείων.	32
2.2.3 Εξαιρέσεις από την εφαρμογή του τεκμηρίου δαπανών	33
2.2.4 Διαφορά δηλωθέντος εισοδήματος και τεκμαρτού εισοδήματος.	34
2.2.4.1 Κάλυψη ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης με έσοδα.	34
2.2.4.2 Κάλυψη ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης με ανάλωση κεφαλαίου.	35
Β' ΜΕΡΟΣ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	36
ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΦΟΡΟΥ	
3.1 Γενικά.	36
3.2 Πρόσωπα που βαρύνουν τον φορολογούμενο.	36
3.3 Δαπάνες με δικαιολογητικά που αφαιρούνται από το εισόδημα.	37
3.3.1 Ασφάλιστρα έως 1.200€.	37
3.3.2 Εισφορές σε ταμεία ασφάλισης.	38
3.3.3 Μισθώματα μέχρι 300€ μηνιαίως.	38
3.3.4 Δωρεές – Χορηγίες.	38
3.3.5 Τόκοι στεγαστικών δανείων για αγορά 1 <sup>ης</sup> κατοικίας.	40
3.3.6 Δαπάνη για την αγορά μετοχικών και μεικτών αμοιβαίων κεφαλαίων.	41
3.3.7 Δαπάνες αλλαγής εγκατάστασης χρήσης καυσίμου κ.λπ.	42
3.3.8 Λοιπές δαπάνες που αφαιρούνται από το εισόδημα.	42
3.4 Ανώτατο όριο έκπτωσης.	44

3.5 Λοιπές προϋποθέσεις για τη διενέργεια έκπτωσης,	44
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4</b>	<b>51</b>
<b>ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ</b>	
4.1 Υπολογισμός φορολογητέου εισοδήματος.	51
4.2 Φορολογική κλίμακα.	51
4.2.1 Κλίμακα μισθωτών - συνταξιούχων οικονομικού έτους 2009	51
4.2.2 Κλίμακα μη μισθωτών - συνταξιούχων οικονομικού έτους 2009	51
4.2.3 Αύξηση αφορολόγητου για παιδιά.	52
4.2.4 Φορολόγηση με συντελεστή 10% ορισμένων φορολογούμενων των οποίων ο φόρος υπολογίζεται με βάση την κλίμακα β'.	53
4.3 Μειώσεις φόρου.	54
4.3.1 Νοσήλια , ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.	55
4.3.2 Μείωση φόρου για ενοίκια κύριας κατοικίας και κατοικίας παιδιών που σπουδάζουν και για φροντιστήρια ή κατ' οίκον μαθήματα.	55
4.3.3 Μειώσεις φόρου τόκων δανείων απόκτησης α' κατοικίας	55
4.3.4 Τόκοι στεγαστικών δανείων για αναστήλωση, επισκευή, συντήρηση ή εξωραϊσμό διατηρητέων κτιρίων	56
4.3.5 Μειώσεις φόρου για την απόκτηση εισοδήματος σε παραμεθόριες περιοχές.	56
4.3.6 Μείωση φόρου λόγω καταβολής διατροφής.	57
4.3.7 Πίνακας μειώσεων φόρου.	57
4.4 Κύριος φόρος .	59
4.4.1 Κύριος φόρος όσων κατοικούν στην αλλοδαπή και αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα.	59
4.4.2 Ιδιαίτερες περιπτώσεις στον υπολογισμό φόρου.	59
4.4.2.1 Αμοιβές αξιωματικών εμπορικού ναυτικού.	59
4.4.2.2 Αμοιβές κατώτερου πληρώματος εμπορικού ναυτικού.	59
4.4.2.3 Αμοιβές ιπτάμενου προσωπικού πολιτικής αεροπορίας.	60
4.5 Τελική εκκαθάριση της δήλωσης.	60
4.5.1 Συμπληρωματικός φόρος ,	61
4.5.2 Προκαταβολή φόρου.	61
4.6 Υπολογισμός και καταβολή φόρου.	61
4.6.1 Καταβολή χρεωστικού υπολοίπου.	61
4.6.2 Επιστροφή πιστωτικού υπολοίπου.	62
<b>Γ' ΜΕΡΟΣ</b>	
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5</b>	<b>63</b>
<b>ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΘΑΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ</b>	
<b>5.1 ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΩΝ ΠΟΥ ΤΗΡΟΥΝ ΒΙΒΛΙΑ</b>	
<b>Β' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ</b>	<b>63</b>
5.1.1 Γενικά	63
5.1.2 Κόστος πωληθέντων.	63



5.1.2.1 Απογραφή.	64
5.1.3 Διαχειριστικές δαπάνες.	66
5.1.4 Λογιστικός προσδιορισμός εισοδήματος ανά κατηγορία εισοδήματος .	67
5.1.5 Προσδιορισμός φορολογητέου εισοδήματος	71
5.1.5.1 Λοιπά έσοδα	71
5.1.5.2 Λοιπές δαπάνες	72
5.1.6 Μεταφορά ζημιάς.	72
5.1.7 Μερισμός δαπανών μικτών επιχειρήσεων.	72
5. 2 ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΩΝ ΠΟΥ ΤΗΡΟΥΝ ΒΙΒΛΙΑ Γ' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	73
5.2.1 Γενικά	73
5.2.2 Προσδιορισμός κόστους πωληθέντων	73
5.2.3 Προσδιορισμός μικτού αποτελέσματος χρήσης (Λ. 80.01)	73
5.2.4 Προσδιορισμός καθαρού αποτελέσματος χρήσης ( Λ. 80.00)	73
5.2.5 Προσδιορισμός φορολογητέου εισοδήματος	74
5.3 Προσδιορισμός καθαρού εισοδήματος οικοδομικής επιχείρησης.	74
5.3.1 Λογιστικός προσδιορισμός εισοδήματος οικοδομικής επιχείρησης.	74
5.3.2 Τεκμαρτός προσδιορισμός εισοδήματος οικοδομικής επιχείρησης.	75
5.3.3 Γενικές διατάξεις φορολογίας οικοδομικών επιχειρήσεων.	75
5.4 Προσδιορισμός καθαρού εισοδήματος αρχιτεκτόνων μηχανικών.	76
5.4.1 Γενικά	76
5.4.2 Ειδικός τρόπος.	76

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ Φορολογικές σημειώσεις 2009 Γιώργος Α. Κορομηλάς

#### ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Φορολογικές Σημειώσεις 2009 Γιώργος Α. Κορομηλάς  
Φορολογική Δήλωση 2009 Χ. Παύλου – Ι. Γκούρλια